Bugün 16 sahife

AKŞAM

TAYYARE PİYANGOSU
Kazanan numaraları 7 inci sahifemizde okuyunuz.

Sene 21 — No. 7474 — Fiati her yerde 5 kuruş

CUMARTESİ 12 Ağustos 1939

Telefon: Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

İki Devlet Reisi Dolmabahçe sarayına girerlerken

Millî Şef, Kral Karolu motörde karşılıyor

Romanya Kralı dün Dolmabahçe sarayında Reisicümhurla görüştü

Mülâkat bir saat kadar devam etti, Kral gece limanımızdan ayrıldı

Harb bazan hâdiselerin oyuncağı oluverir...

Büyük fırtınaların habercisi küçük gökgürültüleri gibi, Dantzig'de ilk patırdı koptu. Harbin Dantzig şehri yüzünden patlıyacağı ve kıyamet günlerinin ağustosa raslayacağı söylenmiyor mıydı? Tam zamanı...

Dantzig şehri Nazi partisi şefi Förster, nasyonal - sosyalist üslûbunda uzun bir nutukla dâvâyı açmış bulunuyor. Yapılan nümayış, fikrimizce, Dantzig meselesinin fiiliyata intikalinin başlangıcı sayılabilir. Demek oluyor ki hazırlıklar tamamlanmış, tertibat alınmıştır.

Förster, kendisine Berlinden gönderildiğinde şüphe olmıyan nutkunda Dantzig şehrinin anasıl Alman olduğunu ispat etmek isteyerek, Polonyanın Almanları ezdikten başka tecavüz fikirleri de beslediğini anlatıyor ve dikkate değer şu iki cümleyi söylüyor:

«Dantzig ahalisi kuvvetle emindir ki kurtuluş saati, yani Almanyaya avdet saati gelmiştir. Hitler, Dantziglilerin bu arzusunu yerine getirecektir... Gelecek defa burada tekrar buluştuğumuz zaman, artık bugünkü gibi protesto için değil, Almanyaya iltihakımızı kutlamak için toplanmış olacağız ve o gün pek yakında doğacaktır.»

Dantzigden çok uzaktayız. Bu şehrin tarihile alâkadar olmadığımız gibi, Polonyanın Dantzig Almanlarına nasıl eziyet ettiğini de bilmiyoruz. Bu hususta fikir söylemeğe salâhiyetli değiliz. Fakat muhakkak surette emin olduğumuz bir nokta var ki o da şudur: Polonyanın hiç bir tecavüz fikri yoktur. Nasıl olur da, Polonya, durup dururken, kuvvetli komşusu Almanya ile savaşmak emeline kapılır? Polonyayı idare edenlerin deli olması lâzımdır. Sade Polonya değil, kat'i surette gene eminiz ki hiç bir devlet Almanyaya, yahut Alman olduğunu kimsenin inkâr etmediği Dantzig şehrine karşı tecavüz hırsı beslemiyor.

Necmeddin Sadak

(Devamı 13 ncü sahifede)

İki Devlet Reisi konuşuyorlar

27 temmuz perşembe günü Luceafarul yatile İstanbuldan geçen Romanya kralı Karol, Adalar denizinde bir gezinti yaptıktan sonra dün tekrar İstanbula gelmiştir. Kralın bindiği yat ve yata refakat eden Marest torpito muhribi saat on dördü elli beş geçe limana girmiş ve Dolmabahçe önünde demirlemişlerdir.

Yat demir attıktan sonra Hariciye Vekili B. Şükrü Saracoğlu, Riyaseticümhur umumî kâtibi B. Kemal Gedeleç, seryaver Celâl, Sakarya

(Devamı 9 uncu sahifede)

Bay Amca ile seyahat!..

Yarından itibaren karikatürlerini neşre başlıyacağımız.

Cemal Nadir'in

yazdığı mizahî seyahatname!

HER SALI:

"Haftanın mizahı"

Sahifemizde okuyunuz.

Reisicümhur İnönü dün Istanbulu şereflendirdi

Millî Şef, Haydarpaşada halkın coşkun tezahüratile karşılandı

İsmet İnönü Trakya manevralarını takib edecek

Millî Şef, Haydarpaşada karşılayanlar arasında

Reisicümhur İsmet İnönü, dün sabah hususî trenle şehrimize gelmiştir. Riyaseticümhur treni, Haydarpaşa garına onu beş geçe ve alkışlar arasında girmiştir. Karşılamağa gelenler arasında Adliye Vekili B. Fethi Okyar, Nafia Vekili general Ali Fuad, Maarif Vekili B. Hasan - Âli Yücel, Vali doktor Lûtfi Kırdar, B. Celâl Bayar, Orgeneral Fahreddin Altay, Selimiye kumandanı general Osman Tufan, general Kâzım Özalp, parti genel sekreteri B. Fikri Tuzer, İstanbul parti müfettişi B. Tevfik Sılay, eski Adliye Vekillerinden B. Hilmi, Meclis ikinci reisi B. Hasan Saka, Ankara valisi B. Nevzad, Antalya mebusu B. Tayfur Sökmen ile şehrimizde bulunan mebuslar vardı.

(Devamı 13 ncü sahifede)

HARP TEHLİKESİ

Danzig ve Gdyniadaki Hollandalılar memleketlerine avdet edecekler

Fransız gazeteleri Danzig'in ilhakı için mücadelenin başladığını yazıyorlar

Polonya hududunda yeni bir hadise oldu

Paris, 11 (Fransızca İstanbul) — Danzigden Figaro gazetesine bildiriliyor: Danzig ve Gdynia'daki Hollanda konsoloshaneleri harb tehlikesi dolayısile bu iki şehirden hareket etmeğe hazır bulunmalarını tebaalarına bildirmiştir. Hollanda tebaasını Hollandaya nakletmek üzere bir kaç güne kadar Gdyniaya bir vapur gelecektir.

Danzig 11 (A.A.) — Havas muhabiri bildiriyor:

B. Förster'in nutku yeni bir unsur getirmemiş yalnız, açık hedefi İngiltere ve Fransayı Polonya ile alâka-

(Devamı 13 üncü sahifede)

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Son dakika

Ciano ile Ribbentrop, Salzburg'da Cenubu şarkî Avrupa haritasının değiştirilmesini görüşüyorlarmış

B. Hitler bugün Italyan ve Alman Hariciye Nazırlarını kabul edecek

B. Hitlerin yakında Budapeşteyi ziyareti pek muhtemeldir

Salzburg 12 — Kont Ciano, dün öğle üzeri Salzburga gelmiş, istasyonda Alman Hariciye Nazırı B. Ribentrop tarafından karşılanmıştır. Halk iki nazırı selâmlamıştır.

Müteakiben iki nazır, Salzburgdan 15 kilometre uzakta bulunan Fuschl şatosuna giderek görüşmelere başlamışlardır.

Kont Ciano ile Von Ribbentrop, bu sabah buradan Berghestadene gidecekler ve orada B. Hitler tarafından kabul edileceklerdir.

Ciano ile Ribbentrop arasında dünkü ilk mülâkat saat on dörtten 17 ye kadar devam etmiştir. İki nazırın mülâkatında Alman Hariciye Nezareti tercümanı doktor Smitten başka kimse bulunmamıştır. Mülâkattan sonra iki nazır Fuschl civarında bir gezinti yapmışlar, akşam yemeğini beraber yemşiler ve halk şenliklerinde hazır bulunmuşlardır.

Cenubu şarkî Avrupanın haritası değiştirilecek imiş!

Paris 12 (Radyo) — Havas ajansının Berlin muhabiri bildiriyor: Doktor Göbbelsin organı olan Angrift Salzburg mülâkatının hedefleri hakkında enteresan ifşaatta bulunmaktadır. Angrift gazatesine göre Ciano - Ribbentrop mülâkatında cenubu şarkî Avrupa haritasının değiştirilmesi tedkik edilecektir. Angrift bu ifşaatında daha ileri giderek Danzig meselesinin bir bahaneden ibaret olduğunu kaydediyor ve Avrupada devamlı bir sulh temini için Trianon ve Saint Germaine muahedeleri değiştirilmesi lâzımgeldiğini ve bu tadilin muhakkak olduğunu ilâve ediyir.

Havas muhabiri, Angriftin bu ifşaatını ehemmiyetle mütalâa etmek lâzımgeldiğini kaydettikten sonra B. Htilerin yakında Budapeşteyi ziyaret etmesi mevzuu bahsolduğunu da kaydediyor.

Londra 12 — Berlindeki Times muhabirinin istihbaratına göre Ciano - Ribbentrop mülâkatı, İtalyanın talebi üzerine vukubulmuştur. Zira İtalya, önümüzdeki haftalar zarfında, Almanyanın ne yapmak niyetinde bulunduğunu katî bir şekilde öğrenmek istiyor. Kont Cianonun, Von Ribbentrop ile görüştükten sonra bugün Berghestaden şatosuna giderek B. Hitler tarafından kabul edilmesi, Almanyanın hakikî niyet ve maksadlarını öğrenmeğe matuftur.

Macar - Alman ittifakı

Londra 12 — Budapeşteden bildirildiğine göre Almanya ile Macaristan arasında askerî bir ittifak aktedildiği tekzip edilmektedir.

Akdenizde Çek Yahudisi dolu 5 vapur varmış

Dün Varşovadan tayyare ile Izmire gelen bir mümessil Yahudilere para getirdi

Parita vapuru bugün Izmir limanından ayrılacak

İzmir 11 (Telefonla) — Dört günden beri limanımızda demirli bulunan Panama bandıralı Parita vapuru bugün hareket edecekti, etmedi. Vapurun yarın hareket edeceği kaptan tarafından temin edilmektedir.

Vapurda bulunan 600 Çekyalı yahudi karaya çıkmak hususundaki ısrarlarını gevşetmişlerdir. Bugün Varşovadan tayyare ile gelen (Çekya yahudilerine yardım cemiyeti) nin mümessili vapura giderek yahudilerle konuşmuş ve karaya çıkmalarına imkân olmadığını kendilerine anlatmıştır. Bu mümessil vapurda bulunanlara para da getirmiştir. Bugün Osmanlı bankası vasıtasile vapur kaptanına da 300 lira gelmiştir.

Körfez vapurları, Parita vapurunun önünden geçerken, yahudiler, «Ekmek, su ve alkol isteriz» yazılı levhalar uzatmaktadırlar. Halbuki vapurda 1500 kilo ihtiyat ekmek vardır. Su tamamdır. Yahudilerin açlık ve susuzluğu öne sürmeleri, merhamet celbederek karaya çıkmalarını kolaylaştırmak istemelerinden başka bir şey değildir. Bunların üzerlerinde mühim miktarda para bulunduğu anlaşılmaktadır.

Bugün Karşıyakaya geçerken, yahudilerin bulunduğu vapura göz attım. Yahudilerin güvertede beden terbiyesi yaptıklarını gördüm.

Bugün, gemiye kömür yükletilmiştir. Yarın (bugün) su da alacak ve hareket edecektir. Fakat gideceği yer belli değildir.

Bugün Mersin hattından gelen Erzurum vapuru yolcuları, Finike limanında da Çek yahudilerile dolu iki vapur bulunduğunu söylüyorlar. Bunlar da karaya çıkmak istemişler, fakat müsaade edilmemiştir. Bu vapurlardan birisi karaya oturmuş, vapuru kurtarmak için yolcular karaya çıkarılmış ise de kurtarıldıktan sonra tekrar vapura alınmışlardır.

Erzurum vapuru yolcuları, bu yahudilerden bazılarile konuştuklarını, ve ayrıca yine Çek yahudisi dolu 3 vapurun da Akdenizde dolaştığını söylüyorlar.

Moskovada askerî müzakereler saat 11 de başladı

Müzakereler müsaid bir hava içinde süratle neticelenecek

Moskova 11 (A.A.) — İngiliz ve Fransız askerî heyetleri saat 10,20 de buraya gelmişler ve istasyonda erkânıharbiye ikinci reisi general Smorodinof, donanma erkânıharbiye ikinci reisi miralay Alafusof, Moskova garnizonu kumandanı miralay Suvorof, ecnebî askerî ataşeleri ile irtibata memur miralay Ossetrof, teşrifat müdürü Barkof, Fransız ve İngiliz sefaretleri erkânı, Türk askerî ataşesi miralay Türkmen, Fransız ve İngiliz askerî ataşeleri tarafından karşılanmışlardır. Başka hiç bir ecnebî devlet ataşesi istasyonda hazır bulunmuyordu.

İngiliz ve Fransız askerî heyetleri âzası üniformalarını giymişlerdi. Mareşal Voroşilof, heyetleri saat 15 de kabul edecektir.

Molotof, general Dumenc ile amiral Plunkett'i saat 17 de kabul edecektir.

Heyet âzasını, mareşal Voroşilov saat 15 de kabul edecektir. B. Molotov da general Doumenc ve amiral Plunkett'i saat 17 de kabul eyliyecektir.

Moskova 11 (A.A.) — İngiltere ve Fransa büyük elçileri, genel kurmay dairesinde kendi askerî heyetlerini mareşal Voroşilova takdim etmişlerdir.

Görüşme yirmi dakika kadar sürmüş ve çok samimî olmuştur.

Mareşal Voroşilov müzakerelere hemen yarın sabah saat 11 de başlanmasını teklif etmiştir.

Londra 12 — Mareşal Voroşilof dün gece askerî müzakerelerin cereyan edeceği Spiridofsko sarayında İngiliz ve Fransız askerî heyetleri şerefine bir ziyafet ve suare vermiştir. İngiliz - Fransız - Sovyet askerî müzakereleri bu sabah saat onbirde Spiridofsko sarayında başlıyacaktır.

Paris 11 (A.A.) — Hariciye Nazırı Bonnet bugün öğleden sonra Sovyet büyük elçisi Suriçi kabul etmiştir.

Havas ajansının kaydettiğine göre siyasî sahada müzakereler artık esaslı müşkülâta uğramıyacağa benziyor. Binaenaleyh askerî müzakereler de müsait bir hava içinde cereyan edecek ve süratle neticelenebilecektir.

Rumen kralı Varnada Bulgar kralile görüşecek

Kral Karol, pazartesi ve yahut salı günü Romanyaya dönecek

Paris 12 — Exchange Telegraph ajansının Bükreşten alıp verdiği bir habere göre İstanbulda Türkiye Reisicümhuru İsmet İnönü ile görüştükten sonra oradan hareket eden Romanya kralı Karolun pazartesi ve yahud salı günü Romanyaya avdeti beklenmektedir.

Ayni ajansa göre kral Karolun, Karadenizde Bulgar kralı Borisle mülâkat etmeleri kuvvetle muhtemeldir.

Roma 12 — Romnaya ve Bulgaristan kralları arasındaki mülâkat, söylendiğine göre Varnada olacaktır.

Rumen - Macar müzakereleri tatil edildi

Paris 12 — Bükreşten bildirildiğine göre Romanya ile Macaristan arasında, yeni bir ticaret ve seyrisefer mukavelesinin akdi için Sinayada cereyan etmekte olan müzakereler, iki heyeti murahhasanın vardığı neticeleri hükûmetlerine arzetmeleri için tatil edilmiştir. Macar - Rumen müzakerelerine yakın bir zamanda Budapeştede devam edilecektir.

Millî Müdafaa Vekili bu sabah geldi

Millî Müdafaa Vekili general Naci Tınaz bu sabahki ekspresle Ankaradan İstanbula gelmiş, Haydarpaşa istasyonunda karşılanmıştır.

Takas işi

Ticaret Vekâleti, İzmir ihracatçılarının dileklerine cevap verdi

İzmir 11 (Telefonla) — Takas limited şirketinin burada henüz şube açmamış ve takas prim fiyatlarını tesbit etmemiş olması yüzünden İzmir ihracatçılarının sipariş kabul edemediklerini haber vermiştim. İhracatçılar bugün Ticaret odasında bir toplantı yaparak vaziyeti görüşmüşler ve Ticaret Vekâletine telefonla vaziyeti anlatmışlardır.

Ticaret Vekâleti, bu hususta alâkadarlara talimat verildiğini bildirmiştir. İhracatcılar, bugün yarın takas üzerine ihracata başlayabileceklerdir.

İzmir Belediye reisi Ankaraya gitti

İzmir 11 (Telefonla) — Belediye Reisi doktor Behcet Uz bugün Ankaraya gitti. Orada Başvekil B. Refik Saydamı ziyaret ederek kendisini fuara davet ettikten sonra İstanbula geçecektir.

Evvelce de bildirdiğim gibi, doktor B. Behcet Uz İstanbula Reisicümhuru fuara davet etmek üzere gidecektir.

İki aylık tahsilât yekûnu 64 milyon 106 bin lira

Ankara, 11 (Akşam) — Maliye Vekâleti 939 malî senesisinin temmuz sonuna kadar olan iki aylık tahsilât miktarını tesbit eden bir cedvel hazırlamıştır. Bu cedvele göre, iki aylık tahsilât yekûnu 64 milyon 106 bin 588 liradır.

Bilecik valiliği

Ankara 11 (Telefonla) — Bilecik valiliğine mülkiye müfettişlerinden B. Ali Seyfi tayin edilmiştir.

Alman kıtaları Moravya, Slovakyaya gönderiliyor

İtalya iki sınıfı terhis, iki sınıfı davet etti, beş sınıf ihtiyat zabiti talimlere çağırılacak

Viyana 12 — Buradan transit tarikile, bir çok Alman kıtaları ve külliyetli harp malzemesi geçmektedir. Öğrenildiğine göre bu Alman kıtaları ve harp malzemesi Moravya ile Slovakyaya gönderilmektedir.

Çekyada Almanya silâh topluyor

Londra 11 — Çekyadan gelen haberlere göre Almanya silâh toplamağa karar vermiştir. Neşredilen bir emirname mucibince elinde silâh ve mühimmat olup ta bunları teslim etmiyenler çok ağır cezaya çarpılacaklardır.

İtalyada terhis ve davet edilen sınıflar

Londra 12 — Romadan resmen bildirildiğine göre İtalyada büyük manevraların hitama ermesi üzerine mahsulün toplanması için 1901 ve 1912 doğumlu efrad terhis edilmişlerdir. Buna mukabil 1902 ve 1910 doğumlu efrad, 31 eylülde nihayet bulacak bir talim devresi için 21 ağustosta silâh altına çağırılacaklardır.

Bundan başka 1901, 1903, 1904, 1906 ve 1910 doğumlu zabitler ve küçük zabitler talim için silâh altına çağırılacaklardır.

Roma gazeteleri, bu davetlere hussul bir ehemmiyet atfetmemek lâzımgeldiğini ve İtalyanın her ihtimale karşı koyacak bir vaziyette bulunduğunu beyan ediyorlar.

Üç ecnebi muhabir Pragtan kovuldu

Prag 12 — Times, Nevyok Times ve Havas muhabirleri yalan ve Almanyanın menfaatlerine aykırı havadis vermek bahanesile Çekyadan koğulmuşlardır.

İngilterede askerî hazırlık

Londra 12 (Radyo) — İngilterede askerî hazırlık hümmalı bir şekilde devam ediyor. Millî hizmetlere şimdiye kadar 2,000,000 kişi kaydolmuştur. Geçen hafta da askerlik hizmeti için 34,000 kişi icabet etmiştir. Bu rakam bir rekor teşkil eder.

Dört Çinli Japonlara teslim ediliyor

Paris 12 — İngiltere hükûmeti, Tiyençinde Çin bankerlerinden Çangın katlinde zimedhal olan dört Çinliyi Japonlara teslime karar vermiştir.

Ziraat Vekili Boluya gitti

Ankara, 11 (Akşam) — Ziraat Vekili B. Muhlis Erkmen dün Boluya gitmiştir. B. Muhlis Erkmen Bolu ormanlarının işletme vaziyetlerini tetkik edecek ve birkaç gün sonra şehrimize dönecektir.

İzmirde tren yolunda parçalanmış bir insan cesedi

İzmir 11 (Telefonla) — Dün sabaha karşı Kızılçullu - Gaziemir istasyonları arasında parça parça olmuş bir insan cesedi bulundu. Tahkikat neticesinde bu insanın trenin altında kalarak öldüğü ve 18 metre sürüklendiği tesbit edilmiştir.

Roosevelt'in beyanatı

Harp olursa kongreyi içtimaa davet edecek

Londra 12 — B. Roosevelt tatilden avdet ederek gazetecilerle konferanslarına başlamıştır. B. Roosevelt demiştir ki:

— Sonbahar esnasında kongreyi davet etmeği düşünmüyorum. Fakat harp çıkarsa alelâcele kongreyi içtimaa davet edeceğim ve silâh ambargosunun kaldırılması için bitaraflık kanununun tasdikini teklif edeceğim.

Mısır, İngilterenin yardımına güveniyor

Kahire 11 (A.A.) — Elbalağ gazetesinin yazdığına göre, Mısır Maliye Nazırı, memleketin silâhlanma masraflarını karşılamak için İngilterenin yardımına güvendiğini teyit eylemiştir.

ŞEHİR HABERLERİ

AKŞAMDAN AKŞAMA

Bir liraya otuz üç kavun ve bir bahşiş!

— Nedir bu yahu, bu kadar kavun?

Baktım, dağ gibi yığmışlar...

Evden güldüler:

— Kaç paraya aldık biliyor musun?... Otuz üçünü bir liraya...

— Demek tanesi üç kuruşa geliyor?

— Bir kuruş da bahşiş verdik. Adam: «Bereket versin!» dedi, gitti

Trakyadan İstanbula doğru gelen asfalt üzerinde oturuyoruz... Kavun karpuz yüklü arabalar önümüzden geçip duruyor... İşte üç kuruşluk kavunları onlardan almışlar.. Bir tane kesip yedim: Harikulâde bir lezzet, nefis bir rayiha...

* * *

Geçen akşam da köylüler kapımızın önünde oturmuş, konuşuyorlardı. Sesleri aksettiğinden dinledim:

— Bu seferki gibi hiç olmamıştı... Vurdum gözünden.

— Kaça sattın araba yükünü?

— Altı liraya... Halbuki her defa dört yüz doksana, beşe, haydi haydi beş yüz ona satardım... Bu sefer iyi gitti...

* * *

Keza :

— Tavuk yirmi beşe... - diye dolaşanlar oluyor...

Çarşıda koskoca yaftalar:

«Köyden gelen günlük yumurtalar, 3 tanesi 5 kuruş!»

Acaba köylü bunları dükkânlara kaça bırakıyor ki, esnaf bu fiata satıyor?

* * *

Geçenlerde memleketimizi ziyaret eden Almanlar getirtmişler külbastıları, içmişler ayranları, yemişler karpuzları. Birbirlerine şöyle diyorlarmış; yanlarında bulunan bir münevver arkadaşımız işitmiş:

— Demek dünya yüzünde böyle cennet hâlâ varmış...

* * *

Bu bolluğu Allah eksik etmesin. Yurdumuzun suyundan toprağından durmadan feyiz ve bereket fışkırır: Torik, hamsi, uskumru, palamut, kabak, fasulye, patlıcan, yumurta ilh... Birinin furyası biter, ötekininki başlar... Adeta bedavaya yakın fiattadırlar.

Köylülerin yukarıki muhaverelerini de naklettim: Trakyanın bilmem neresinde yetiştirdikleri bir araba malı altı kâğıda sattılar mı, kasketlerini yana yıkıyor, memnun memnun hasbihal ediyorlar.

Fakat onların yetiştirdikleri otuz üç nefis kavun karşılığında, biz şehirliler, biz münevverler, bu yurddaşlara ne temin edebiliyoruz?.. İki kişiyi kanıksatacak olan o kavunu verip bizim sanayi sahasındaki mesaimizin mahsullerinden yine öyle kanıksayacak kadar bir mal alacakları güne kadar köy meselesini, millî fabrikasyon meselesini halledilmemiş saymalıyız.

(Vâ - Nû)

Haliç vapur idaresinin vaziyeti tedkik ediliyor

Birkaç senedenberi Belediye tarafından işletilen Haliç vapur idaresinin vaziyetini tetkik eylemek üzere Belediyede muhasebe müdürü B. Muhtar, hukuk işleri müdürü B. Ferit, daimî encümen azasından B. Suphi, müvazene müdürü B. Necatiden mürekkep bir komisyon teşkil edilmiştir. Bu komisyon, idarenin bu günkü gelirile alınacak tedbirler etrafında kararlar verecektir. Kararlar Belediye reisliğine bir raporla bildirilecektir.

Dahiliye Vekili B. Faik Öztrak da geçenlerde Haliç idaresinin vaziyetile meşgul olmuşlardı. Haliç şirketi hissedarları da yaptıkları bir toplantıda şirketin hükûmete satılmasına büyük bir ekseriyetle karar vermişlerdi. Şu takdirde şirketin muallâkta olan hukukî vaziyetine katî bir netice vermek, yani şirketi satın almak için Belediyede yapılan tetkikler bir esas teşkil edecektir.

Ömerli hayvan sergisi dün açıldı

Ömerli hayvan sergisi dün açılmış, kazanan hayvan sahiplerine mükâfat verilmiştir.

Hava tehlikesi

Her mıntakada sığınaklar yapılacak

Trakyada yapılacak manevralar münasebetile vilâyette çalışan hava taarruzlarına karşı pasif koruma komisyonu dün sabah da bir toplantı yapmıştır.

Bu toplantıya genel kurmay namına hava taarruzlarına karşı koruma kumandanı general Hüsnü Kılkış, Dahiliye Vekâleti seferberlik şubesi müdürü B. Hüsameddin, vilâyet seferberlik müdürü B. Nail, itfaiye müdürü B. İhsan iştirak etmişler, yapılacak hava taarruzuna karşı alınacak tedbirleri tesbit etmişlerdir.

Öğleden sonra yapılan ikinci bir toplantıda geçen gün neşrettiğimiz talimatnamenin basılarak müesseselere, gazetelere gönderilmesi, koruma ekiplerinin sureti teşekkülü, açılacak kurslar hakkında kararlar verilmiştir.

Mahalle aralarında tesis edilecek sığınakların yerleri kaymakamlar tarafından ayrılacaktır. Bu sığınakların kapılarile sığınaklara giden yollara konacak levhalar kaymakamlara gönderilmiştir.

Kaymakamlıklar, her mıntakada elverişli olan yerleri sığınak olarak ayıracaklardır. Sığınaklar hamam, mahzen gibi yerler olacaktır.

Istanbul Adliyesi

Bazı mahkemeler tapu binasına nakledilecek

Davaların sür'atle görülmesi ve mahkemelerde işlerin birikmemesi için Adliye Vekâleti İstanbulda münferid hâkimli mahkemeler tesisine karar vermişti. Bu yeni teşkilâtta İstanbul asliye ceza mahkemelerinin dörtten sekize, hukuk mahkemelerinin de altıdan on ikiye çıkarılması düşünülmektedir. Hâlen adliyenin bulunduğu postahane binası dar olduğu cihetle, mahkemeler çoğaltıldığı takdirde bu binaya sığdırılması imkânsızdır. Bunu göz önünde tutan Vekâlet, yeni adliye sarayı yapılıncaya kadar İstanbul adliyesi için diğer bir bina daha tedarikine karar vermiştir.

Bunun için tapu dairesi muvafık görülmekle beraber bundan daha müsait bir bina da aranmaktadır. Başka yer bulunamadığı takdirde yeni münferid hâkimli mahkemeler teşkil edilince adliyenin bir kısmı tapu dairesinde ayrılacak kısma nakledilecektir. Yeni adliye sarayı yapılıncaya kadar adliyenin bir kısmı eski binada, bir kısmı da tapu dairesinde çalışacak, bu suretle izdihamın önü alınacaktır.

Motosikletle otomobil çarpıştı

Beyoğlunda Bursa sokağında oturan Süreyya ile arkadaşı Feyzi dün motosikletle Bahçekapı caddesinden geçerlerken şoför Sadinin idaresindeki otomobille çarpışmışlardır. Çarpışma neticesinde otomobilin kapısı ve arka çamurluğu kırılmış, Süreyya ile Feyzi de bacaklarından yaralanmışlardır. Yaralılar hastahaneye kaldırılarak kaza etrafında tahkikata girişilmiştir.

Mübaşir Hasan Basri hakkındaki karar maznunun aleyhine bozuldu

Bir ceza evrakının tebliği esnasında İhsan adında birinden on beş lira rüşvet almaktan maznun adliye mübaşirlerinden Hasan Basri, asliye dördüncü ceza mahkemesinde yapılan muhakeme neticesinde üç buçuk ay hapse mahkûm edilmişti. Temyiz mahkemesi bu kararı maznunun aleyhine olarak bozmuş ve evrak dün asliye dördüncü ceza mahkemesine iade edilmiştir.

Hasan Basri yeniden muhakeme edilecektir.

Karilerimizin şikâyetleri

Mahalle arasında böyle dükkânlar bulunması halk için her an tehlikelidir

Kadıköyünde, Altıyolağzında otomatik telefon santralı civarında oturan okuyucularımız şikâyet ediyorlar ve diyorlar ki:

«Evlerimizin pek yakınında, hattâ bitişiğinde hayvan ahırları, nalband ve demirci dükkânlarile oksijen kaynağı yapan atelyeler bulunmaktadır. Şimdi bunların mahzurlarını sayalım:

1 — Hayvan ahırları yüzünden sokak pis mi pis kokuyor ve karasinekten geçilmiyor. Bu kadarla kalsa yine iyi, bu pis koku ve karasinek istilâsı bir çok hastalıklara da sebeb oluyor.

2 — Nalband dükkânı bulunması da, yalnız mütemadi bir gürültüye katlanmamızı değil, işleri hayvanla olduğundan, yukarıda kaydettiğimiz mahzurların artmasını intaç ediyor.

3 — Demirci dükkânlarının çekiç darbeleri ve demir testereleri ile devamlı surette kepenk kesilmesi insana, çileden çıkaracak derecede rahatsızlık veriyor. Gündüz uykusundan mahrumuz.

4 — Mahalle arasında oksijen kaynağı yapılması ise bizleri, her an yangın tehlihesi ile karşı karşıya bulundurmaktadır.

Belediyeyi, halkın her türlü ihtiyacı ile yakından alâkadar olan bir müessese olarak bildiğimiz için bu şikâyetimizin nazarı dikkate alınacağından müsterih olarak neticeye intizar etmekteyiz.»

Ilk tedrisat muallimleri

Maaşların Devlet bütçesinden verilmesi için kanun lâyihası hazırlanıyor

Maarif şûrasında verilen karara göre şimdiye kadar vilâyet bütçesinden maaş alan ilk tedrisat muallimlerinin maaşları bundan sonra müvazenei umumiyeden verilecektir.

Maarif Vekâleti bu karar üzerine bir kanun lâyihası hazırlamağa başlamıştır. Kanun lâyihasına göre muallimlerin maaşları umumî bütçeden verilecek, fakat ilk mekteplere ait inşaat, tamirat, ve mekteplerin idaresine ait masraflar gene vilâyet bütçelerinden ödenecektir.

Vilâyetlerin birçoklarının gelirleri müsait olmadığından muallimlerin maaşları, bilhassa kıdem zamları ödenemiyordu. İlk mektep muallim maaşları Devlet bütçesinden verilince artık bu maaşların tediyesi intizama girecektir.

Mısır askerî heyeti

Yakında Ankaraya bir Mısır askerî heyeti geleceği yazılmıştı. Heyetin reisi, yukarıda resmini dercettiğimiz Kahire topçu kumandanı Tümgeneral Hüsnü Elzeydi paşadır.

Et meselesi

Dahiliye Vekili mezbahayı gezecek

Birkaç gündenberi şehrimizde tetkikat ile meşgul olan Dahiliye Vekili B. Faik Öztrak dün sabah mezbahaya gidecekti. Fakat Reisicümhurun şehrimizi şereflendirmeleri münasebetile Vekil, mezbahayı ziyaretini pazartesi gününe bırakmıştır.

Dahiliye Vekâleti mahallî idareler umum müdürü B. Rükneddin dün Belediyeye gelerek Belediye reis muavini B. Lûtfi, mezbaha müdürü B. Servet ile bir toplantı yapmıştır. Bu toplantıda mezbaha ve et vaziyeti görüşülmüş, B. Rükneddine lâzım gelen izahat verilmiştir.

B. Rükneddin, dün öğleden sonra vilâyet binasına gelen Dahiliye Vekiline İstanbulun et ve mezbaha işleri etrafında malûmat vermiştir.

Beş sınıflı köy mektepleri

Beş sınıfa çıkarılması kararlaştırılan köy mekteplerinin idare ve tedrisat tarzlarını gösteren bir broşür Maarif Vekâleti tarafından hazırlanmıştır.

Beş sınıfa çıkarılan mekteplerin binası müsait olmayanlarda çifte tedrisat yapılacaktır.

Muhtaç mübaşirler

Biriken 35 bin lira ile kendilerine yardım edilecek

Adlî tebligat işlerinin posta idaresine devredilmesi kararlaştırılmıştı. Aldığımız malûmata nazaran, devir işinde açıkta kalacak mübaşirlerle ihtiyarlık ve saire dolayısile muavenete muhtaç olan mübaşirlerin vaziyeti Vekâletçe göz önünde tutulmuş ve mübaşirlerin tebligat ücretlerinden teraküm eden otuz beş bin liradan istifade edilerek muhtaç mübaşirlere tekaüdiye veya ikramiye şeklinde yardım edilmesine karar verilmiştir.

Taksim bahçesi gazinosu

Taksim bahçesinde inşa edilen gazinonun mefruşatına ait münakasa şartnamesinin daimî encümene verildiğini yazmıştık. Encümen, şartnameyi muvafık görmüştür. Gazino, Belediye tarafından döşenecek, ancak çatal, bıçak vesaire gibi yemek levazımı müteahhide ait olacaktır.

Gazino binasının inşaatı ilerlemekle beraber Cümhuriyet bayramına kadar yalnız salon kısmı ikmal edilebilecek ve döşenecektir. Binanın odaları bilâhare tamamlanacaktır. Cümhuriyet bayramında salon kısmının açılma merasimi yapılacaktır.

Yanlış ifade veren biri hakkında yalan şahitlikten takibat yapılıyor

Tahtakalede cereyan eden bir dolandırıcılık vak'asının muhakemesi esnasında mahkemede yanlış ifade vermeye kalkışan Yusuf adında biri dün asliye dördüncü ceza mahkemesinde tevkif edilmiş ve yalan şahidlikten dolayı hakkında kanunî takibat yapılmak üzere evrakı müddeiumumiliğe verilmiştir.

İstanbulun imarına aid maketler İzmire gönderiliyor

İstanbul yerli mallar sergisinde teşhir edilen İstanbul imarına ait plânlarla maketlerin İzmir fuarında da teşhirine karar verildiğini yazmıştık.

İzmire giden mimar Gotye fuarda İstanbula tahsis edilen paviyonu tetkik etmiş ve bu maketlerin teşhirine müsait yer bulunduğunu Belediyeye bildirmiştir.

Belediye, bu hususta icap eden tahsisatı ayırdığından yakında maketler İzmire gönderilecektir.

İSTANBUL HAYATI

Sünnet düğünleri başladı

Gene sünnet mevsimi geldi. Bir haftadanberi sokaklarda mavi entarili, al kuşaklı, takkeleri «Maşallah» işlemeli çocuk grupları dolaşmağa başladı. Başları çarşaflı, elleri şemsiyeli hamimneler, gelin kurbanı gibi süslenmiş torunlarının ellerinden tutup sokak sokak geziyorlar, akşama kadar kırk kapının ipini çekip yedi mahalle aşırı dostları, ahbapları, yavrucuklarının ilk mürüvvet cemiyetine davet ediyorlar.

Dün sabah erkenden bizim evin köşesinde iki büyükanne karşılaştılar:

— Haydi evlâdım, öp bakalım ciciannenin elini...

Uykusuzluktan gözkapakları şişmiş, ertesi gün çekeceği ıztırabın korkusile betibenzi uçmuş yavrucuk titreye titreye bir adım attı, ciciannenin uzattığı kadidleşmiş, titrek elini «şap» diye öpüp alnına yapıştırdı.

Cicianne çenesini burnuna dokundura dokundura dualara başladı:

— Maşallah evlâdıma, kırk bir buçuk maşşşallah... Çok yaşa yavrum. İnşallah güvey düğünlerini de görürüm senin...

Öğle vakti acı acı bizim zil çalındı. Kapıyı araladım. Pembe yeldirmeli, yeşil başörtülü bir haminne başını uzattı:

— Oğlum. Annene selâm söyle; yarın inşallah sünnet cemiyetimiz var, buyursunlar.

Yutkuna yutkuna bir müddet yüzüme baktıktan sonra sordu:

— Sen, bizim Mihriban hanımın oğlu değil misin?..

— Hayır. Yanlış gelmiş olacaksınız.

Dedim. Mütehayyirane başını salladı:

—İhtiyarlık böyle işte. Şu sokaktan sapınca nevrim döndü, burasını bizim ahbabın evi sandım. Ve lâkin, şu kurban olduğum Allahın işine bak hele. Sen de bizim Mihriban hanımın büyük oğluna o kadar benziyorsun ki. Sanki bir elmanın yarısı seeen, yarısı da o... Hani, senin boyun da biraz daha kısaca, gözlerin mavi, saçların sarı olsa, çehren de bir parçacık değirmi oluverse imşi, Mihriban hanımın oğlu ile ikinizi ayırd etmek kabil olamıyacakmış.

Aradaki bu kadar farka rağmen Mihriban hanımın oğluna acaba nerem benziyor, diye düşünürken haminne çenesinden sızan terleri silerek duvara dayandı:

— Aman, sıcaktan da dilim, damağım kurudu. Bana bir bardak su ver evlâdım.

— İçeriye buyurunuz, biraz dinleniniz.

Dedim. Misafir davet etmek üzere daha bir çok yerlere uğrıyacağını, gecikmek istemediğini söyledi. Bardağı bir yudumda bitirdi:

— Allah razı olsun yavrucuğum. Sular kadar ömrün uzun olsun. Bak işte, insan oğlunun kısmeti böyle ayağına gelir. Her ne kadar sizi tanımıyorsam da annene söyle, muhakkak düğüne beklerim. Bir tek yavrumuzun mürüvvetini göreceğiz. Eğer annen gelmezse darılırım ha... Koyun koklaşarak, insan konuşarak tanışır.

Adresini vermeğe bile lüzum görmeden yeminler, antlar içerek uzaklaştı

Cemal Refik

Musiki üstadlarından Hafız Kemal vefat etti

Konservatuvar alaturka kısmı eski icra heyeti âzasından ve memleketin tanınmış musiki üstadlarından Süleymaniye camii şerifi baş müezzini mevlidhan Hafız Kemal Gürses dün akşam vefat etmiştir.

Son devrin en güzel sesli ve en usule âşina okuyucusu olarak şark musiki âleminde eşsiz ve asîl bir şöhret kazanan Hafız Kemal, bilhassa klâsik musiki üstadlarının eserlerini bütün (nüanslarına) sadık kalarak muhafaza edebilmiş olan kıymetli bir şahsiyetti; ölümü muhiti için olduğu kadar Türk musiki âlemi için de büyük bir ziyadır.

Hafız Kemalin cenazesi bugün Süleymaniyede Taşodalar sokağındaki evinden kaldırılarak namazı öğle zamanı Fatih camiinde kılınacak ve Edirnekapıdaki aile kabristanına defnedilecektir.

[illegible] Fray bu mektebin

Iktisad Vekilinin beyanatı

Sümerbankla Etibanka verilecek yeni şekil

İki banka birleştirilerek Endüstri ve Maden Finansman ve Kredi bankası haline konacak, Devlet sanayi ve maden işletmeleri muayyen gruplar halinde birleştirilerek müstakil Devlet müesseseleri vücude getirilecektir

Şeker sanayiinin devletleştirilmesi meselesi, Çatalağzında kurulacak elektrik santralı

Ankara 11 (Telefonla) — Etibank ve Sümerbankın lâğvedileceği ve Devlet işletmelerinin İktisad Vekâletinde kurulacak umum müdürlüğe bağlanacağı şeklinde bazı neşriyat yapılmıştı. Pek ziyade ehemmiyeti olan ve dahil ve hariçte büyük akisler yapacak mahiyette bulunan bu mevzu üzerine kendisinden malûmat rica edilen İktisad Vekilimiz B. Hüsnü Çakır gazetecilere aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

— Filhakika son günlerde matbuatta Sümerbank ve Etibankın vaziyetile Devlet sanayi ve maden işletmelerine verilecek şekiller hakkında hakikate uymıyan haberler intişar etmektedir. Binaenaleyh hem fena tesirleri davet eden bu haberleri tashih, hem de memleketimizde sanayi kredisile Devlet işletmeleri üzerinde yapılan tetkikler hakkında halkımızı tenvir etmek için bazı izahlarda bulunmak faydalı sayılmıştır.

Vakıa son zamanda gerek Sümerbank ve Etibankın gerek bunlara bağlı işletmelerin müstakbel şekilleri ve çalışma tarzları hakkında Vekâletimizce bazı etütler yapılmaktadır. Bu etütler ve araştırmalar Cümhuriyet Halk Partisinin son tebliğinde ifade edilen esaslara uygun olarak başlamıştır. Bu esaslara göre Sümerbank ve Etibankın bankacılık fonksiyonlarile fabrika ve maden tesis ve işletme işlerinin bir birinden ayrılması icab etmektedir. Bu suretle hususî sanayie de şamil olmak üzere Devletin endüstri ve maden finansman ve kredi işlerine müstakil bir teşekkül elinde toplanarak işletmecilikten tamamen ayrı bir mahiyet verilmesi, Devlet sanayi ve maden işletmelerinin de muayyen gruplar halinde birleştirilerek keza müstakil birer hüviyet sahibi kılınması düşünülmektedir.

Filhakika diğer ileri memleketlerde görülen ve hâkim olan şekil de budur. Bu bakımdan Partimizin son kararı memleketimizin iktisadî inkişafının bir icabını ve bu sahada katedilmesi lâzım gelen bir tekâmül merhalesini ifade etmektedir.

Vaziyetin bu şekli memleketimize Devlet sanayi kredisile sanayi ve maden işletmeciliğinin Cümhuriyet yıllarındaki inkişaf seyri takip edilince daha iyi anlaşılır. Çünkü malûmdur ki Türkiyede Devlet sanayi kredisi ve buna bağlı sanayi ve maden işletmeciliği 1925 de teşekkül eden Sanayi ve Maadin bankası ile başlamıştır. Gerek bu banka ve gerek istihlâf eden Sümerbank diğer bilcümle banka muamelâtile beraber bilhassa sanayi finansman ve kredi işlerile uğraşmak ve bu meyanda Sanayi Maadin işletmelerile de meşgul olmak üzere kurulmuştu. O zaman Devlet işletmelerinin azlığı ve iptidailiği hem bankacılık işlerinin hem de Sanayi ve Maadin işletmelerinin tek müessesede toplanmasına imkân verecek mahiyette görülmüştü.

Ancak Devletin bu sahadaki faaliyetinin artması Sanayi ve Maadin işlerinin bankada temerküzüne meydan vermediğinden Maadin İşletmeleri ve buna aid kredi ve finansman muamelelerinin ayrı bir teşekküle verilmesi zarureti hasıl olmuş ve Etibank bu ihtiyaçtan doğmuştur. Hâlen Devlet Sanayi ve Maadin İşletmelerile ve Devlet Sanayi ve Maadin kredisi işleri bu iki bankanın elinde toplanmış ve bankacılık fonksiyonlarile sanayii ve maden işletmelerini kurmak ve işletmek fonksiyonları keza bu iki bankanın elinde birleşmiş bulunuyor.

Bugünkü şeklin mahzurları

Ancak aradan geçen müddet zarfında sanayi tesislerinin ilerlemesi ve maaden işletme faaliyetinin genişlemesi, bu işlerin idare ve işletmesinde yeni ve müstakil teşekküllere vücut vermek zaruretini ortaya çıkarmıştır. Meselâ Sümerbankta toplanan sanayi zümreleri arasında Karabük Demir ve Çelik fabrikaları sermayesinin büyüklüğü ve iş hacminin genişliği itibarile başlı başına muazzam bir iktisadî teşebbüs halini almış bulunmaktadır. Bu teşebbüs bugünden müstakil bir işletme idaresine muhtaç ve müstahak bir vaziyette bulunmakta, keza Sümerbankta toplanan Textil fabrikaları için de aynı mülâhaza ve ihtiyaç kendisini hissettirmektedir.

Etibankta toplanan maden grupları arasında Ereğli kömür havzasının istismarı yalnız başına bir idareyi işba edecek kadar mühim ve hayatî bir mevzudur. Binaenaleyh yapılmakta olan etüdler, kendisini hissettirmeğe başlıyan ihtiyaçlara cevap vermeğe ve Devletin iktisadî faaliyetleri sahasında varılması icab eden yeni bir tekâmül merhalesinin esaslarını tesbit eylemeğe matuftur.

Bununla yapılmak istenilen husus, izah ettiğim gibi, Devlet elindeki iktisadî teşebbüsleri, teşebbüsün vüsatına göre kifayetli ve işin mahiyetine ve icabına uygun bir şekilde teşkilâtlandırmak ve bütün bu teşebbüsler için lâzım olan kredi ve finansman muamelelerini de tek bir diğer teşekkülde toplamaktan ibarettir. Söylemeğe hacet yoktur ki mesele henüz tetkik safhasındadır. Bunların katî bir şekil alması ve fiiliyata intikal etmesi için tetkiklerin bitmesi ve hazırlanacak kanun projesinin Büyük Millet Meclisince kabul edilmesi lâzımdır.

Müstakbel şekil

Hülâsa anlaşılıyor ki şimdi tetkikimize esas olan fikir Sümerbank ve Etibankı bankacılık fonksiyonları itibarile birleştirerek aynı zamanda hususî sanayi ve maden işlerine de kredi temin eden tek bir «Endüstri ve Maden Finansman ve Kredi bankası» na vücud vermek ve diğer taraftan da Devlet Sanayi ve Maden İşletmelerini muayyen gruplar halinde birleştirerek müstakil Devlet müesseseleri vücude getirmektir.

Bu suretle kredi ve finansman işleri çok büyük sermayeli bir tek bankanın (meselâ Sümerbank) elinde toplanmakta, işletmeler ise İktisad Vekâletinin teftiş, nezaret ve mürakabesi altında ve keza 3460 No. lı mürakabe kanununa tabi olarak Devlet Ağır Endüstri Müessesesi, Devlet Dokuma Endüstrisi Müessesesi, Devlet Kimya Endüstrisi Müessesesi gibi ve her biri büyük sermayeli müstakil müesseseler halinde teşkilâtlandırılmaktadır.

Yeni şeklin faydası

Alınan bu tedbiri millî iktisadı inkişafımızın yeni bir terakkî hamlesi olarak kaydetmek icab eder. Bu suretle memleketimizden Sanayi ve Maden işleri sahasında yeni bir kredi kontrolü cihazı teessüs etmekte, hepsi de Devlet malı ve binaenaleyh hepsi de Devletçilik prensibimizin canlı birer ifadesi olan Devlet tesisleri millî iktisadiyat sahasında müstakil ve bizatihî müteşebbis yeni kuvvetler olarak yer almaktadır.

Mevzularının icab ettirdiği supleslere malik ve binaenaleyh iktisadî dinamizmi daha üstün olarak çalışacak bu müesseselere ileride yeni Devlet programlarının kurulmasını emredeceği yeni müesseseler ve ana sanayi grupları tabiatile kolayca iltihak edebileceklerdir.

Diğer taraftan Devletin tamamile kendi mevzuu haricinde bırakacağı Sanayi ve Maden şubelerine hususî sermayelerin daha iyi akışının teşvik ve temini ve hususî sanayie yeni kurulacak Sanayi ve Finansman Kredi Bankası kanalından kredi yardımları yapılmak imkânları da tetkik olunmaktadır.

Kuracağımız müesseselerin Vekâlet merkezinde bir veya bir kaç umum müdürlüğe bağlanmak suretile iktisadî olmaktan ziyade idarî bir teşkilât halinde vücude getirileceği haberleri ise hiç bir suretle varit değildir.

Şeker sanayiinin devletleştirilmesi

B. Hüsnü Çakır şeker sanayiinin Devletleştirilmesi hakkında hükûmetçe alınan prensip kararının ne zaman tatbik mevkiine konulacağı hakkındaki suale şu cevabı vermiştir:

— Bu hususta henüz verilmiş bir karar yoktur. Yalnız bu mevzu üzerinde alınacak tedbirleri tesbit etmek üzere tedkiklerimize devam ediyoruz.

Büyük elektrik santralı

İktisad Vekilimiz Çatalağzında kurulacak büyük elektrik santralı hakkında da:

— Çatalağzında Havzanın elektrik ihtiyacını temin için kurulacak büyük elektrik santralının projeleri yapılmıştır. Bu santralı inşaya talib olan şirketlerin tekliflerini bekliyoruz. Teklifler bu ay nihayetine kadar Vekâletimize verilecektir.» dedi.

B. Hüsnü Çakır, M. T. A nın vaziyetinde bir tebeddül olup olmıyacağı hakkındaki suale de:

— M. T. A bünyesi itibarile büsbütün ayrı bir teşekküldür. Bugünkü şeklini muhafaza edecektir.» cevabını vermiştir.

Mısır istikraz yapmıyor

Kahire 11 (A.A.) — İngilterenin Mısıra beş milyon lira ikraz etmek istemediğine dair bir haber neşredilmişti.

Mısır Maliye Nazırı Ahmed Mahir paşa bu haberi tekzip ederek Mısırın Londradan istikraz akdetmek üzere hiç bir teşebbüste bulunmadığını beyan etmiştir.

TEŞEKKÜR

Sevgili oğlumuz Galatasaray lisesinden Habilin feci ziyaı münasebetile gerek cenazesine iştirak eden, gerek telgraf ve mektupları ve lûtufkâr ziyaretlerile kederimizi paylaşan dostlarımıza ayrı ayrı teşekküre teessürümüz mâni olduğundan gazetenizin tavassutunu rica ederiz.

Bengisu ailesi

Bu hafta *LÂLE*'de
1 - ALTIN ARAYAN KIZLAR 1939
DICK POWELL ve JOAN BLONDELL
2 - CEHENNEM YOLU
PAT O'BRIEN ve ANN SHERIDAN
3 — Yeni Metro Jurnal
ve Hatayın Hükûmetimize teslimi merasimi intibaları.
Bugün saat 1 ve 2,30 da tenzilâlı matineler

Mahkemelerin daha süratle işlemeleri için tedbirler alınıyor

Adliye Vekili B. Fethi Okyar beyanatta bulundu

Hâkimler kanununda hâkimler lehine bazı değişiklikler yapılacak

Bir kaç gündenberi şehrimizde bulunan Adliye Vekili B. Fethi Okyar dün adliyeye gelerek muhtelif adliye işleri etrafında müddeiumumi B. Hikmet Onatla görüşmüştür. B. Fethi Okyar, mahkemelerin daha sür'atle işlemesinin temini hususunda alınan tedbirler etrafında bir muharririmize şu beyanatta bulunmuştur:

— Mahkeme işlerinin daha süratle intaç edilebilmesi için alınması lâzım gelen tedbirler etrafında şimdiye kadar yaptığımız tetkikat hitam bulmuştur. Bu tetkikler neticesinde mahkemeleri daha çabuk işler bir hale koymak ve Türk halkının Türk adliyesinden beklediği hizmetleri, yani adaletin çabuk ve kat'î surette tevzii işini temin etmek için bazı kararlar almak üzereyiz. Bu kararları şimdi tafsilâtile size bildirmekte mazurum. Şunu söyliyebilirim ki, bu tedbirler sayesinde her halde değerli, vakur, kanaate merbut, müstakil Türk hâkimlerinin, bilhassa İstanbul gibi adliye işlerinin çok teraküm ettiği bir yerde Cümhuriyet adına daha çabuk adalet tevzi edeceklerine eminim.

Mahkemelerimizde meşru veya gayri meşru sebeplerle pek çok işler talik edilmektedir. Bunun, mahkeme kararlarını senelerce uzattığı malûmdur. Herkes bundan şikâyetçidir. Bu talik illetini de tedavi etmek ve bunu ancak kanunî sebeplere inhisar ettirmek emelimdir.

Her halde Türk adliyesinin şerefini daha yükseklere çıkarmak için elden gelen gayreti geriye bırakmıyacağımıza emin olabilirsiniz.

Yeni hâkimler kanununda hâkimlerimizin lehine mümkün olan değişiklikleri yapacağız. Uzun tetkikler neticesinde yapılacak olan bu değişikliklerle hâkimlerimizin azamî istifadeleri temin edilecektir.»

B. Fethi Okyar, önümüzdeki hafta İmralı adasına giderek oradaki hapishaneyi ve mahkûmların vaziyetini tetkik edecektir.

Bir kadın çocuğunu yastıkla boğarak öldürmüş!

Polise yapılan ihbar üzerine Şöhret isminde bir kadın yakalandı

Müddeiumumilik ve zabıta, gayri meşru çocuğunu boğarak öldürmekten maznun Şöhret adında bir kadın hakkında tahkikat yapmaktadır. Vak'ayı Refik adında bir adam ihbar etmiştir. Refiğin iddiasına nazaran; Beyoğlunda oturan Şöhret, gayri meşru bir erkek çocuğu doğurmuştur. Kadın, çocuğu Darülâcezeye vermek istemiş, muvaffak olamamış, yavrucağı başından atmak için yaptığı teşebbüsler boşa çıkmıştır. Çocuk da bir buçuk aylık olmuştur.

Yine Refiğin iddiasına göre, Şöhret, çocuğunu öldürmeğe karar vermiş ve Keriman adında bir arkadaşile elbirliği yaparak evde yavrucağın ağzına bir yastık kapamak suretile boğarak çocuğu öldürmüştür.

İş bu suretle bitirildikten sonra cinayet eserinin ortadan kaldırılmasına sıra gelmiş, Şöhret, bunun için de eskiden tanıştığı Refiğe baş vurarak:

— Bu çocuğun ölüsünü götürüp bir yere gömersen sana elli lira veririm. Vak'ayı da kimse duymasın, demiştir.

Refik, bu teklifi kabul eder gibi görünerek biraz sonra gelip çocuğun ölüsünü alacağını söylemiş ve doğruca Beyoğlu polis karakoluna koşup vak'ayı anlatmıştır.

Polis memurları derhal Şöhretin evine gitmişler, kendisini orada bulamamışlardır. Tahkikat neticesinde Şöhretin Karagümrükte tanıdıklarından birinin evine gittiği anlaşılmış, bu evde bulup yakalamışlar, boğulşılmıştır. Zabıta memurları Şöhreti duğu iddia edilen çocuğun cesedi de alınarak adliyeye teslim edilmiştir. Cesed, adliye doktoru B. Enver Karan tarafından muayene edilmiş ve görülen lüzum üzerine otopsi yapılmak üzere morga kaldırılmıştır.

Şöhret, adliyede verdiği ifadede çocuğunu boğmadığını, kendisi iyi bakamadığı için çocuğun bakımsızlıktan ve sütsüz kalmak neticesinde öldüğünü iddia etmiştir. Tahkikata müddeiumumilik el koymuş, zabıta tahkikatının bazı noktaları noksan görüldüğünden bunların tamamlanması için Şöhret, evrakile birlikte polise iade edilmiştir.

TİYATROLAR:

EGE TİYATROSU
Nureddin Gençdur ve arkadaşları
Bu gece Beylerbeyi İskele tiyatrosunda
DÖRTÇİHAR

***

CEMAL SAHİR
Bu gece Defterdar İskele tiyatrosunda
MEÇHUL SERSERİ operetı

***

RAŞİD RIZA, ERTUĞRUL SADİ TEK
Bu gece Tepebaşı Bahçesinde
SAÇLARINDAN UTAN
Vodvil 4 perde

Yalova Kızılay şubesi balosu kaplıcaların büyük otelinde

Yalova Kızılay şubesi menfaatine 19 ağustos 939 cumartesi günü gecesi akşamdan sabaha kadar devam etmek üzere ve Otel Termalin takviye edilmiş meşhur cazının iştirakile kaplıcaların Büyük otelinin geniş salonlarında bir balo tertip edilmiştir. Elbise mecburiyeti yoktur.

Biletelr Yalova Kızılay şubesinde bir çift iki liraya satılmaktadır. Yalovadan kaplıcalara gidip gelme otobüs fiatı (20) kuruşa temin edilmiştir. Baloda yenilecek ve içilecek fiatlerinde âzamî tenzilât yaptırılmıştır. Meselâ (kahve 15 kuruştur) İstanbuldan Yalovaya vapur saat 9,15, 13,30, 18 ve Yalovadan İstanbula 6,30, 17,30, 18,30 dur.

Her türlü istirahat temin edilmiştir. Baloda bir çok sürprizler vardır.

ÇOK EĞLENCELİ BİR GECE

Bu akşam Taksimde «Mete» caddesinde «26» No.lı İzzet bahçesinde C.H.P. Taksim semt ocağınca, İstanbulun en meşhur alaturka ve alafranga artistlerinin iştirakile çok eğlenceli bir müsamere tertip edilmiştir. Bu müsamerenin alaturka kısmına bayan «Safiye», bayan Semira Muhammed» le okuyucu Muhiddin ve Anadolu milli oyunlarile meşhur Çalıkuşu Lûtfiye gibi iyi tanınmış artistler ile İzzet ve «Belvü» bahçelerinin tekmil artistleri hep bir arada büyük bir küme sazı halinde iştirak edecekleri gibi, alafranga kısmına da Florya barının meşhur dansözü Filorida, Halk Bahçesinin düetto ve triyöleri ile güzel kazakzakları; Küçük Çiftlik Parkının yeni gelen baletleri ile iki sanatkâr komiği Vantrolog Pangilinin hokkabaz numaraları ve Beyoğlunun diğer barlarının en müntehap numaraaları ile Havayen kitar orkestarsı ve mayestro Kapaçiti'nin idaresindeki «Belvü» bahçesinin caz takımı iştirâk edecektir.

Alaturka saz faslile, saat 19 da başlıyacak olan bu güzel eğlence çok neşeli bir surette gece geç vakte kadar devam edecektir.

POLİTİKA

Macaristan ve Mihver

Macar Hariciye aUzırı Czaky şimalî Tirole giderek Salzburgta yaz tatilini geçirmekte bulunan Almanya Hariciye Nazırı von Ribbentrop'u ziyaret etmiştir. Buradan Romaya giderek İtalya Hariciye Nazırı ile görüşecektir. Macaristan umumî erkânıharbiyesi general Werth de manevralar münasebetile bir askerî heyetle İtalyada bulunuyor.

Bu ziyaretler Macar Hariciye Nazırının Macaristanın mihver devletlerine bağlı bulunduğunu ilân ederek söylemiş olduğu nutku takib etmiş olduğundan politika âleminde dikkati celbetmiştir. Şimdiye kadar komünist enternasyonal ile mücadeleye mahsus misak ile yalnız Sovyetlere karşı mihver devletleri ve Japonya ve İspanya ile müttefik bulunan Macaristanın şimdi bir harb vukuunda Almanyanın ve İtalyanın hasımları olacak bütün devletlere karşı harb etmeği teahhüd eylediği yolunda tefsir yapılmaktadır.

Macaristan Almanya ve İtalya ile ne kadar dost ise Lehistanla da o kadar dosttur. Bu dostluk ananevî olup tarihte iki millet biribirine daima yardım etmiştir. Bunun için Avrupa işleri fenalaştığı bir sırada Macaristanın her hangi harpte Lehistana karşı hasmane vaziyet almıyacağı kanaati umumî olarak yerleşmekte idi.

İşte böyle bir kanaati izale etmek için Almanya ve İtalyanın zoru üzerine Macar Hariciye Nazırının malûm nutku irad etmiş olduğu tahmin edilmektedir. Şimdi de Almanya ve İtalya Hariciye Nazırlarını ziyaret ederek sözlerini teyid etmek istiyor. Gene Almanyanın, Macaristanın katî olarak kendisile beraber olduğunu anlatmak suretile Romanyanın siyaseti üzerinde tesir yapmak istediğine hükmediliyor. Almanyanın Danzig meselesile çok meşgul bulunmasına rağmen kendisine asıl hayat sahası saydığı orta Avrupada tekrar faaliyete başlamakta olduğu anlaşılıyor.

AKŞAM

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

Köpek balığının kokusu

Şu âlimler öyle şeyler bulup ortaya koyarlar ki, insanın ağzı hayretten bir karış açık kalır.

Bugüne kadar köpek balığı derisinden çanta, iskarpin, kemer ve saire yapıldığını biliyorduk: fakat köpek balığından esans istihsal edilebileceği kimin aklına gelrdi?

Köpek balığı derisini işliyenler deriden bir koku, güzel bir koku, bir menekşe kokusu çıktığını duymadılar; ancak bir kimyager (tabiî Amerikalı) bu kokuyu duydu ve derhal iş çıkarmağa başladı: Evvelâ vakayı büyük bir levanta fabrikatörüne söyledi.

Şimdi kimyagerlerden mürekkep bir heyet, bu fabrikatörün hesabına köpek balıklarından menekşe esansı istihsaline çalışıyorlar.

Deve ehlî hayvan mıdır?

Yeryüzünün en eski ehlî hayvanı deve imiş. Londra mahkemelerinden biri buna karar verdi.

Mesele şudur: Bir bayan hayvanat bahçesinde gezerken develerden birine şeker verdi, deve ilk seferinde verilen şekeri güzel güzel alıp yedi, ikinci seferinde uzanan eli beraber kaptı.

Bayanın eli üstünde devenin diş yerleri duruyor. Bayan da elini vahşi bir hayvan ısırdığı için zazar ve ziyan istiyor. Halbuki mahkemede mütehassıs olarak dinlenenler dediler ki :

— Deve vahşi değil, ehlî hayvanır, hem de yeryüzünün en eski ehlî hayvanlarından biridir. İnsana ilk defa sokulan, ısınan. insanın işine yarayan hayvan devedir.

Mahkeme bu mütehassısın fikrini kabul etti.

Mütecessis kadın

Bir İngiliz doktoru, bir bayan doktor, Avam Kamarasına br istida verdi. Bu istidasında diyor ki:

— Bir kanun çıkarınız, bu kanunla her erkek karısına kazancının hesabını santimine kadar vermeğe mecbur olsun ve kazancından münasib bir miktarını karısına versin.

Bayan doktor teklifini kuvvetlendirmek için şunu ilâve ediyor

— Hükûmet kazançları 250 liradan aşağı olan ailelerin miktarını tesbit etmek istedi, muvaffak olamadı. Erkekler kazançlarını söylemediler, kadınlar saklamazdı. Fakat bilmedikleri için suallere müsbet cevap vermediler. Halbuki teklif ettiğim kanunu çıkarırsanız hem kadınlara iylik etmiş olursunuz, hem de hükûmet vergi tahsilâtını çok daha kolay cibayet eder.

Bir askerî ve iktisadî tedkikin vardığı netice:

Almanya ve Italya harbi kaybedecektir!

Tanınmış Amerikan muharrirlerinden Winston Woodside'in yazdığı ve bay H. Kip'in pek selis bir ifadeyle türkçeye çevirdiği bu tetkik makaleleri şu suallere cevap veriyor:

1 — Mihver devletleri sulh cephesini bir yıldırım harbile niçin mağlûb edemezler? Yıldırım harbi nerelere ve nasıl açılabilir?.

2 — Alman tayyare ve tehtelbahirleri niçin kahredici bir silâh olamazlar?. Sulh cephesinin donanmaları mihvercilerin tayyareleri ile mahvedilebilir mi?

3 — Mihvercilerin tayyare üstünlüğü bu yaz içinde tepe noktasını buldu ve artık düşmeğe başladı, çünkü...

4 — Alman ve İtalyan kara kuvvetleri ne gibi manilerle karşılaşacaktır?

5 — Mihverciler tanklarına ne kadar güvenebilirler? Bir tek er bir kaç saatte sekiz tankı nasıl imha eder?.

6 — Almanya ve İtalya uzun sürecek bir harbe neden mukavemet edemezler? Şimdiki Almanya Vilhelm Almanyasından çok aşağıdır, zira bir çok noktalardan 1916 daki kadar yıpranmıştır.

7 — Almanyada ham madde yokluğu 1917 derecesini şimdiden bulmuştur. Berlindeki bahçe parmaklıklarını söküp demir sanayiinde kullanıyorlar.

8 — Mihvercileri tehdit eden en büyük tehlike : Ahalinin hissiyatı!

***

Yarından itibaren başlayacağımız bu seri halindeki askerî ve iktısadi makaleler altı gün sıra ile devam edecektir. Takip edenler iki tarafın kudret ve kabiliyeti hakkında esaslı bir fikir edinmiş olacaklardır.

Ilk Leh ordusu 172 kişi idi

Mareşal Pilsudski bu orduyu nasıl teşkil etti, ne suretle harekete geçti

Lehistanda millî istiklâlinin yeniden kurulmasının yirmi beşinci yıl dönümü fevkalâde merasim ve şenliklerle tesid ediliyor. Bir buçuk asır evvel istiklâlini kaybeden ve yurdu parçalanan Lehistanın dünyaya ikinci gelişi 1914 senesi 6 ağustosunda başlar. O gün yeni Lehistanı kuran Pilsudski, Lehli 172 gençten mürekkep ilk hüriyet lejiyonunu teşkil etmişti. Krakovide Avusturyanın yerdımı ile Oleander kışlasında teşkil edilen bu lejyonun efradı, Lehli amelenin mavi - gri sade kıyafetini andıran bir üniforma giymekte idiler. Başlarına da amele kasketi giymişlerdi. Asker olduklarına delâlet eden pazubendde Lehlilerin millî remzi ak kartal gümüş üzerine işlenmişti. Silâhları eski model manliherdi.

O zaman kırk beş yaşlarında ve sivri sakallı olan ve ayni üniformayı giyen Pilsudski lejyonu muayene ettikten sonra mareşal emrini vermişti. Pilsudskinin diğer gönüllülerden farkı yakasındaki zabitliğini gösteren yıldızlardı. Bu lejyon Lehistanın istiklâlini elde etmek maksaddile (nişancılar) ve (arkadaşlar) klüpleri namları altında teşkil edilen iki tüfek atışı cemiyetinin dört bin kişiye baliğ azalarından seçilmişti.

Lejyonun kumandanlığına Paristen yeni gelen riyaziyeden yeni mezun Kasprzycki tayin edilmişti. Lejyon Leh yurdunun hürriyetini silahla temin etmek için doğruca Rusya hududu üzerine yürümüştü. Lejyon gece hareket etmişti. Sabahın dokuzunda vatanperverane şarkılar söyliyerek hududunu Rusların terketmiş oldukları Mihayloviçe gümrük istasyonundan geçmiştir.

Büyük Leh ordusunun ilk nüvesi olan bu küçük gönüllü kıtası akşam üzeri Slomniki kasabasına yetişmiştir. Pazar kurulduğu güne tesadüf ettiğinden kasaba kalabalık idi. Halkın çoğu yahudi idi. Bu garip kıyafetli kıta herkesin merakını uyandırmıştır. Efradın konuşmasından ve kollarındaki ak kartaldan Lehli oldukları aşikârdı.

Ertesi sabah lejyonun kumandanı «Leh millî hükûmeti» namına şağıdaki beyannameyi okudu:

«Kati karar saati gelmiştir. Lehistan artık esarete mahkûm kalmıyacak, Mukedderatımızı kendimiz tayin edeceğiz. İstikbalimizi korumak için kendi müsallâh kuvvetimizi kefeye ağır basmak için koyduk. Leh ordusu kıtaları Lehistan toprağına ayak basmıştır. Bu toprakları Lehistan namına vazyed ve yegâne sahibi Leh milleti için işgal ediyoruz. Leh milleti kendi alınteri ile bu toprakları münbit ve zengin yapmıştır. Leh milletine hürriyet getirdik.

Bugün bütün millet milli hükûmetin rehberliği altında bir cephede birleşmelidir. Hariçte kalanlar haindirler. Kendilerini nazarı itibara almıyacağız.

İmza:

Leh milleti müsallâh kuvvetleri Başkumandanı Josef Pisludski

Bu beyanname okunduktan sonran lejyon tekrar yürüyüşüne devam etmiş ve öğleden sonra Miecboro şehrine yetişmiştir.

Pisudskinin ilân ettiği millî hükûmet o zaman yalnız kendi hayalhanesinde mevcuttu. Fakat böyle bir hükûmeti yakın zamanda kuracağına emindi. Çünkü müsellâh harekâtın istinadgâhı olarak millî hükûmetin vücudu zarurî olduğuna kaniydi. İlk lejyon Rus Lehistanında ilerlerken Pisudski vücuda getirdiği ikinci lejyonunun bizzat başında olarak hareket etmiştir. 12 ağustosta ikinci lejyon Rus Lehistanının şehirlerinden biri bulunan Kielceye girmiş ve burasını karargâh ittihaz etmişir. Askerî harekâtın ilk safhasında millî Leh ordusu ve hükûmeti için burası daimî merkez olmuştur.

İşte modern Lehistanın ilk temeli böylece büyük cesaretle kurulmuştur. İşin zahirine bakılacak olsa fantezi mahsulü bir hareket gibi görünüyor. Fakat hakikatte pratik mülâhazalara ve ince hesablara istinad etmektedir. Çünkü Pisudski bu hareketi çoktanberi hazırlıyordu. Umumî harp başlamazdan altı ay evvel Fransada muhtelif üniversitede tahsilde bulunan binlerce Lehli genci nişancılık cemiyetleri namı altında teşkilâtlandırmıştı. Bunların mensupları tarafından Fransa coğrafya cemiyeti salonunda akdolunan toplantıda Pilsudski dikkate şayan şu nutku irad etmiştir:

«Lehistanın istiklâl meselesi ancak Rusya Almanya tarafından mağlûp, Almanya da Fransa tarafından mağlûp edildiği zaman tahakkuk edecektir. Milletlerin mukadderatını yalnız kılıç halleder. Bizim millî vazifemiz bu gayenin tahakkukuna elimizden geldiği kadar yardım etmektir. Bu hakikata göz yuman millet istikbalini tamir kabul etmez bir surette tehlikeye koymuş olur. Biz o milletlerden değiliz.»

Daha o zaman Leh milleti Pilsudskiyi anlıyamıyordu. Kendisinin nüfuzu nazarı ve yegâne düşüncesi millettaşlarının düşüncesinden çok ilerlemiş olduğundan yalnız kendisine merbut ve bilâkaydüşart tâbi olanların akıldan ziyade hisle hareket etmeleri sayesinde büyük gayesi tahakkuk edebilecekti. Üç büyük devletin hududları içinde kalmış milletin ekseriyeti lâkayıd idi.

Lejyonların teşkili onuncu yıldönümü olan 1924 senesinde Pilsudski bu hali şu suretle izah etmişti:

«Her tarafta Lehliler incilin kavli üzerine Tanrıya aid olanları Tanrıya, Kaysere aid olanları yani hayat ve mallarını Kaysere vermeğe hazır idiler. Ecnebi bayraklar altında hizmet edecek asker vermeğe itiraz etmiyorlardı. Lâkin biz başka türlü karar verdik. Biz harp meydanında Lehistanı temsil etmeğe çalıştık.»

Pilsudskinin lejyonlara Marş! emrini vermekten asıl agyesi Lehli millî asker yaratmak ve bütün dünyaya Leh milletinin muhariplik ananesini hatırlatmaktı. Bu maksadına yalnız başına ve kendisine körkörüne itaat ve inkıyad eden bir kaç sadık arkadaşının yardımı ile nail olmuştur.

Pilsudskinin emrivaki yapmak siyaseti boş değildi. Kısa bir tereddüd devrinden sonra bütün Leh milleti bayrağı altında toplanmış ve ittihad etmiştir. Gönüllü lejyon ilhamı bütün millete yeni bir hayat ve ruh vermiştir. İlk teşkil ettiği 172 kişilik kuvvet bugün dört milyonluk mükemmel bir ordu teşkil ediyor. İşte bu muvaffakıyeti hazırlamak için 6 ağustos tarihi modern Lehistan için en büyük bayram sayılır. — *F.*

Deniz mahsulleri kanunu projesi

Deniz mahsulleri işleri bir umum müdürlük tarafından görülecek

Ankara 11 (Akşam) — Maliye Vekâleti ile eski İktisad Vekâleti arasında vergi meselesinden dolayı çıkan ve bir türlü halledilemiyen bir ihtilâf yüzünden, çok evvel hazırlanmış olduğu halde, Büyük Millet Meclisine sevkedilememiş olan deniz mahsulleri kanunu projesi; deniz mahsulleri müdürlüğünün İktisad Vekâletinden alınarak Münakale Vekâletine bağlanılması üzerine, yeni baştan hazırlanmıştır.

Yeni proje, halen Münakale Vekâleti müsteşarı B. Naki Gösnem tarafından tedkik olunmaktadır. Bu tedkik bittikten sonra ve Münakale Vekili B. Ali Çetinkayanın tasvibine iktiran ettikten sonra Büyük Millet Meclisine sevkedilecektir.

Projenin yeni şeklinde deniz mahsulleri işlerinin Münakale Vekâletinde teşkil edilecek bir umum müdürlük tarafından idaresi esası kabul edilmektedir.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Hottantolar kimlerdir?

Bir muharririmiz: «Biz Türkler Hottanto değiliz!» diye yazıyordu.

Hottantolar, Afrikanın cenubunda Kap müstemlekesinde yaşayan zencilerdir. Medeniyet seviyesinin düşük olmasında misal gösterilirler.

Hottantolar, kirli sarı renkte cildlerine rağmen, vücudlarının tenasübü, saçlarının kıvırcıklığı, suratlarının başlıklığı, burunlarının yassılığı ve dudaklarının kalınlığı nazarı itibara alınırsa hakiki zencidirler. Omuzlarının üzerine bir öküz yahud koyun postu alırlar. Bazan da kemerlerine diğer bir post takarlar. İşte elbiseleri bundan ibarettir.

Süs olarak kolyeler, kemerler ve büyük halka küpeler kullanırlar. Kadınları tereyağından ve boyayıcı maddelerden yapılmış pomatlar sürünür. Bu cins insanlar bakır ve demiri işlemeği bilir. İnek, koyun, keçi beslerler. Çok kadın alır ve kadınlarına sert muamele ederler.

Hottantoların dilleri Kap müstemlekesinin garbine ve şimali garbisine yayılmıştır; biraz da müstemleke hududunun dışına taşar. Lisanlarında, medenî milletlerce malûm olmıyan bir takım garip «şaklayan harfler» vardır. Dilin, damağın, dudakların bize pek tuhaf gelen hareketlerile acayib sesler çıkararak konuşulur. Bu lisanla Afrikanın diğer dilleri arasında hiç bir akrabalık yoktur.

Hottantolar eskiden daha geniş sahaları işgal ederlerdi. Şimdi beyaz ve siyah ırk tarafından Kap müstemlekesinde sıkıştırılmış bulunuyorlar.

Yugoslav matbuat bürosu şefi değişti

Belgrad 11 (A.A.) — Başvekâlet matbuat merkez bürosu şefi Kosta Lukoviç, tekaüde sevkedilmiştir. Yerine matbuat bürosunun istihbarat şubesi şefi tanınmış Yugoslav muharrir ve gazetecilerinden Boşko Boğdanoviç tayin edilmiştir.

Yugoslav Başvekilinin seyahati

Belgrad 11 (A.A.) — Başvekil Svetkoviç, tayyare ile Nişten Suşak'a hareket etmiştir.

Hatayda su işleri şube mühendisliği

Ankara, 11 (Akşam) — Nafıa Vekâleti Hatay vilâyetinde bir su işleri şube mühendisliği ihdas etmiş ve mühendisliğe Maraş su işleri şube mühendisi B. Halil Soyluyu tayin eylemiştir.

CEMAL BÜRÜN

Mevsim sonu münasebetile yazlık modellerini tenzilâtlı satışına başlandığını müşterilerine bildirir.

Hereke çocuk kampı

Bu sene açılan kamp da, diğer seneler gibi, büyük rağbet gördü

Hereke (Akşam) — Kocaeli çocukları için her sene Herekede bir kamp kurulur. Kamp bu sene de açıldı. Bir kaç gün evvel burasını gezdim ve gördüklerimden çok memnun oldum.

Kampta vazifedar öğretmenlerin aileleri için mahruti çadırlar kurulmuş. Burası âdeta bir mahalle teşkil ediyor. Biraz ileride boyanmış bir baraka... Burası kampın reviridir. İçinde beş yatak ve eczane var. Hereke fabrikasının doktoru kampın da doktorluğunu yapıyor. Çocuklar her gün muayene ediliyorlar.

Biraz ileride aynı tip üzerine yapılmış üç büyük barakada talebelerin yatakhaneleri... Her talebenin tahta ve çadır bezinden yapılmış karyolaları bilâ kaydüşart herkesin yatma istediğini çekecek kadar güzel. Şimdi bu yerde vazifedar çocuklar yataklarını temizlemekle ve güneşe çıkarmakla meşgul...

Yatakhanelerin ön tarafı geniş bir meydan... Tesviye edilmiş... Çocukların oyun ve spor yeri.. çenber, topaç, ip, voleybol ağı, deniz ve kara topları... Bu sahanın nihayetinde bir sinema perdesi görülüyor... Çocuklara haftada iki gece filim gösterilmektedir. Daha ileride büyük bir kütüphane çadırı... Çocuklar muntazamen öğleden evvel bir saat, akşam üzerleri bir saat bu çadırı doldurarak okuyorlar.. büyük talebelerden biri kütüphane memuru. Şimdiye kadar okuma miktarı hakkında verdiği rakamlar çok iyi. Kampın bütün müştemilâtı çok derli toplu... Yemekhanelerin zemini beton, üstü bir çatı ile saçla örtülmüş. Masaların etrafında her talebenin numaralı bir iskemlesi var.

Yemek zamanı gelmişti. Çocuklar büyük bir intizamla yerlerine yerleştiler.. ben de idareciler sofrasında bulunuyordum. Yemekler son derece güzel pişmiş ve küçüklü büyüklü herkesin doyabileceği kadar bol...

Talebenin yemek yemesinin bittiği her talebe sofrası başında oturan grup öğretmenleri tarafından haber verilince kamp direktörü bir düdükle herkesi sükûte davet ediyor. Ve oradaki topluluğa, âdetleri üzere o günün kamp misafirini takdim ediyor. Çocuklar bu seremoniyi coşkun alkışlarla karşılıyor. Bilâhare hep bir ağızdan - Türküm doğruyum - millî duası yapılıyor.

Yemeği müteakib talebe iki saatlik mecburî istirahat uykusuna sevkedildi. Çocukların neşe ve faaliyet cıvıltılarile dolu kamp iki saat sanki susmuştu...

Bu sırada mezunen kampta istirahat etmekte olan Kocaeli kültür direktörü Kemal Ermat aramıza geldi. Kendisinden kamp hakkında malûmat istedim. Güler yüzle ve memnuniyetle:

— İşte görüyorsunuz, samimî ve devamlı çalışmanın mütevazi eseri karşısında bulunuyorsunuz, dedi. Dört senedenberi muallim arkadaşlarımın, içten gelen çalışmalarile, bu işle uğraşıyoruz. Bugün işin mânası ve büyük faydası anlaşılmıştır. Büyüklerimizin daimî müzaheretlerile ve arkadaşlarımın yorulmak bilmeyen fakat zevkli çalışmalarile bu iş müsbet bir şekilde yürüyor. Ve yürüyecektir de...»

Bu yılın kamp direktörü müfettiş B. İhsan Altay kamp hakkında evvelce sorduğum bazı suallere cevab vermeğe başladı:

1 — Kampta bu yıl 140 talebe, 20 idareci ve bu rakama yakın da öğretmen aileleri bulunmaktadır.

2 — Yakın muhiti tedkik maksadile çocuklar Hereke fabrikasını gezmişlerdir. Motörle de karşıki sahilde bulunan Karamürsel kazasına bir gezinti yapılmıştır.

3 — Ekser çocuklarda kilo kazancı müşahade edilmiştir.

4 — Çocuklara izin verdiğimiz halde evlerine gitmek istemiyorlar. Kampa o kadar ısınmışlardır ki bazılarının anneleri buraya geliyor ve onları da kampta misafir ediyoruz. Bu ayın onunda kamp kapanacağı haberini duyan çocuklarımız âdeta müteessirdirler.

Kamp (3) temmuzda başlamıştır.

Çocuklar kampa çok bağlı. Ekserisinin çatal ve bıçakla yemek yemeği burada öğrendiklerini gördüm. Zamanlı gezme, yeme ve yatma zevkini burada kazandıklarını anladım.

Bilhassa burada kuvvetli bir terbiye ve neşe kazandıkları her türlü hareketlerinde tezahür ediyor.

Çok verimli bulduğum bu kampın çalışanlarının hepsini tebrik ederek çocukların akşam deniz banyosuna giderken söyledikleri güzel şarkı sesleri arasında kamptan ayrıldım.

Çocuklar banyoda ve yemekhanede

Turgutlu bağlarında tüyler ürpertici bir cinayet

Meçhul bir adam demirci Nurinin gözlerini oydu karısını demir kazıkla öldürdü

Katil bu ailenin 16 yaşındaki kızlarını da kirlettikten sonra kayboldu

İzmir (Akşam) — Turgutluya iki kilometre uzaktaki bağlarda misli görülmemiş derecede feci bir cinayet olmuştur. Hadisenin tafsilâtı şudur:

Davutlar mevkiindeki bağında oturan demrici 35 yaşlarında Nuri, pazardan bir haftalık yiyeceğini aldıktan sonra bağına gitmiştir. Nuri, karısı ve 16 yaşında kızı Muazzez, kardeşleri Avni ve Meziyet akşam yemeğini yedikten ve bir müddet oturup konuştuktan sonra yatmışlardır.

Nuri ve karısı küçük kulübede, Muazzez ve kardeşleri de kapısı açık duran damda uykuya dalmışlardır. Gece yarısına doğru çocukların yattıkları dama meçhul bir adma girmiş, Muezzezi uyandırmış, Avni ile Meziyet te uyanmşılardır. Meçhul şahıs, elindeki bıçakla tehdid ederek susmalarını söylemiş, orada bulunan seccade ve saire gibi örtüleri, çocukların üzerine örtmüş, sonra Muazzezle konuşmağa başlamış, gündüz babasının neler yaptığını, bağda ailenin yemek esnasında neler konuştuklarını takip ederek dinlediğini söylemiş, nihayet 16 yaşındaki Muazzezi kirletmiştir. Oradan ayrılacağı sırada bu adam, kıza:

— Ben, babanı da, ananı da öldürdüm. Sen de artık benim karım oldun. Bütün mallar ve bağ bize kaldı. Sakın beni ele verme, sonra hapishaneden çıkınca seni de öldürürüm, demiş ve kaçmıştır. Muazzez:

— Ben, seni tanımıyorum. Kimsin? diye sormuşsa da bıçağını sallamış:

— Kim olduğumu evlendiğimiz zaman anlarsın, demiştir.

Katil kaçtıktan sonra Muazzez, kardeşlerini kaldırmış, baba ve analarının yattığı kulübeye gidince annesinin öldürülmüş, babasının da kan içinde, ağır yaralı ve ölmek üzere olduğunu görmüş, çocuklar, hep birden feryada başlamışlardır.

Küçük Avni, mantar tabancasını bir kaç el ateş etmiş, hadise yerine kır bekçisi yetişmiş, sonra jandarmalar da gelmiş, nihayet müddeiumumîlik, bu müthiş cinayet tahkikatına el koymuştur.

Demirci Nurinin karısı Lûtfiyenin bir demir kazıkla öldürüldüğü anlaşılmıştır. Katil, demirci Nrinin de, demir kazıkla başını yarmış, gözlerini kör etmiştir. Ölmek üzere bulunan Nuri, Manisa Memleket hastanesine nakledilmştir.

Katilin, Turgutluda Turan mahallesinde oturan Çakıroğlu Cemal olduğu zannedilmektedir. Hadise, muhitte derin bir teessür uyandırmıştır.

Vekâletler mahallesi

Adliye Vekâleti binasının inşaatı bitmiş gibidir

Ankara 11 (Akşam) — Vekâletler mahallesinde yapılmakta olan yeni binalardan Adliye Vekâleti binasının inşaatı bitmiş gibidir. Yakında tefrişatına başlanılacaktır.

Yeni Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti binasiyle, Sular idaresi binasının inşaatı da ilerlemektedir. Sular idaresi binası Bakanlıklar posta binası ile Temyiz mahkemesi binaları arasındaki arsa üzerinde yapılmaktadır. Bu arsa Atatürk bulvarı üzerindedir.

Ankara postanesinin işgal ettiği arsa ile postanenin arkasındaki arsa üzerinde yapılacak olan yeni Ankara Posta, telgraf ve telefon merkez binasının temelleri de bugünlerde atılacaktır.

İtalya ile ticaret

Bazı gazetelerde çıkan haberlerin aslı yok

Ankara 11 (Telefonla) — Bazı İstanbul gazeteleri, tüccarlarımızın İtalyada mühim mikdarda alacakları olduğundan bahseylemekte ve Roma ataşekommersiyalimizin bu hususta İtalya hükûmeti nezdinde teşebbüsatta bulunduğunu yazmaktadırlar.

Alâkadar resmî makamlar nezdinde yaptığım tahkikata göre bu neşriyat hakikate uygun değildir.

Verilen malûmata nazaran hükûmetimiz İtalyadan B. hesabından 319 bin lira alacaklıdır. Buna mukabil İtalyanların klering hesabından bizdeki alacakları 2 milyon 300 bin liradır. İtalya ile aramızdaki cari ticaret münasebetlerinin bugünkü hakikî vaziyetini tesbit eden bu rakamlar bahsi mevzu neşriyatın asılsızlığını teyid eden deliller arasında zikredilmektedir .

Tefrika No. 36

SEVİLEN KADIN

Nakleden : (Vâ - Nû)

Daha ziyade büyükannesi ile Vehbi konuşuyorlardı. Gelinin aklı fikri cebindeki mektuptaydı. Ne yazılıydı onda acaba?... Ne gibi bir sır saklıydı?

Terzi gittikten sonra bir fırsatını bulup zarfı yırtamamıştı. Bir dakika bile yalnız kalmamıştı. Büyükannesi yola çıkmak için acele ediyordu. Kocası kendisini alıp lândoya götürmek üzere başucundan biran ayrılmamıştı.

Vehbi bey, yeni intisap ettiği aileye karşı rabıtalı davranıyordu. Herkese «Ne terbiyeli! Ne nazik!» dedirtecek şekilde hareket ediyordu. Başbaşa kaldıkları zaman kocasının kendisine karşı gösterdiği çekik ve hürmetkâr muameleden, Necile de memnundu. Delikanlı verdiği sözü harfiyen tutuyor; ancak arasıra çok hoşa gidecek bir şekilde karısına kur yapıyordu. Demin de, odadan çıkacakları sırada şöyle demişti:

— Tapınırcasına sizi seviyorum amma, mademki benden uzak kalmağı arzu ediyorsunuz, emrinizi bozacak değilim... Fakat, rica ederim Necileciğim; bu işkenceyi pek uzun sürdürmeyin...

Lândoda giderken Necile şöyle düşünüyordu:

«— Belki de büyükannem, doktor, ve Fetanet haklıdırlar. Bu izdivaca razı olmakla inşallah hata etmemişimdir...»

Lâkin bu gibi düşünceleri ancak bir lâhza sürüyordu. Sevdiği Cemilin hayali gözlerinin önünde beliriyordu. Ama, mukadderat... Ne denilebilirdi?..

Saat altı buçuğa doğru lândo çiftliğin hududuna girdi. Evvelce hazırlık için giden birinci parti hizmetçiler ve uşaklarla rençperler, efendilerini büyük bir hürmetle karşıladı. Etek öpme ve tebrik faslı epey sürdü.

Saat dokuzda yemekten kalkmış bulunuyorlardı. Büyükanne torununun alnından öptü. Ona saadetler diledi. Alışkın olduğu bu öpücük, genç kadına asla böyle sıcak ve samimî gelmemişti.

Vehbi ile Necile yukarı katta biribirlerinden ayrılırlarken, erkek karısının elini mutad hürmetile öptü; tatlı nazarlarile ona bakarak:

— Umarım ki, siz odanızda ayrı, ben odamda yapayalnız yaşamamız uzun sürmiyecektir! - dedi.

***

Çiflikte Necilenin dairesi zaten güzelken, zaten çok kıymetli eşyalarla süslü iken izdivaç münasebetile avuç dolusu para dökülmüş, burada bazı değişmeler, yenilikler yapılmıştı.

Yatak odasının yanında bir tuvalet dairesi bulunuyordu. Öte yanında da buduar vardı. Buduarın ilerisinde, ne zaman çağrılsa derhal gelebilmesi için, hususî hizmetçisi Fetanetin odası bulunuyordu. Vehbiye verilen yatak ve yazı odalarının aralarında bahsettiğimiz tuvalet dairesile damada aid hususî banyo dairesi ve abdesthanesi vardı. Üst katın diğer bölükleri bizzat büyük hanımındı. Fakat Mihrinur hanımefendi, daha pek eskiden, torununun ahvaline nezaret edebilmek için kendi kısmından onun dairesine geçmek üzere bir kapı yaptırmıştı. Burası şimdi bir de kıymettar perde ile kapatılmış bulunuyordu.

Odasına girdiği vakıt, Necile ciğerlerinin bütün kuvvetile rahat bir nefes aldı.

Nihayet yalnız kalabilmişti işte...

Gerçi tamamile yalnız değildi. Famdöşambrı Fetanet de buradaydı. Fakat o emektar kalfa hesaba katılmaz, yabancı sayılmaz. Koruluk geceleri rütubet yaptığı, soğuk bastığı için şömineyi tutuşturmuşlardı. Lâmbalar da yanmıştı.

Hizmetçi, soyunması için geceliğini, robdöşambrını getirdiği vakıt, Necile:

— Öteki odaya bırak... Sen artık git! - dedi.

— Soyunmıyacak mısınız, güzelim?

— Sonra...

Genç kadın yalvarırcasına tekrarladı:

— Kuzum sen git... Yalnız olmak istiyorum...

— Eğer yaptıracak işiniz olursa, aslanım, zile basınız. Ben odamda emrinizi bekliyorum.

— Hayır hayır... Birşey lâzım değil... Sen rahatına bak...

Hizmetçi, geceye mahsus giyim eşyasını emredilen yere bırakırken hayret içindeydi. Bu ne demekti böyl?... Gelin girdiği gece...

Fakat itiraz edemezdi. Çekildi.

Necile, kulak kabartmış, ayak seslerinin kaybolmasını dinliyordu. Ortadan eletek çekilince, şöminenin başına oturdu? Sezanın kendisine verdiği mektuba baktı.

Hayatının çok mühim bir anı olduğunu hissetiğinden kalbi endişe içindeydi. Vehbinin, vaidlerini tutup tutmıyacağını bilemiyordu. Koştuğu şeraite tamamile riayet edeceğine kani olamıyordu. Hele o gündenberi delikanlı son derece yakınlık gösteriyordu. Üstelik bu esrarengiz mektup da zihnini kurcalıyordu.

Nihayet zarfı yırttı. İlk kelimede yüzü memnuniyetle parladı. Okudukça çehresinde acı bir ifade beliriyordu. Pembe dudakları istihkarla kıvrılıyordu.

İşte hakikat şimdi artık bütün çıplaklığile karşısındaydı. Meğer herşey sahteymiş... Vehbinin incelikleri, âlicenaplıkları zerafetleri hep yapmacıkmış... Demek o, bu adamın ne olduğunu büyükannesinden ve diğerlerinden daha iyi anlamış... Bir hissikabelvukuun kendisine söylediği gibi, kocası, baştan aşağıya iğrenç bir mahlûkmuş...

«— Herhalde sözünde de durmıyacaktır. Bana musallat olacaktır! - diye düşünüyordu. - Fakat elimde bu mektubun bulunması kendimi müdafaa etmem için güzel bir silâhtır.»

Uğrıyacağı tehlikeleri artık kolaylıkla önliyebilirdi. Bir müddet, öyle, dalgın, durdu. Saat on buçuğu çaldı. Etrafta derin bir sükût hüküm sürüyordu. Sezanın verdiği mektuba birkaç kere baktı. Hiç şüphe edilmez... Bu, muhakkak ki Vehbinin el yazısıydı.

Onbire doğru, tuvalet odasında hafif bir hışırtı duydu. Başını çevirdi. Odası kilidli olmamakla beraber, gelecek olan malûm misafirden korkmuyordu. Bilâkis biran evvel kati bir neticeye varmak istiyordu.

(Arkası var)

Tarih şaheserlerinden parçalar

Arî kavimler kimlerdir ve dünyaya nasıl yayıldılar?

Meşhur İngiliz edibi Wells'in eserinden tercüme edilmiş olan bu pek beliğ sahifeler, insanın gözü önünden bir çok dumanlı perdeleri sıyırıyor...

Her gün gazetelerde «ariler» diye okuyoruz. Hitlerin nazariyesi bu ırka istinad ediyor. Türkler arî olduklarını ileri sürüyor. Fakat ariler kimlerdir? Bunu, meşhur İngiliz edibi Wells «A short history of the World» isimli eserinde şöyle anlatıyor:

***

Bundan takriben dört bin sene evvel, yani Milâddan önce 2000 yılında, Avrupanın merkezinde ve cenubuşarkîsinde, Asyanın merkezinde, ihtimal daha sıcak, daha rütubetli bir iklim vardı; arazi de şimdikine kıyasla daha ormanlıktı. Bu sahalarda ekseriyeti şimal ırkına mensup, mavi gözlü, sarı saçlı insanlar kabileler halinde yaşıyorlardı; Ren sahilinden Hazer denizine kadar ayni dilin muhtelif şekillerini konuştuklarına göre aralarında münasebetteydiler. Maamafih, o devirde bu arî kabileler kalabalık olmasalar gerekti. Ariler, Hammurabi'nin kanunlarına tâbi Babillilerce ve ilk defa olarak ecnebi bir istilânın acısını çeken eski ve medenî Mısırlılarca malûm değillerdi.

Bu şimal kavimlerinin, dünya tarihinde mühim bir rol oynamaları mukadderdi. Ziraata elverişli çayırlarda, ormanlarda yaşıyan bu insanlar bidayette at bilmezlerdi; lâkin davarları vardı.

Bir yerden öte yana göçtükleri vakıt çadırlarını ve diğer eşyalarını öküzle çekilen iptidaî arabalarına yüklerlerdi. Uzun zaman bir mevkide kalmaları iktiza ederse samandan ve çamurdan kulübeler yaparlardı. Büyük şeflerinin naaşlarını yakarak külünü kaplar içinde saklarlardı. Bu bakiyeyi de dairevî bir büyük toprak yığını ile örterlerdi. Bunlardan birçoklarına şimalî Avrupada hâlâ raslanır. Esmer ırktan olan ve daha evvel mevcudiyet gösteren insanlar ise, ölülerini oturmuş vaziyette gömerler, mezar kümbedlerini uzunlamasına yaparlardı.

Ariler buğday istihsal eder; toprağı öküzle sürerlerdi. Lâkin hasaddan sonra yerlerinde kalmazlardı. Mahsulü alır, daha ileri göçerlerdi. Tuncu bilmekteydiler. Ancak Milâddan 1500 sene evvel demiri buldular. İhtimal gene o sıralarda bu madeni eritmek yolunu keşfettiler; ve ayni devirde atı öğrenerek bu hayvana arabalarını çektirdiler.

Akdeniz kıyılarında daha evvel yerleşenlerin aksine olarak, bunların içtimaî hayatlarının merkezi muayyen değildi. Büyük adamları şeflerdi, rahipler değil.

Teşkilâtları rehbana aid olmaktan ziyade asilzadelere aitti. Ariler en eski devirlerdenberi asiller tarafından idare olunurlar.

Musiki ve şiire meraklıydılar. Göçüşleri esnasında bir takım eğlenceler tertip eder; çok sarhoş olurlardı. «Bard» dedikleri ozanları bu derneklerde sanatlarını gösterirdi. Medeniyetle temasa geçmeden evvel yazıları yoktu.

Bard'ların hafızası canlı edebiyatları mesabesindeydi. Eğlencelerinin inşad hünerlerine istinad etmesi sebebile konuşma dilleri inceleşti, kuvvetlendi. Arî dillerin tefevvukundaki hikmeti de bu ananede aramalı.

Her arî kavmin bard menkulâtında tebellür ettirilmiş bir efsanesi vardı. Bu destanlara «saga», «veda» denirdi.

Arilerin içtimaî hayatî şeflerinin ikametgâhları etrafında dönerdi. Şefe aid meşken ekseriya ahşap, kocaman bir yapıydı. Eğlence bayramları için burada toplanırlardı; bard'ları dinlerler, oyun oynar, münakaşa ederlerdi. Ahırlar, ağıllar, bu merkezi ihata ederdi. Şef, karısı ve adamları bir sayvanda yahud yüksek bir taht üstünde yatıp uyur; halk ise, hâlâ Hindde cari usullerle nerede olsa uzanır, sabahlardı.

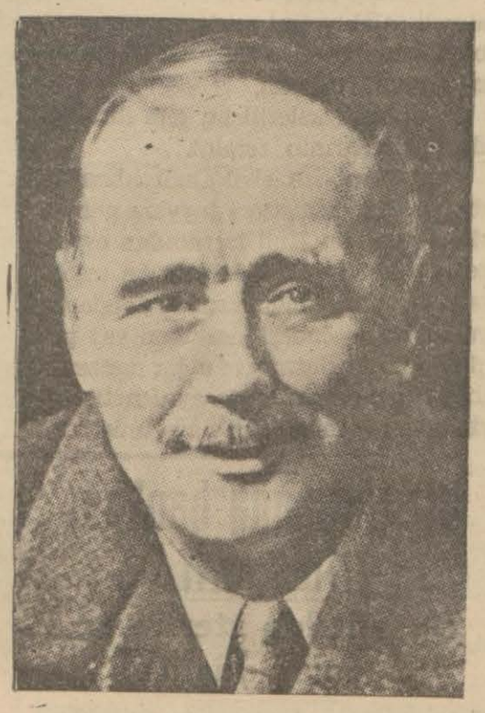

Welles

Hançerler, süsler, âletler ve şahsî eşya bertaraf edilirse kabilelerde bir nevi pederşahî komünizm hâkimdi. Davar ve otlak şefindi; o, bunlara umum namına sahiplik ederdi. Ormanlarla dereler vahşî hallerine terkedilmişti.

İşte Merkzî Avrupanın ve Garbî Asyanın büyük mesahası içinde yaşıyan ve üreyen kabilelerin -Mezopotamyadaki ve Nil kenarındaki büyük medeniyet inkişaf ederken- vaziyetleri buydu. Maamafih bunlar muhitlerine de tazyik ediyorlar; Fransaya, İngiltereye, İspanyaya yayılıyorlardı.

Garbe doğru müteakip iki dalga halinde yürüdüler. İngiltereye ve Irlandaya ilk geçenlerin tunç hançerleri vardı. Bretanya'da Cornak ve İngilterede Stenehenge ile Avebury taş anıtlisile değil, deniz kıyısındaki semitik hud onlara hâkim oldular. Irlandaya vardılar. Bunlara «goidelik» keltler denir. İkinci dalgaya ise başka unsurlar da karışmıştır. Bunlar Büyük Britanyaya demir getirdiler; «bröton» keltler diye tanılırlar. Gal memleketinin ahalisi bunların diline tevarüs etmiştir.

Ayni ırktan olan Kelt kabileleri İspanyaya doğru akıyorlardı. Yalnız heliolitik devirde bulunan Bask ahalisle değil, deniz kıyısındaki semitik Fenikelilerle de temasa giriyorlardı. Ayni menşeden olan birçok kabileler -yani müstakbel İtalyanlar- henüz vahşî ormanlarla dolu bulunan İtalyan yarım adasına girdiler. İstilâ ettikleri memleketleri daima muharebe ile almak mecburiyetinde kalmıyorlardı. Milâddan sekiz asır evvel, Roma, Tibre nehri üzerinde kâin bir ticaret şehri olarak ve arî lâtinlerle meskûn bulunmakla beraber Etrüsk kralların ve asillerinin hüküm ve idaresinde olarak dünya tarihinde belirdi.

Arî kütlesinin diğer tarafında ayni mahiyetteki kabileler cenuba doğru ilerliyorlardı. Sanskritce konuşan bir zümre garp yakalarından -Milâddan önce 1000 senelerinden hayli daha evvel- şimalî Hinde indi; orada eski dravidyen medeniyetini kurmuş olan esmer ırkla münasebete girdi ve pek çok şeyler öğrendi. Diğer bir takım ariler Ortaasya dağlıklarına, ırkdaşlarının bugün bulunduğu sahanın çok şarkına yayılmışa benzerler. Şarkî Türkistanda hâlâ mavi gözlü, sarı saçlı nordik kabileler vardır; fakat bugün Moğol dilleri konuşurlar. (1)

Karadenizle Hazer denizi arasında kablelmilâd 1000 tarihinden evvel eski Hititler Ermenilerin istilâsına uğramış ve arîleştirilmişlerdi. Asurîlerle Babilliler şimalişarkî hududlarını tehdid eden bu muharip ve korkunç barbarları artık öğrendiler. Mezkûr kabîleler arasında Skitler, Medler şe Persler nam bıraktı. Fakat arilerin eski medeniyet havzasına ilk defa olarak külliyetli miktarda girdikleri yer, bilhassa Balkanlardır. Cenuba doğru iniyorlar, Anadoluyu Milâddan evvel 1000 senelerinde geçiyorlardı. Bu istilâların birincileri arasında Frijyenler diye tanınmış grup en meşhurlardır. Sonra eolyen grekler, ionyenler, dorienler geldi. Eski Ege medeniyetlerini hem Yunanistandan, hem de ekser Akdeniz adalarından silip süpürdüler. Mycène, Tiryn şehirleri yok oldu. Cnosse unutuldu.

Grekler 1000 M. E. yıllarında gemiciliğe başladı. Giridde, Rodosta yerleşti, Sicilya ve cenubî İtalya kolonilerini, Fenikelilerin örneği üzere kurdular.

Asuryada üçüncü Tiglatfalasar, ikinci Sargon ve Sardanapal hüküm sürerlerken ve Babili, Suriyeyi, Mısırı teshir ederlerken, arî kavimler, medeniyet usullrini öğrniyorlar; ve bunları İtalyada, Yunanistanda, şimalî İranda kendi gayeleri için kullanıyorlardı.

Milâddan önce dokuzuncu asrı takip eden altı asır, arîlerin gittikçe artan kudretini gösterir. Bunlar nihayet bütün dünyayı -Semitleri, Egelileri, Mısırlıları- hükümleri altına almışlardır. Haklakten de arîler galebe çaldılar. Lâkin onların fikirleri ve metodlarile Semistlerin ve Mısırlılarınki arasındaki mücadele tarihin mütebaki kısmında, hattâ bugüne kadar devam eder.

Tercüme eden: **Y. Ç.**

(1) Bu tefsir ve tabirlerin bizim tarih, tezimize aykırı olduğu aşikârdır.

Sinema yıldızı yapacakmış

Bocarton - Filorida, 11 (A.A.) — Sinema yıldızı yapmak bahanesiyle 7 Ağustosta 17 ve 19 yaşlarında Miami'li iki genç kız üniversite talebesini kaçıran 34 yaşlarındaki Jefferson tevkif olunmuştur. Polis, civardaki bataklıklarda 17 yaşındaki gencin kurşunla delik deşik olmuş naşını bulmuş, 19 yaşındaki kenç kızı da Marls civarında bir kulübede hapsedilmiş bir halde, fakat sağ ve salim ele geçirmiştir. Jefferson, bu kızları necat fidyesi almak için kaçırdığını ve 17 yaşındaki genç kızı da öldürmüş olduğunu itiraf etmiştir.

Fuar kupası maçlarına hazırlık

İzmir 11 (Telefonla) — İzmir muhtelit takımı Fuar kupası maçlarına hazırlık olmak üzere pazar günü Aydın muhtelitile karşılaşacaktır.

Şarkî Karahisarda şiddetli kasırga

Şarkî Karahisar, 11 (A.A.) — Dün burada Cenub istikametinden 12,30 da başlıyarak 12.33 te nihayet bulan kuvvetli bir kasırga olmuştur. Kasırga kasabanın yüksek bir mevkiinde bulunan postane binasının çatısındaki saçlardan bir kısmını sökerek civara atmıştır. Başkaca zayiat yoktur.u

Yaş üzüm ihracatı

İzmir 11 (Telefonla) — Üzüm ve incir tarım satış kooperatifleri birliği, İzmirde yaş üzüm ihracatı için hazırlıkları tamamlamıştır.

Ticaret Vekâleti teşkilâtlandırma umum müdürü B. Servet bu iş için buraya gelmiştir.

Enternasyonal gazeteciler birliği

Roma, 11 (A.A.) — İtalyan ve Alman gazetecileri Venedikte, mihver prensiplerinden ilham alan bir «Enternasyonal gazeteciler birliği» kurmuşlardır.

Tam Liste

Tayyare piyangosu

Bugünkü çekilişte kazanan numaraları derecediyoruz

50.000

Lira kazanan numara

31038

Bu numaranın son iki rakamı ile nihayet bulan bütün biletler 1/10 hesabile 2 lira amorti kazanmışlardır.

15.000

Lira kazanan numara

36961

Bu numaranın son iki rakamı ile nihayet bulan bütün biletler 1/10 hesabile 2 lira amorti kazanmışlardır.

12.000

Lira kazanan numara

16928

10.000

Lira kazanan numara

25639

1.000

Lira kazananlar

32111

500 Lira

13234 9291 24237 35775 10515
4980 25844 37116 13698
13550 284 29146 38187

200 Lira

18070 1120 24522 29854 38423
9773 12975 16778 14117 38208
26213 24216 7685 9084 23732
38917 12053 38119
13496 12894 13617 16019
20861 11936 21266

100 Lira

34107 12370 24730 5535 9097
22830 13683 414 26771 6771
19891 21180 8248 12374 36463
4515 31757 8583 28545 16381
25662 29602 24344 29998 13264
13311 19049 32690 34175 2423
13058 23398 31181 38186 3611
20063 17315 4096
27885 7941 3385 21634 7228
23318 32734 36071 7273 28372
3502
12358 12682 2421

50 Lira

6567 28441 6252 26684 32714
28194 39352 4185 25559 4160
20855 2243 21916 13059 11358
8194 36894 14224 8985 10286
11077 16209 37465 31483 39166
28363 1955 13725 2523 14803
25095 4379 935 10996 12691
31392 23591 8634 29195 8397
31422 6583 17343 21451 35407
808 14240 39930 20110 8792
28174 20287 22918 23670 35378
2148 1340 28615 12609 32562
4256 31085 21496
146 19517 34248 6902 28345
4127 31842 38738 30561 3524
8675 20466 6959 25593 21896
20818 39196 32754 23343 21051
33507 9802 10490 7656 36708
28014 39249 15820 9028 23587
26227 29676 2058 39971 3953
26380 17281 5640 5108 23641
7236
31018 16535 22758 20784 13510
29376 14079 10382 6085 23796
14607 5944 34320 23834 4250
14174 19184 5799 6512
19519 488 39545 5817 8992

32328 7199 22633 8658 11144
20362 4624
28493 39436 17964 38884 30449
1949 17599 19635 33410 27850
35961 11632 12110 1277 1273
14979 18525 39309 30112 30730
10180 14025 28718 23835 29133
11181 31123 4511 131
34119 11028 1752 24683 36498
25571 31571 31059 13136 35698
34324 6511 9091 17324 2099
30355 18 36022 14207 23778
10009 5172 33355 9249 35913
21633

30 Lira

38505 17001 30158 22659 13565
16037 23045 34887 30795 7781
8986 29532 36476 3939 1083
38622 35426 23310 11211 6335
39540 7931 13236 38796 14139
33141 10879 16257 28942 12092
21227 22182 25783 7099 34383
9611 2067 35107 3293 6134
25702 24109 26410 36930 16736
4204 37533 8196 6809 30623
21935 20445 14933 37118 32699
35131 18627 14256 20181 22962
28101 26755 16840 1506 28375
13100 23188 2647 14704 36228
4976 14106 39309 36164 24525
38111 19283 7129 1920 29041
4659 29063 18974 26979
14538 3826 29012 10217 26474
17942 33375
32875 18675 13503 35514 38410
18650 5267 34312 14138 39510
23878 14637 25669 31597 23345
22640 39363 26054 31203 10296
8197 26872 29116 20610 9725
9529 29029 33412 23813 69
24258 23147 13133 34706 11577
35613 33761 21963 12066 35177
7548
6396 29101 14969 7170 17015
31791 4712 36384 11712 12010
3657 2785 32580 13029 28877
28023 17306 13995 1397 35185
39482 25858 18441 7355 20525
33171 13885 20841 30513 22277
18383 686 8939 3165 11808
15350 9253 15044 30657 12373
21568 6463 38667 10711 6517
17184 35614 39733 11444 26485
24766
29359 20164 2331 27750 18543
11122 15445 22550 5295 24301
31676 24971 1601 37616 21567
3143 3105 27484 8700 17765
24449 39938 2726 39493 22388
26927 33619 16592 4787 9654
17509 9390 6682 777 33711
2256 24049 6040 17013 1193
36699 37794 19341 13848 18786
1611 14671 38222 38460 21812
4983 15905 20210
22967 33079 1947 26757 14893
29439 37215 2756 23259 27432
24605 29004 39136 8655 5097
30788 12148 33633 4236 16139
23783 34982 15310 20490 29490
20860 38837 1214 29263 2968
30179 37412 13314 7098 1426
9897 25843 5922 33188 18790

20000 liralık mükâfat

En son çekilen ve 40 kişi arasında taksim edilen 20 bin liralık mükâfatı aşağıdaki numaralar kazanmıştır:

4803 19157 36810 36206 14754
10349 23690 7704 32549 23492
19106 18893 15290 39294 39023
28518 35719 17179 36695 7178
19397 5484 7132 5030 7578
10276 2127 995 23450 30315
29434 27587 17665 33263 26701
22369 25201 3145 658 35708

10000 Liralık mükâfat

22046

İngiltereden çıkarılan Irlandalılar

Londra 11 (A.A.) — Dahiliye Nazırı Samuel Hoare bugün yeniden 11 Irlandalının ihracını emretmiştir. Bu suretle İngiltereden çıkarılan Irlandalıların sayısı 73 ü bulmuştur.

SİNEMA

Avrupaya gelen artistler

Normandie son seferinde Hollivut'un bir çok yıldızlarını getirdi

Norma Shearer kederini unutabilecek mi? Charles Boyer Fransada bir filim çevirecek

Geçen hafta Normandie vapurile Amerikadan Avrupaya bir çok tanınmış sinema artistleri gelmiştir. Bunların başlıcaları şunlardır: Norma Shearer, Charles Boyer ve karısı Pat Paterson, Madeleine Carrol, Torges Raft, Roland Yung, Bebe Daniels ve kocası Ben Lyon. Artistlerden dördü Raft, Yung, Lyon ve Bebe Daniels İngiltereye çıkmışlar, diğerleri Fransaya gelmişlerdir.

Bu artist kafilesi arasından en ziyade nazarı dikkati çeken Norma Shearer olmuştur. İki sene evvel kocası ölen Norma hâlâ onun matemini tutmaktadır. Normanın kocası tanınmış sinema sahne vazilerinden ve Metro Goldvin şirketi müdürlerinden İrving Thalberg'di. Bunların evlenmeleri bir aşk romanına mevzu olabilecek kadar hararetli bir muaşaka neticesinde olmuştu.

Norma aslen Kanadalıdır. Küçük iken ailesile Kanadadan Amerikaya geçmişler, Nevyorkta yerleşmişlerdi. Bir müddet sonra babası öldüğünden aile geçinme müşkülâtı ile karşılaşmıştı. Norma annesini ve iki kiz kardeşini geçindirebilecek para kazanmak için bir çok işlere girmiş, fakat kazancı ihtiyaçlarını temine kâfi gelememiştir. Bunun üzerine bir kere de Hollivuta giderek orada talihini denemeye karar vermiştir.

Norma Holivutta bir çok uğraştıktan sonra figüran olarak çalışmağa başlamıştır. Bir gün, diğer figüranlarla beraber stüdyonun koridorunda beklerken meşhur sahne vazii İrving Thalberg önlerinden geçmiştir. Normanın temiz ve sevimli yüzü sahne vaziinin gözüne çarpmış, fakat Thalberg durmadan geçmiştir.

Dünyanın en çalışkan adamlarından biri olan Thalberg o gün işlerile meşgul olmuş, fakat akşam evine gidince stüdyonun koridorunda gör-

Norma Shearer

düğü kızı hatırlamıştır. Ancak görebildiği bu kız bir türlü gözünün önünden gitmiyordu.

Thalberg eretsi günü ayni saatte, ayni yerde, ayni kızı görmüş, gene durmadan geçmiştir. Fakat kalbinin çarptığını hissetmiştir.

Metro Goldvin stüdyosunda her emri derhal yerine getirilen sahne vazii çekingen bir adamdı. Bu kızı ilk görüşte sevdiğini anlamakla beraber hissiyatını izhar edemiyordu. Bu hal tamam üç sene böyle devam etmiştir.

Thalberg, beğendiği kıza bazı ufak roller vererek onu yetiştirmeğe çalışmış, akşamları herkes gittikten sonra çevrilen filimleri bizzat tedkik ederek Normanın bazı kusurlarını rötuşla tashihe uğraşmıştır.

Üç sene sonra bir filimde ilk defa olarak Normaya baş rolü vermiştir. Genç kız bu rolü büyük bir muvaffakıyetle yapmıştır. Filimin ilk defa gösterileceği akşam Thalberg giderek artisti almış, onunla birlikte sinemaya gitmiştir. Büyük sahne vazii o akşam ilk defa olarak kolunu genç kıza vermek cesaretini göstermiştir.

Filimin ilk kısmı gösterilince Thalberg'in cesareti bir parça daha artmış ve genç kıza şu sözleri söylemiştir:

— Norma, bu filim beğenilsin beğenilmesin size bir itirafta bulunacağım. Sizi seviyorum, karım olur musunuz? Bundan böyle yalnız sizin için çalışmak istiyorum.

Sahne vaziini gizlice seven, fakat bu sevdasını izhara cesaret edemiyen Norma büyük bir sevinçle muvafakat cevabı vermiştir. Bunun üzerine evlenmişler ve beş altı sene çok mesud bir hayat yaşamışlardır.

Beş sene evvel sahne vazii, karısının ısrarile işlerini bırakarak ilk defa seyahate karar vermiş, Norma ile beraber Fransaya gelmişti. Thalberg Amerikada sinema krallarından biri sayılarak dalma büyük hürmet gördüğü halde Fransada yanına kimse yanaşmamış, bütün gazeteciler Normanın etrafını almışlardı. Thalberg gazetecilere: «Canım ben B. Thalberg'im, biraz da benimle görüşseniz...» dediği halde, kimse kendisine kulak asmamıştı. Bunun üzerine: «Ben mösyö Norma Shearer'im, benimle görüşmek istiyen var mı?...» demiş ve derhal gazeteciler yanına koşuşmuşlardı. O zaman Thalberg karısına:

— Görüyorsun ya, sevgilim, burada ancak senin sayende kendime bir parça kıymet verdirebiliyorum... demişti.

Thalberg iki sene evvel kalb hastalığından ölmüştü. Norma Shearer bir sene hiç bir tarafa çıkmamış, hattâ bir daha filim de çevrimek istememiştir. Ancak bir kaç ay evvel yeniden filim çevirmeğe razı olmuş ve ilk olarak Marie Antoinette filimini çevirmiştir. Şimdi bu filimin cereyan ettği yerleri, bilhassa Versailles'i görmek üzere Parise gelmiştir.

Charles Boyer

Normandie ile gelenlerden Torges Raft, İngilterede bir hafta kalacaktır. «Fransada nerede oturacaksınız? Pariste mi, Nis taraflarında mı?...» sualine şu cevabı vermiştir:

— Nerede at yarışları varsa orada...

— O halde Deauville'e gidin. Şimdi en mühim yarışlar oradadır.

Charles Boyer, Pariste ve Niste Korsan isminde bir filim çevirecek, teşrinievvelin ortalarına kadar Fransada kalacaktır. Madeleine Carrol, Touraine'deki şatosuna çekilip orada dinlenecektir. Fransızcayı çok iyi konuşan bu artist Fransadaki şato hayatına bayılır. Yalnız bu sene hava yağmurlu gittiğinden biraz güneş görmek için şatoyu bırakarak Nis havalisine gitmesi muhtemeldir.

Amerikada Japonyaya harp malzemesi gönderilmemesi isteniyor

Âyandan biri bu hususta Hariciye Nazırına bir mektup gönderdi

Vaşington 11 (A.A.) — Âyandan Schwellenbach, Hariciye Nazırına bir mektup göndererek Japonyaya sevkedilecek harb malzemesine ambargo konulmasını istemiştir. Schwellenbach, bunun tatbiki için iki yol göstermektedir:

1 — Harp malzemesi ihracatını menetmek salâhiyetini reisicümhura veren büyük harp esnasında merî bir kanuna istinad edilmesi,

2 — Sanayicilerin bu gibi ihracatı durdurmalarının temini.

Schwellenbach, sivil ahaliyi bombardıman eden milletlere tayyare gönderilmemesi için Hull tarafından evvelce fabrikalar nezdinde yapılan teşebbüsün müessir olduğunu ve Japonyaya tayyare gönderilmesinden vaz geçildiğini hatırlatmış ve diğer malzeme ihracatı hususunda da ayni neticelerin elde edilebileceğini ilâv etmiştir.

Vaşington 11 (A.A.) — Matbuat mümessillerine beyanatta bulunan Welles, Amerika, Fransa ve İngiltere hükûmetlerinin Çinin iktisadî vaziyeti ile alâkadar olduklarını Japonya hükûmetine bildirdiklerine dair Tokyodan verilen haberleri tekzip etmiştir.

Welles, bu üç hükûmetin müşterek bir teşebbüste bulunmadıklarını ve Amerikanın da Uzak Şarkta kambiyo kontrolü veya herhangi bir ticarî takyidat hakkında son zamanlarda Tokyo hükûmeti nezdinde hiçbir teşebbüste bulunmadığını ilâve etmiştir.

Mumaileyh Tientsindeki vaziyeti en geniş cephesile mütalâa eden Hullün 19/6/939 tarihindeki beyanatı ile Uzak Şarktaki iktisadî vaziyetin muhtelif safhalarına Japonya hükûmetinin nazarı dikkatini celbetmek için ilkkânun ve ilkteşrinde tevdi edilen Amerikan notalarını hatırlatmıştır.

Bir Hollanda bankası iflâs etti

Bu yüzden sterlin ve dolar düştü

Amsterdam 11 (A.A.) — Öğrenildiğine göre Amsterdamdaki Mendelshon bankası, tediyatını tatil etmiştir. Bankanın müdürü Manuheimer dün Paris civarında birdenbire ölmüştür.

Paris 11 (A.A.) — Mendelssohn bankasının tediyatını tatil etmesi, borsada derin bir hayret uyandırmıştır. Vaziyetinin sağlamlığı münakaşa götürmiyen bu müessesenin böyle bir tedbire müracaat edeceğini kimse beklememekte idi. Bu haber, Hollanda eshamına da tesir etmiştir. Bu esham, piyasaya ilk arzedildiği zaman mahsus derecede düşmüştür.

Amsterdam 11 — Mendelsshon bankasının iflâsı Hollanda ekonomi mahafilinde derin bir tesir yapmıştır.

Haber alındığına göre, iflâsa sebep Fransanın yaptığı istikrazlarda bankanın çok büyük zararlara uğramış olmasıdır.

Mezkûr banka bugün mühim miktarda İngiliz lirası sattığından sterling ve dolar düşmüştür.

Bulgar parlamento heyeti

Heyet dün Moskovada B. Molotof tarafından kabul edildi

Moskova, 11 (A.A.) — Tass ajansı bildiriyor: Dün halk komiserleri meclisi reisi ve hariciye halk komiseri B. Molotof, başlarında mebusan meclisi reis vekili B. Markof, hariciye encümeni reisi B. Govedarof ve maliye encümeni reisi B. A. Köseivanof olduğu halde Sovyetler Birliğini ziyaret etmekte bulunan Bulgar parlamento heyetini Kremlin'de kabul etmiştir. Bu kabulde, aynı zamanda hariciye halk komiserleri muavinleri BB. Potemkin ve Dekanozov da hazir bulunmuştur. Kabul resmi, çok samimî ve dostane bir hava içinde cereyan eylemiştir.

Amerikanın hava kuvvetleri

100 milyon dolarlık sipariş yapıldı

Vaşington 11 (A.A.) — Harbiye Nezareti 100 milyon doları geçen bir siparişte bulunduğunu bunun 64 milyonu tayyareler ve 22 milyonu tayyare motörleri için olduğunu bildirmektedir.

Sulh zamanında şimdiye kadar ilk defa olarak bu kadar mühim bir sipariş yapılmıştır.

La Hey orta elçiliği

Haber aldığımıza göre Prag orta elçisi B. Yakup Kadri La Hey orta elçiliğine, La Hey orta elçisi B. Ahmed Cevad da Bağdada tayin edilmiştir.

B. Churchill Parise gidiyor

Londra 11 (A.A. — Evening Standard gazetesi, Churchill ile Spearsin pazartesi günü Parisi ziyaret edeceklerini ve sonra da üç gün Maginot hattını gezeceklerini haber vermektedir.

Ingiliz hava manevraları

Hava nezareti manevraların muvaffakiyetle neticelendiğini bildiriyor

Londra 11 (A.A.) — Dün gündüzün yapılan hava manevraları ve geceleyin de şehrin karartılması talimleri hakkında gazetelerin müşahedeleri hilâfına olarak hava nezareti neşrettiği bir tebliğde mezkûr manevraların tam bir muvaffakiyetle neticelendiğini bildirmektedir.

Evening Standard gazetesinin hava muhabiri geceleyin bombardıman tayyarelerile uçtuğunu, şehirde birçok ziya gördüğünü ve beraberlerinde uçtuğu pilotların sözlerine atfen bu ziyaların tecrübeli bir pilota şehri tesbit etmeye kâfi gelebileceğini ısrarla yazmaktadır.

Londra 11 (A.A.) — Bütün ışıkların söndürülmesi ekzersizleri esnasında iki tayyare Sussex'de Tatsfieldde yere düşmüş ve bu iki tayyarenin pilotları bulunan iki subay ölmüştür.

Romanya Kralı dün Dolmabahçe sarayında Reisicümhurla görüştü

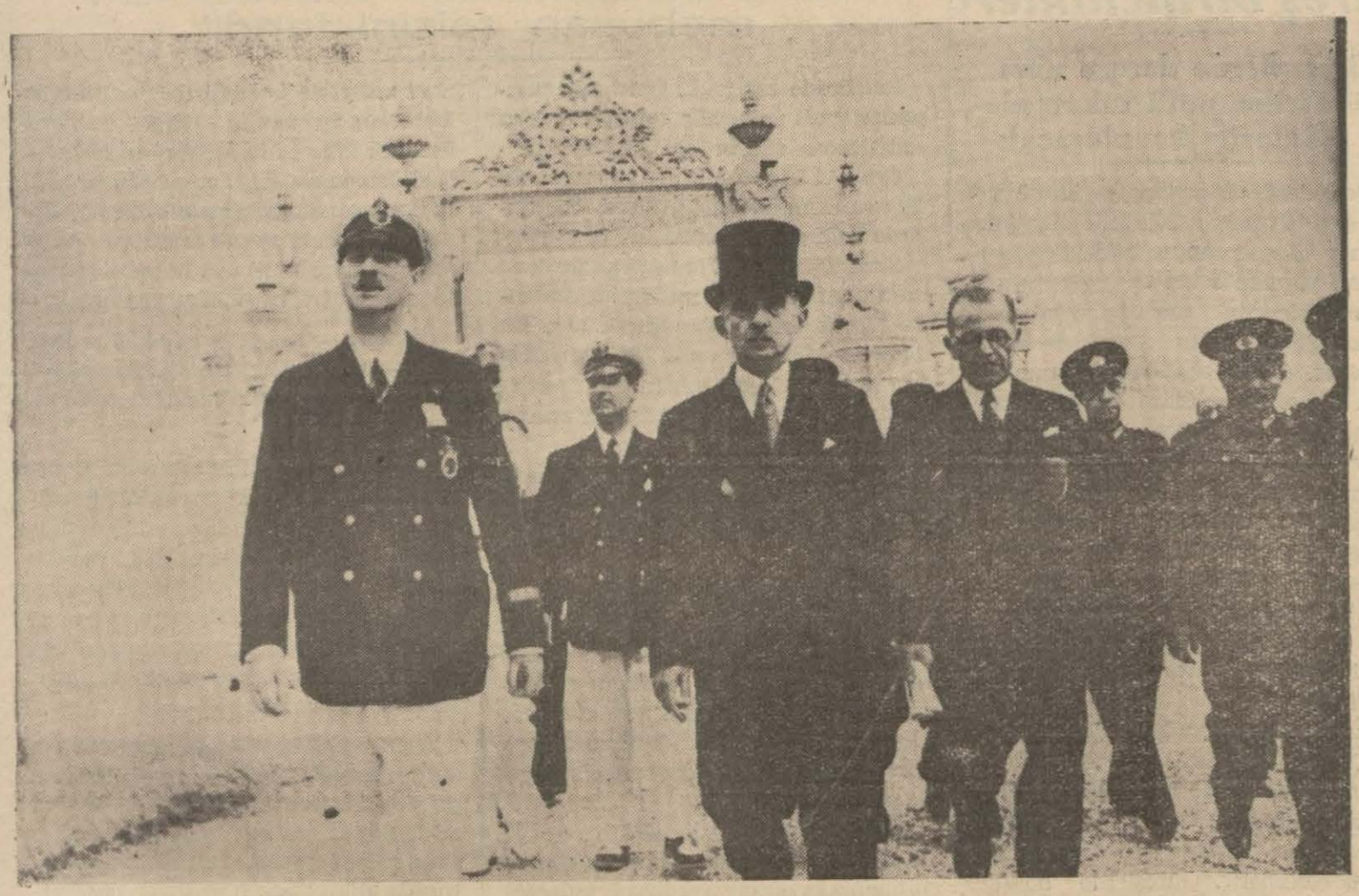

Millî Şef, kral Karol ve Hariciye Vekili Dolmabahçe sarayında

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

motörüne binerek Luceafarul'a gitmişler, kral Karola (Hoş geldiniz) demişlerdir. Müteakiben Romanya sefiri yata giderek kralı ziyaret etmiştir.

Kral Karol, saat 17,10 da, Romanya hanedan forsunu taşıyan bir motöre binerek 17,15 de Dolmabahçe rıhtımına çıkmıştır. Kralı rıhtımda Reisicümhur İsmet İnönü karşılamıştır. Hararetli bir musafahadan sonra kral Karol refakatindeki zevatı Millî Şefe takdim etmiş, Reisicümhur İsmet İnönü de fahrî yaverleri prens Naifi muhterem misafirine tanıtmıştır. Bundan sonra, hep birlikte saraya girilmiş, iki devlet reisi bir saat kadar görüşmüşlerdir.

Romanya kralı yine rıhtımdan bir motörle yata geçmiş ve Millî Şefimiz tarafından rıhtımda uğurlanmıştır.

Dost memleket hükümdar ve veliahtı hamil olan yat akşam geç vakit Köstenceye müteveccihen limanımızdan ayrılmıştır.

Veliahd müzeleri gezdi

Kral Karol ile birlikte şehrimize gelen Romanya veliahtı prens Mişel, dün 15,15 de Luceafarul yatından ayrılarak Tophaneye çıkmış, buradan otomobile binerek müzeleri gezmeğe gitmiştir. Prensin ziyareti iki saat kadar sürmüştür.

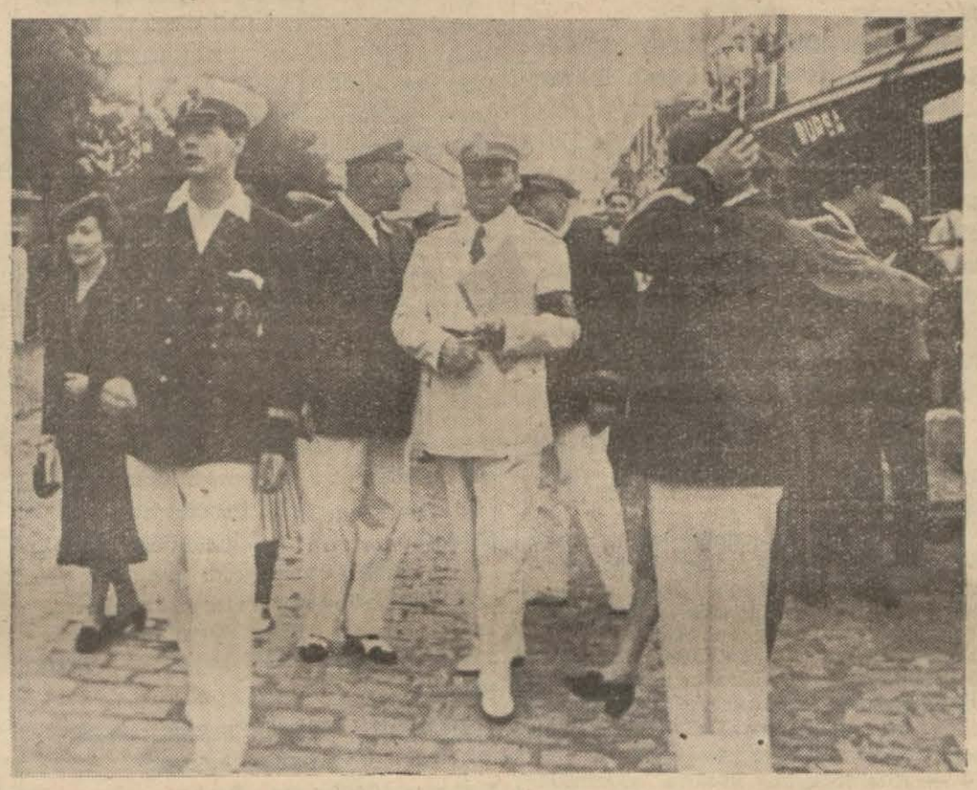

Romanya veliahdı prens Mişel şehri gezerken

Dolmabahçe önünde iki enstantane

İngilterede muavin askerî kıtaların bir geçid resmi

Hollanda daimî surette 125 bin kişilik bir orduyu hazır bulunduruyor

Yakında 600 modern tayyareden mürekkep bir hava kuvveti olacak

Hollandalılar, sakin ve nikbin insanlardır. Bu nikbinlikleri yüzündendir ki, memleketlerinin millî müdafaa ihtiyaçlarını uzun zaman ihmal etmişler ve Avrupada harp tehlikesi bütün ciddiyet ve vehametile belirdikten sonra harekete geçmişlerdir. Hollandalılar şimdi memleketin millî müdafaasını hazırlamakta kaybettikleri kıymetli zamanı telâfiye hummalı bir faaliyetle uğraşıyorlar.

Hollandayı ciddî endişelere düşüren üç sebep vardır:

1 — Fransada Maginot istihkâm hattının vücude getirilmesi. Bu istihkâm hattının, müteharrız bir ordunun yarıp geçmesine maddî imkân yoktur. Hollandalılar, bunu bildikleri için, Almanların 1914 senesinde Belçikaya karşı yaptıkları gibi bu mâniayı aşmak için Hollanda hududuna tecavüz etmelerinden korkuyorlar.

2 — Belçika askerî kuvvetlerinin inkişafı ve Beçikanın Alman hududunda yaptığı tahkimat. Belçika - Alman hududu boyunca Viasamdan Mayseke kadar ve oradan birinci Albert kanalının beton barajları şeklinde uzıyan istihkâmlar yapmıştır. Bu sebeple Alman erkânı harbiyesinin Belçikayı bir tarafa bıkarak Hollandanın bitaraflığını ihlâl etmesi muhtemeldir.

3 — Hollandanın işgali Almanya için İngiltereye karşı bulunmaz bahrî ve havaî bir üssülhareke teşkil edecektir. Hollandanın bu iki büyük devlet arasındaki sevkulceyş vaziyeti Hollandalılar için bir endişe kâbusu teşkil ediyor. Ahiren Hollanda ordusu askerî şeflerinden albay De Mryn, Amsterdamda bir konferans vermiş ve ecnebi bir taarruz ihtimalini tedkik ederek demiştir ki:

«Hollanda işgal edilirse garbî İngiltere ile İskoçya, Alman tayyareciliğinin faaliyet sahası dahilinde bulunacaktır. Bunun mânası şudur ki, İngilterenin garp limanları, ve sınaî merkezleri, daima tehlike altında kalacak ve İngiliz filosu ablukayı tahakkuk ettirmek için İskoçya limanlarında bile emniyette bulunamıyacaktır.

Almanya, Hollandanın bitaraflığını garanti etmeğe hazır bulunduğunu beyan etmiştir. Ruhr mıntakasının hava taarruzlarından masuniyetini tazammun eden bu bitaraflık, Almanya için büyük bir ehemmiyeti haizdir. Fakat ablukanın tazyiki çok şiddetli ve kuvvetli olursa Hollanda limanlarile hava limanlarının işgali, bu garantileri hükümden iskat edebilir.»

Hollandalılar, Almanyanın bu kabil tecavüzlerine her vasıta ile karşı koymağa azmetmişlerdir. Bu senenin başındanberi Hollanda parlâmentosu harp vukuunda, millî müdafaa ihtiyaçlarının tatminine matuf sekiz kanun lâyihasını ittifakla kabul etmiştir. O zamandanberi, Hollandada istihkâmlar inşasına, ordu kadrolarının kuvvetlendirilmesine ve ihtiyaçlarının tatminine çalışılmakta, hariçten de harp malzemesi mübayaa edilmektedir.

Son zamanlara kadar Hollanda ordusunun organizasyonu, mahdud maksadlara matuf ve ordu mevcudu senede bini bahriyeye mahsus olmak üzere 20,000 neferden mürekkepti. Askerlik müddeti 11 aydı.

Son dünya hâdiseleri üzerine Hollanda, kendisini «harp tehlikesi vaziyetinde» ilân etmiş ve geçen nisanda 125,000 neferi silâh altına çağırmıştır. Geçen haziranda kabul edilen bir kanun ile askerlik müddeti iki seneye çıkarılmıştır. Şimdi Hollanda 125,000 kişilik daimî bir orduyu silâh altında bulunduruyor. Arazisinin teşekkülâtı ve darlığı itibarile manevraya müsaid olmıyan Hollanda gibi bir memlekette 125,000 kişilik bir ordu ihmal edilecek bir kuvvet değildir. Bu ordunun techizatı son derecede mükemmeldir. Ordunun bu takviyesile beraber, makineleştirilmesi gayreti de süratle ilerliyor. Hollandanın yakında 600 modern tayyareden mürekkep bir hava kuvveti olacaktır. Betonarmeden sığınaklar, süratle yapılmaktadır. Köprüler ve su barajları altına hududtan itibaren elli kilometre derinlikte icabında havaya uçurulmak için dinamit lâğımları yerleştirilmiştir.

Hollandanın Almanya hududu istikametindeki yolları, azdır ve geçilmesi güçtür. Bu yollar, Gelner mıntakasında tepeler ve sırtlar arasından geçiyor.

Bir taarruz vukuunda Hollanda müteharrız düşmanı, köprüleri havaya uçurmak ve su barajlarını açarak hudud mıntakasını tamamile seller altında bırakmak suretile püskürtecektir. Vaikâ böyle bir tedbir, birçok Hollanda eyaleterinin mahv ve harabisini intaç edecektir. Fakat bu tahrip, düşman işgaline muraccahtır. Hollandalılar, bu kanaatte bulunuyorlar.

Halk odaları

Odalardan beklenen belli başlı işler nelerdir?

Ankara 10 (Telefonla) — Cümhuriyet Halk partisinin son kurultayında, kâfi bina bulunmıyan ve çalıştıracak elemanları az olan yerlerde Halk odaları kurulması kabul edilmiş ve parti nizamnamesine bunu mümkün kılacak kayıdlar konulmuştur.

Cümhuriyet Halk partisi umumî idare heyeti bu adalara aid esas talimatnameyi kabul ve tasvip etmiştir. Bu talimatnameye göre odalardan beklenen belli başlı işler şunlardır:

1 — Temiz bir toplantı ve konuşma yeri olmak (çay, kahve, limonata gibi şeyler içilebilir. Her türlü alkollü içki yasaktır).

2 — Bağlı olduğu parti teşkilâtına uygun gördüğü gazete ve dergileri bulunduracak bir okuma merkezi haline gelmek,

3 — Halkı ilgilendiren faydalı mevzular üzerinde konuşmaların yapılacağı bir muhit olmak,

4 — Halk odalarında belli günlerde halk türküleri söylenecek, muhitte saz şairleri varsa onlar dinlenecektir.

(Radyo olmıyan yerlerde gramofondan istifade edilecektir.)

5 — Yerli rakısları teşvik etmek,

6 — Yerli mahsullerden ve yerli mallardan zaman zaman sergiler yapmak,

7 — Güreş, cirid gibi oyunları, avcılık, binicilik gibi sporları teşvik etmek.

8 — Mahallin fakir ve hastaları ile alâkadar olmak,

9 — Ulusal bayramlarla diğer törenleri kutlama işlerini tertip ve idare etmek (kanununa tevfikan nikâh merasimi yapıldıktan sonra parti ve halk odaları azaları düğün ve nişan törenlerini halk odasında yapabileceklerdir. Yalnız bu kabil toplantı ve eğlentilerde alkollü içkiler kullanılması yasak olacaktır.)

Talimatnamede halk odalarında bulunacak okuma odalarına ne suretle kitap tedarik edileceği hakkında da hükümler vardır.

İş bulmak için

Uzun, uzun düşünmeğe hacet yok!

«Akşam»a bir KÜÇÜK İLÂN vermek kâfidir.

AKŞAM SPOR

Yüzme sporu ve mektepliler

Talebelerin iştiraki temin edilmezse su sporları sönmeğe mahkûmdur

Su sporlarında mühim rol oynıyan Beykoz yüzme takımı geçen senekı kadrosile

Su sporları ajanlığı tarafından tertip edilen ve 16 haziran tarihinden itibaren bilâfasıla her hafta devam eden yüzme müsabakaları bu hafta cumartesi ve pazar günleri yapılacak olan şampiyona ile nihayet bulacak.

İntizam altında cereyan eden teşvik müsabakaları maalesef talebe ve askerlerin ithal edilmemesi yüzünden çok sönük geçti. Bu sporun Türkiyede taammümüne en fazla yardımı dokunan Galatasaraylılar sporcularının talebe olduğunu ileri sürerek müsabakalara girmediler. Ve senelerdenberi çok sıkı bir rekabet halinde devam eden Beykoz - Galatasaray çarpışması bu yüzden suya düştü. Dolayısile müsabakalar alâkasız ve birbirinden klâs itibarile çok farklı yüzücüler arasında devam ettiği için iyi randıman vermedi.

Su sporları federasyonu tarafından mevsimin ortalarına doğru verilen bir emirle asker ve talebelerin (serbes amatör müsabakaları) namı altında yarışlara sokulmasına müsaade edildi ise de bu karar yalnız ferdî müsabakalara ait olduğundan beklenen alâka ve faydayı temin etmedi.

Filhakika bu emirden istifade eden birkaç yüzücü ve bu meyanda halihazırda en yüksek yüzücümüz olan Mahmud yarışlara girerek muvaffakiyetli dereceler elde ettiler. (Mahmudun bu mevsim zarfında kırdığı rekorların Avrupa dereceleri ile olan mukayeselerinden bundan evvelki bir yazımda bahsetmiştim).

Fakat Mahmud ve diğer yüzücülerin kendi hesaplarına yarışlara iştiraki klüpçülük rekabetini körüklemediği cihetle klüplerin birbirine tefevvuk için göstermek mecburiyetinde oldukları gayretlerden bu sene eser göremedik. Meselâ bir Bülend, bir Agâh ortaya çıkmadı.

Halbuki bundan evvelki senelerde şampiyonluğu elde etmek için sarfı mesai eden klüpler ortaya yeni yeni elemanlar dolayısile kıymetli yüzücüler çıkarırlardı.

Bütün bu gayretler yüzünden de yüzme müsabakalarımızın gördüğü alâka o nisbette büyük olurdu. Buna acı bir misal olarak geçen hafta yapılan şampiyonluk seçme müsabakalarını gösterebiliriz.

Bir yüzücünün şampiyonluğa iştirak edebilmesi için muhakkak surette seçmelere girmesi lâzımdır ki geçen senelerde bu müsabakalara her klüpten asgarî elliden fazla yüzücü girerdi. Halbuki bu sene Beykoz, Beşiktaş ve Demirspor olmak üzere üç klüpten yarışlara giren sporcunun mecmuu elliden çok aşağıdır.

Evvelce seçme müsabakalarında sporcunun çokluğu yüzünden finalistleri seçmek için iki üç seri eleme yarışı yapmak mecburiyeti hissedilirken bu sene bunlardan bir tanesine bile lüzum görülmedi. Çünkü müsabakalara iştirak eden klüpler her mesafe için ancak bir yüzücü soktuğu takdirde katî surette derece alacağını bildiğinden külfete ve fazla yüzücü masrafına lüzum görmemektedir.

Yukarda izaha çalıştığımız bütün bu işlere sebep, talebe ve askerlerin müsabakalara sokulmamasıdır.

Hemen hemen bütün yazılarımızda dört tarafı su ile muhat şehrimizde su sporlarına karşı gösterilen alâkasızlıktan acı, acı şikâyet eden ve bu sporun canlanması için halkımızı denize karşı teşvik edici mahiyette neşriyat yapardık.

Halbuki şimdi bütün bunlara lüzum kalmamıştır. Çünkü bir sporcunun yüzme ve derece yapma çağı 16 ile 22 yaş arası olduğuna göre ve bu yaşta bulunanların da talebe olmaları hasebile artık spor klüplerinden deniz müsabakalarına iştiraklerini istemek bir nevi haksızlıktan başka bir şey değildir.

Beden terbiyesi genel direktörlüğünün büyük bir hassasiyetle üstünde durduğu su sporlarının kalkınmasını istiyorsak ilk iş olarak talebelerin yüzme müsabakalarına iştirakini temin etmek lâzımdır.

Aksi takdirde büyük bir yekûna baliğ olan su sporları federasyonunun bütçesine yüksek rakamlı meblâğlar koymaya lüzum yoktur. En mühim bir iş olan yüzmeye lâzım gelen bu alâkayı göstermediğimiz takdirde önümüzdeki senelerde müsabakalara sokacak sporcu bulamayacağımızı şimdiden söylemek ve ait olduğu makamların dikkat nazarlarını çekmek bizler için bir vazifedir.

Tahsil esnasında tatil devresinden istifade ederek denize girebilmek imkânını her zaman bulan gençlerimizle vazifelerde çalışan ve ancak akşamları daire ve mağazalarından çıkarak serinlemek için zevkleri yolunda denize girenleri mukayese etmek ve bu kabil sporculardan derece beklemek mânasız ve yersizdir.

Kıymetli bir yelkenci ve deniz subayı olan federasyon başkanının bu eksikleri takdir edeceğine itimadımız olduğundan ait olduğu makamlar nezdinde lâzım gelen teşebbüsatı yapacağını ve gelecek mevsimde talebelere yüzme sporu yapmak imkânı verileceğini tahmin etmekteyiz.

Aksi takdirde önümüzdeki senelerde yüzme müsabakalarını programlardan çıkarmak mecburiyetinde kalacağız ki dört bir tarafı deniz ile muhat bizler için bundan daha acı bir hareket olamaz. *ŞAZİ Tezcan*

Galatasaraylı yüzücülerin Boğazı geçme müsabakası

Her sene İstanbul festivalinde yapılmakta olan Boğazı yüzerek geçme müsabakası bu sene festivalin yapılamaması yüzünden programdan çıkarılmıştı.

Haber aldığımıza göre bu müsabaka bugün Galatasaray klübü tarafından kendi yüzücüleri arasında yapılacaktır. Müsabaka saat 18,30 da Anadoluhisar ile Bebek arasında üç sınıf yüzücü arasında icra edilecek ve derece alanlara klüp tarafından madalyalar verilecektir. Yarışlara kırkı mütecaviz yüzücü iştirak edecektir.

Istanbul serbes güreş birincilikleri

Seçmelerde derece alan güreşçiler millî takım elemanlarile karşılaşacak

Geçenlerde Süleymaniye klübü salonlarında memleketimizde ilk defa olarak 74 sporcunun iştirakile seçmeleri yapılan İstanbul serbes güreş birinciliklerinin son müsabakaları önümüzdeki hafta Taksimde yapılacaktır. Güreş ajanlığının muntazam bir şekilde idare ettiği seçme müsabakalarında derece alan güreşçiler bu karşılaşmalarda millî takım elemanlarile güreşeceklerinden müsabakaların çok iddialı ve sıkı bir şekilde geçeceği tahmin edilmektedir. Taksim stadında gece maçları için evvelce yapılmış olan projektör tesisatı bu vesile ile ilk defa olarak güreş birinciliklerinde tatbik edilmiş olacaktır.

Bu müsabakaları idare etmek üzere Galatasaraydan Adil Yurdakul, Kasımpaşadan Kerim Akyar, Beşiktaştan Faik Aksan, Beykozdan Reşad Tunçkoldan mürekkep bir komite teşkil edilmiştir. Güreşlerde doktor Saib, Vefik, Ahmed, Reşad, Yusuf Aslan ve Saim Arıkan hakemlik yapacaklardır.

56 kiloda millî takımdan küçük Hüseyin ve Kenan, 61 kiloda tekrar antrenmanlara başlayan Dünya şampiyonu Yaşar ve Halil, 66 kiloda Hasan, 72 kiloda Faik, 79 kiloda Adnan, 87 kiloda büyük Mustafa, ağır siklette Çoban Mehmed seçme müsabakalarında derece alanlara karşı güreş yapacaklardır.

Müsabakalar 18 ve 19 ağustos cuma ve cumartesi akşamları saat 20 de Taksim stadında yapılacaktır.

Başvekâlet Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğü İstanbul Bölgesi Başkanlığından:

İstanbul vilâyeti hududu içinde mevcud olup 3512 sayılı cemiyetler kanununun dördüncü maddesinin son fıkrasındaki mükellefiyetleri yerine getirmiş ve bu suretle faaliyette bulunmağa mezun kılınmış olan ve halen bölgemize tesçil edilmemiş bulunan bilûmum spor klüpleri ile bu klüplere mensup âzalar genel direktörlüğün emir ve talimatına tevfikan tesçil edilecektir. Binaenaleyh:

1 — Klüplerin bu hususta yapmakla mükellef oldukları muameleyi öğrenmek ve ona göre hareket etmek üzere klüp reis veya mümessillerinin her gün öğleden evel Cağaloğlunda Cümhuriyet Halk Partisi İstanbul vilâyeti merkezi binasındaki bölge dairesine müracaat eylemeleri lâzımdır.

2 — Tesçil muamelelerine 31 ağustos 1939 da nihayet verilecektir.

3 — Bu müddetler içinde emri tesçili ifa ettirmiyen klüpler 1939 - 1940 faaliyetlerine iştirak haklarını zayi ederler.

Keyfiyet alâkadaranın nazarı dikkatlerine vazolunur.

Bu gece

Nöbetçi eczaneler

Beyoğlu tarafı: Posta sokağında: Garih, İstiklâl caddesinde: Limoncuyan, Pangaltında Halâskârgazi caddesinde: Nargileciyan, Okçu Musa caddesinde: Doğruyol, Necatibey caddesinde: Sporidis, Sarıyer: Osman:

İstanbul tarafı: Fatih: Hamdi, Karagümrük: Suad, Eminönü: Salih Necati, Bakırköy: Hilâl, Aksaray: Ethem Pertev, Fener: Balatta Hüsameddin, Kumkapı: Belkis, Küçükpazar: Yorgi, Samatya: Erofilos Çula, Alemdar: Divanyolunda Esad, Şehremini: Topkapıda Nazım.

Kadıköy: Pazaryolunda: Namık, Moda caddesinde: Nejat, Üsküdar: Çarşıboyunda Ömer Kenan, Heybeliada: Atanaş, Büyükada: Halk.

Ortaköy, Arnavutköy, Bebek, Beykoz, Paşabahçe, Anadoluhisarı, Tarabya, Yeniköy, Emirgân ve Rumelihisarındaki eczaneler her gece açıktır.

Çocuğunuza Dadı

Bulmak için

«Akşam»ın KÜÇÜK İLÂNLARI En süratlı ve en ucuz vasıtadır.

MEŞRUTİYETTE SARAY ve BABIÂLİ

Yazan: **SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM** — Tercüme, iktibas hakkı mahfuzdur.

Tefrika No. 81

Halâskâr grupu memnun değil, mebusan reisini tehdit

Emellerde teferruk, fikirlerde perişanlık, gizli ve aşikâr suiniyetler bu «büyükten» ziyade «ihtiyarlar» Kabinesinde yürümek, muvaffak olmak iktidarını bırakmıyacağı daha ilk günlerde belli olmakta idi.

Yeni Kabine örfî idareyi kaldırdı ve umumî af ilân etti; memurlar arasında birçok tebeddüller yaptı (1), Bu meyanda Selânik valisi Hüseyin Kâzım bey de -Şeyh Muhsini Fanî- azledildi; bu mühim vilâyet bir ay valisiz bırakıldı.

İtilâfcılar sarayda İttihadcılar zamanında mansup bir başmabeyinci ile bir başkâtibin bulunmasını hoş görmüyorlardı.

Muhtar paşa sadarete tayininden bir hafta sonra mabeyin başkâtibi Halid Ziya bey aleyhindeki cereyanın gittikçe şiddetlendiğini gördüğü için vazifesinden affını padişahtan istiyeceğini başmabeyinci Lûtfi Simavî beye surre alayı günü Dolmabahçe sarayında söylemişti.

Lûtfi Simavî bey de sözün ayağa düştüğünü gördüğü için artık sarayda kalmamağa karar verdiğini sadrazama bildirdi.

Kendisinin sadarete getirilmesine çalıştığını bildiği Lûtfi Simavî beyin başmabeyincilikten ayrılmasını arzu etmiyen Muhtar paşa vükelâ arkadaşlarile istişare etmeden birşey yapmıyacağı cevabını verdi. O gün vükelâ sarayda toplanmıştı.

Vükelâ meclisi -bir nazır müstesna- Lûtfi Simavî beyin makamında kalmasına karar verdi; fakat o çekilmekte israr etti ve Muhtar paşadan:

— Maruzat arasında (Başkâtiple başmabeyincinin birlikte çıkması hikmeti hükûmet iktizasındandır.) deyiniz. Hizmetini terk için israr ettiğimi padişahın bilmemesi lâzımdır. O bana teveccüh ve iltifat ederken hiç bir taraftan mecburiyet görmeden memuriyetimi bırakmaklığımı nankörlüğüme haml buyururlar! diye ricada bulundu. Muhtar paşa da müteessir olmakla beraber Lûtfi beyin istediğini yaptı.

Lûtfi bey Muhtar paşadan ayrılınca Halid Ziya beyin odasına girdi. Hakkı ve Mahmud Şevket paşaları orada buldu.

— Bu dakikada başkâtip ile başmabeyincinin azilleri padişahtan istirham olunuyor! dedi.

Muhtar paşa ile aralarında ne cereyan ettiğini anlattı. Bu haberden cidden meyus olan paşaların ikisi de bir ağızdan:

— İşte bu eksikti! dediler. (2)

Büyük Kabinenin zahîri olmak lâzım gelen Halâskâr zabitan grupu bu «kendi eserinden» memnun değildi!

Şimdi gizli bir cemiyet halinde olan bu grup kendisini memleketin hâkimi vaziyetinde görüyordu.

Birkaç gün evvel askerlerin siyasete karışmıyacağı hakkında yapılan kanun tamamen unutulmuştu. Askere hitap eden padişah beyannamesi ise boş sözler sayılıyordu!

Halâskârlar evvelce:

(Bugünkü Millet Meclisi eğer millî emellere mugayir olarak cebren yapılmış intihap mahsulü olduğu iyice tedkik ile tebeyyün ederse feshedilmeli) demişlerdi. Kolayca muvaffakıyetten sonra şimdi meclisi fesh için ancak 48 saatlik mühlet veriyorlardı; sadaret makamında Muhtar paşayı değil, Kâmil paşayı görmek istediklerini saklamıyorlardı.

Grupta cüret o kadar artmış idi ki, Mebusan reisi Halil beyi -evine refakatında bir polis memuru bulunduğu halde bir zabit göndererek- şöyle tehdide kadar varıyordu:

(Gerek İttihad ve Terakki muhitinde, gerek Mebusan meclisi sahasında vatan için hiç de hayırlı olmıyarak vukua gelen bunca sakim hareketlerinize zamimeten bu defa da padişah nezdinde yaptığınız teşebbüs ve entrikalar grupumuzca malûmdur. Bu büyük cezayı müstelzemdir. Bununla beraber pis kanlarla lekelenmek arzu etmediğimiz için ihtara lüzum görüyoruz ki: Milletle beraber bütün ordunun katiyetle istediği en mühim iş Mebusan meclisinin daha doğrusu Fındıklı klüp ve tiyatrosunun feshidir. Bu hususta siz engel olmadığınızı hattâ bunu terviç yolunda bilfiil çalıştığınızı kırk sekiz saatte izhar ve isbat etmezseniz biz de üzerimize terettüp eden vatanî vazifeyi icra edeceğiz.)

(Hamiş — Kendilerinde hiç bir kıymet ve meziyet görmediğimiz eşhasa hitaptan kendimizi müstağni saymaktayız.)

Reis Halil bey bunu ertesi günü meclise tebliğ etti. Tabiî büyük bir gürültü koptu. Harbiye Nazırından istizaha karar verildi. Nâzım paşa Meşrutiyet ilânından beri büyük blöfler yapıldığını beyan ederek tahkikat icrasını vadetti. Fakat ne bu tahkikattan bir netice çıktı; ne de Halâskârların tehdidi yerine geldi.

İşlerin içyüzünden bihaber zavallı sultan Reşad, Gazi Ahmed Muhtar paşa gibi kendisinin müveddetini değilse de hürmetini celbetmiş namdar bir zat ile selefleri zamanında olduğu gibi tumturaklı elkabı haiz diğer paşalardan mürekkep bir Kabine teşkil edilmiş bulunmasından mahzuz görünüyordu! Mutadı veçhile gidenlerin aleyhinde bulunmak zevkinden de kendini mahrum edemiyordu! O şimdi türediler yerine kerli ferli vezirler gelmiş olmasından dolayı Allaha şükrediyordu! Biraz sonra Babıâli baskını üzerine İttihadcılar tekrar iktidar mevkiine gelince de âciz ve miskin adamlar yerine iradeli ve kahraman ittihadcılara tekrar kavuştuğundan dolayı gene Allaha şükredecekti!

Ahmed Muhtar paşa Kabinesi Arnavutlukta asilerle pazarlığa girişmek yolunu tutmuştu. Muhtar paşa:

— Memlekette inkılâp bitti! Yerine makul ve mantıkî bir idare başladı! diyor ve:

— Ahmed Muhtar namının Arnavutlukta şayi olması kâfidir. Birkaç gün zarfında orada hiç birşey kalmaz; huzur ve sükûn avdet eder... diye teminat veriyordu. (3)

Mebusan meclisinde Arnavutluk isyanından ve Manastır firarilerinden bahsedilirken epey gürültülü münakaşalar oldu. Arnavud mebuslar mecliste birer hâkim ve fatih tavrı takınıyorlardı.

Ergiri mebusu Müfid bey:

— Arnavutluk isyanı meşrudur!

Dedi. Arnavutlukta dökülen Türk kanının acısını kalbinde duyup kendisini tutamıyan Denizli mebusu Sadık efendinin ağzından Arnavud âsileri hakkında:

— Onlar canidir!

Sözü çıktı. Devletlerine karşı isyan edenler hakkında verilen bu sıfata Berat mebusu Arnavud Süreyya bey:

— Cani... Senin milletindir!

Diye bütün Türklüğe tecavüzle mukabelede bulundu! Ve Osmanlı Mebusan meclisi buna tahammül etti!

Gazi Muhtar paşa İttihadcıları sevmemekle beraber onlar aleyhinde çok şiddetli tedbirler ittihazını da tasvip etmiyordu.

Eski Şeyhislâm Musa Kâzım efendi bir gazete çıkarmak üzere hükûmete müracaat etmişti. Muhtar paşa bir vasıta ile ona şu haberi göndermişti:

— Bu gazeteyi çıkarmaktan maksad İttihad ve Terakkiyi yeniden iktidar mevkiine getirmeğe çalışmak mıdır? Sait paşa sadaretinde hükûmetin dahilî ve harici vesikaları, muhabereleri hep elimizdedir. O heyet bir müddet daha devam edeydi, ramak kaldı bu devlet batacaktı. Bugün İttihad ve Terakki yeniden hükûmeti ele alırsa gene böyle olur. Kimseye, hiç bir tarafa nefsaniyetimden değil, fakat mahzı hakikat olduğu için sırf vicdanımın sevkile bu sözleri söylüyorum.

(Arkası var)

---

(1) Ben de üç ay evvel tayin edilmiş olduğum müstakil Samsun mutasarrıflığından (görülen lüzuma mebni) denilerek bu sırada azledildim.

(2) Lûtfi Simavî: Sultan Mehmed Reşad hanın ve halefinin sarayında gördüklerim.

(3) Şeyh Muhsini Fani: 10 Temmuz inkılâbı ve netayici.

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

500,000 lira

Selim gazetesinden başını kaldırdı. Karısı Handana:

— Karıcığım, dedi, bak gazetede ne okudum. Avrupada ortahalli bir karı kocaya hiç tanımadıkları bir akrabalarından bizim paramızla tamam yarım milyon liralık bir miras kalmış... Birdenbire hiç ümid etmedikleri bir zamanda 500,000 lirayı aldıkları zaman kim bilir ne derece sevinmişlerdir değil mi?

Handan:

— Tabiî, dedi, sevinmezler mi? Düşün bir kere, bizim başımıza da böyle bir devlet kuşu konsa ne mükemmel birşey olur...

Selim tatlı bir rüya görüyormuş gibi:

— Ne diyorsun karıcığım?... Ne diyorsun? Sevincimden, üç gün, üç gece çiftetelli oynarım...

Bu tatlı hayal etrafında konuşmak ikisine de büyük bir zevk veriyordu. Handan:

— Sahi kocacığım... dedi, bize de böyle hiç tanımadığımız bir akrabamızdan yarım milyon lira miras kalsa ne yaparız?...

Selim gülümsedi:

— Ne mi yaparız Çoook... Elverir ki para gelsin... Sen yarım milyondan haber ver... Düşün bir kere, hani Beyoğlunda daima görüp te beğendiğimiz otomobilden bir tane alırız...

Handan gayet kıskanç bir kadındı:

— Ne?... dedi, otomobil mi? Tabiî kadınlar peşinde koşmak için bunu istiyorsun... Bir sürü genç kadını otomobiline doldurup, orada burada gezmek için değil mi? Zor bir parça... Dünyada otomobil aldırtmam.

— Amma karıcığım... Düşün bir kere... Akşam üstleri şöyle bir otomobile atladık mı? Ver elini Büyükdere... Oradan dön Akıntıburnuna... Oh... Gel keyfim gel... Otomobili muhakkak alacağım...

— İsemem efendim... İstemem... Otomobil filân istemiyorum... Tabiî otomobili dalaverelerine âlet etmek istiyorsun değil mi? Sen ne sarı saman altından su yürüten insansın.

— Vallahi değil karıcığım... Fakat şimdi yarım milyonluk bir ailenin bir otomobili de mi olmasın?...

Handan katî bir sesle:

— Bak, Selim, dedi, sana katî olarak söylüyorum... Otomobil alınmıyacak, anladın mı?

— Peki... Peki karıcığım... Onun yerine bir deniz motörü alırız... Olmaz mı?

— Bak, o mükemmel...

— Deniz motörü olunca şöyle Boğazda da bir yalı satın alırız.

Handanın bütün kıskançlık damarları üzerinde idi, kocasının: «Boğazda bir yalı satın alırız...» sözü üzerine gözlerini açtı:

— Tabiî, dedi, Boğazda bir çok gençlik hatıraları var değil mi? Hâlâ Sabahat Boğada oturuyor... Deniz motörü ile onlara caka satmak için Boğazda yalı satın almak istiyorsun..

— Aman karıcığım, ne münasebet? Boğazı çok severim de onun için orada yalı satın almak isterim...

— Olmaz... Boğazda yalı satın almıyacağım... Daha iyisi şöyle biraz uzaklara inzivaye çekilip başımızı dinlendirmeliyiz. Meselâ bir köye çekilelim...

Selim:

— Ne? dedi, köye mi çekilmek? Şehirle rabıtamızı kesecek değiliz ya... Hem daha dur bakalım... İnsan ihtiyarlayınca, tekaüd yaşına gelince belki o zaman köye çekilip koyunlar, tavuklar arasında bir çiftlik hayatı geçirmeği düşünür. Dur daha bakalım. Köye çekilmeği düşünmek için çok vakıt var ...

Handan: ...

— Tabiî, köye gitmek işine gelmez. Sen kalabalıktan, kadınlardan, balolardan, plâjlardan ayrılabilir misin? Dünyada olmaz... Köye gideceğiz, mutlaka köye gideceğiz.

— Ben köye filân gitmem...

— Gideceğiz, diyorum sana...

— Selim münakaşanın uzayacağını hissedince:

— Peki, karıcığım!... Köye çekiliriz... Sen şimdi söyle bakalım, yarım milyon lira ile daha ne yapalım?... Bizim hâlâ bir iş bulamıyan amcazadeye, Şevkete bin lira veririz değil mi?

Handan bir çığlık kopardı:

— Ne Şevkete 1,000 lira ha?... Şevkete 1,000 lira... Ne münasebet? 1,000 lirayı sokağa atarım da o serseriye vermem anladın mı? O 1,000 lirayı alınca gidip kimbilir nerelerde yiyecek? vermem, ona beş para vermem...

Selim:

— Fakat rica ederim Handan... Çocuğun son derecede paraya ihtiyacı var...

Bana ne?

— Bana ne olur mu canım? Bu çocu kbenim akrabam işte... 500,000 liram olunca niçin kendisine yardım etmiyeyim?...

— Etmem efendim... Para benim değil mi?

— Hayır... Bu çocuğa yardım etmeğe borçluyuz...

— Değiliz... Öyle akraba olmaz olsun...

— Ne sen benim akrabalarımı bu kadar hakir mi görüyorsun?

— Rica ederim, bir serseri akraban için beni sinirlendirme!... Ona beş para bile verecek değilim.

— Ben Şevkete yardım edeceğim...

— Edemezsin diyorum sana... Artık çok oluyorsun amma... Bugün bütün kabalığın üzerinde...

— Sen kabalık ediyorsun... Çeneni kıs...

— Sus rezil...

Kavga gittikçe büyüyordu. Selimin amcasının serseri oğluna 1,000 lira verilip verilmemesi karı koca arasında mühim bir mesele olmuştu.

Tam bu esnada kapı acı acı çalındı. Hizmetçi telâş içinde yukarı geldi:

— Efendim apartıman sahibi gelmiş, dedi, iki aylık kirayı birden istiyormuş!...

Karı koca hemen seslerini kestiler. Birbirlerinin yüzlerine baktılar. Apartımanın ellişer liradan iki aylık kirası tam 100 lira ediyordu.

Bu parayı nasıl vereceklerdi? Halbuki demindenberi yarım milyon lirayı nasıl sarfedeceklerini konuşuyorlar, birbirlerile bu yüzden kavga ediyorlardı.

Hizmetçiye gayet yavaş bir sesle:

— Aman kızım, dediler, sakın bizim evde olduğumuzu apartıman sahibine söyleme... Sokağa çıktılar dersin...

Bundan sonra seslerini kısıp birer köşeye çekildiler...

Hikmet Feridun Es

NEOKALMİNA

GRİP NEZLE NEVRALJİ

BAŞ DİŞ

KIRIKLIK

Soğuk algınlıkları ve ağrıları

NEOKALMİNA

TESKİN EDER

Sıhhat Vekâletinin 15/4/936 tarih ve 4/45 numaralı ruhsatını haizdir.

Radyo

Türkiye Radyodifüzyon Postaları
Dalga uzunluğu
1648 m. 182 Kc./s. 120 Kw.
Türkiye Radyosu
T.A.Q. 19.74 m. 15195 Kc./s. 20 Kw.
Ankara Radyosu
T.A.P. 70 m. 9465 Kc./s. 20 KQ.
TÜRKİYE SAATİLE

Cumartesi 12/8/939

13,30: Program, 13,35: Türk müziği: 1 — Uşşak peşrevi, 2 — Lemi - Uşşak şarkı - Günler geçiyor, 3 — Lemi - Uşşak şarkı - Ruhumda buldum, 4 — Şükrü Tunalı - Uşşak şarkı - Gezer dolaşır, 5 — Suphi Ziya - Uşşak şarkı - Dökülmüş zambak gibi, 6 — Dedenin - Halk türküsü - Gitti de gelmeyiverdi, 14: Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 14,10 - 15,30: (Dans müziği - Pl.).

18,30: Program, 18,35: Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın): 1 — Billy Goldwyn - Cambazlar (Fokstrot), 2 — Hans Zander - Polka, 3 — Hanschmann - Andalusia (İspanyol valsi), 4 — Hans Löhr - Büyük vals, 19,10: Türk müziği (İncesaz faslı), 20: Memleket saat ayarı, 20: Temsil, 20,40: Ajans ve meteoroloji haberleri, 21: Türk müziği: 1 — Acemaşiran peşrevi, 2 — Acemkürdî şarkı - Bir vefasız yâre düştüm, 3 — Nobar - Eviç şarkı - Sevgilim bu akşam, 4 — Nobar - Eviç türkü - Yürüdükçe selvi sallanır, 5 — Raif bey - Karcığar şarkı - Gülüyor sevdiğim, 6 — Karcığar köçek - Pınar başında, 7 — Sadeddin Kaynak - Hüzzam şarkı - Bir hüzün çöktü, 8 — Halk türküsü - Akşam oldu yine bastı kareler, 9 — Arif bey - Hüzzam şarkı - Bahar geldi beyim evde durulmaz, 10 — Hüzzam türkü - Sana da yaptırayım Naciyem aman, 21,40: Konuşma, 21,55: Neşeli plâklar - R., 22: Haftalık posta kutusu (Ecnebi dillerde), 22,30: Müzik (Karışık hafif müzik - Pl.), 23: Son ajans haberleri, ziraat, esham, tahvilât, kambiyo - nukud borsası (fiat), 23,20: Müzik (Cazband - Pl.), 23,55 - 24: Yarımki program.

Avrupa radyo programı
Saat 20 de

Danzig 20 askeri muzika — Kolonya 20.10 eğlenceli muzika — Laypzig 20 hafif muzika — Münih 20 opera havaları — Athlone 20 orkestra — Florans 20 hafif muzika — Londra 20.30 eğlenceli muzika Sofya 20.30 konser — Toulous 20.15 hafif muzika.

Saat 21 de

Berlin 21.15 askeri muzika — Hamburg, Breslav, Danzig 21.15 eğlenceli muzika — Kolonya 21.15 askeri muzika — Königsberg 21.35 askeri muzika — Münih 21.15 karışık muzika — Stütgart 21.15 dans — Viyana 21.15 - 23 «St. Goar'lı kızlar» operet — Prag 21.15 orkestra — Bari 21.15 yunanca neşriyat — Belgrad 21 hafif muzika — Beromünster 21.12 orkestra — Bordo 21.30 hafif muzika — Peşte 21.10 karışık muzika — Grenoble 21.30 karışık muzika — Laibach 21.30 senfon. konser — Londra 21 orkestra — Nis 21.30 - 23.30 Faure'nin «Promethee» operası — Rennes 21 - 23.30 konser — Sofya 21.50 hafif muzika ve dans — Toulouse 21.5 salon muzikası.

Saat 22 de

Belgrad 22.10 konser — Florans 22 hafif muzika — Milano 22 opera — Paris P.T.T. 22 Bizet'nin «Arlesienne» operası Sofya 22.35 hafif muzika ve dans.

Saat 23 de

Berlin, Viyana 23.30 - 1 karışık muzika — Breslav, Frankfurt, Laypzig, Münih, 23.20 - 1 dans — Danzig, Hamburg, Ştütgart 23.30 - 1 hafif muzika — Kolonya 23.30 gece muzikası ve dans — Viyana 23.30 - 1 karışık muzika — Prag 23.10 - 1 operet havaları — Peşte 23 dans — Bükreş 23.15 dans — Reval 23 dans — Stokholm 23.15 dans.

Saat 24 den itibaren

Belgrad 23 dans — Peşte 24 askeri muzika — Florans ve Roma 24 dans — Londra 24.10 dans — Paris P.T.T. 24 dans — Berlin, Kolonya ve Ştütgart 1 - 4 gece muzikası.

Taşra gazete bayilerinin nazarı dikkatine

Bazı taşra bayilerinden aldığımız mektuplardan «AKŞAM» 1 mutlaka şu veya bu mutavassıtlardan tedarik etmek hususunda kendilerini mecbur addettikleri anlaşılmaktadır.

Bu zehab hakikate uygun değildir. Binaenaleyh taşra bayilerinden arzu edenler her zaman «AKŞAM» idarehanesine müracaatla doğrudan doğruya muameleye girişebilirler. Bu hususta «AKŞAM» idaresine mektup yazarak bayi şartlarını öğrenebilirler.

Ev, Apartıman kiralamak İçin

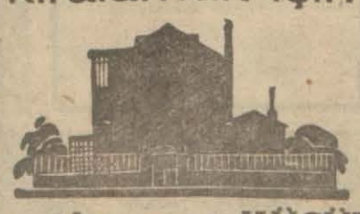

«Akşam»ın KÜÇÜK İLÂNLARI En süratli ve en ucuz vasıtadır.

LEYLÂ ile MECNUN

Tefrika No. 29

Yazan: İskender Fahreddin

Sen Ahretten mi geliyorsun? Can beyin şimdiye kadar kemikleri bile çürümüştür

— Can beyin âkibetinden meyüs değiller mi?

— Ha... Evet. İşte, yalnız bu derdleri var. Herkes onun aşkından bahsediyor.

★

«Ben onu gözümle gördüm.. yaşıyor...

Şeyh Mehdi tereddüdle yolcunun yüzüne baktı:

— Yani Urlular onun arkasından ağlamıyorlar mı?

— Herkes ondan bahsediyor dedim ya. En neşeli insanların bile onun arkasından ağladıklarını ve: «Can beye yazık oldu!» dediklerini kulağımla duydum.

— Demek ki ölümüne ağlıyanlar var?

— Ölümüne mi?

— Öyle ya. Onun arkasından ağladıklarını söyliyen sen değil misin?

Yolcu birdenbire şaşırdı:

— Ben onu çarşıdan geçerken gözümle gördüm, seyid! Düne kadar yaşıyordu. Eğer benim arkamdan öldüyse, bunu bilemem.

Şeyh Mehdi yumruğunu sıkarak bağırd:

— Sen mecnun musun, herif? Sözlerin birbirini tutmuyor. Can ölmüş mü, yaşıyor mu? Haydi, bana hakikati söyle bakayım.

Yolcu yere yatarak yalvarmağa başladı:

— İsterseniz boynumu vurunuz, seyid! Ben yalan söylemem. Onu dün akşam çarşıdan geçerken gördüm.

— Kendisini tanır mısın?

— Tanımaz olur muyum? Bir şeyhin kızını seviyormuş.

— Kim söyledi bunu sana?

— Herkesin ağzında...

— Urlular ne diyorlar?

— Kızın babasına atıp tutuyorlar. «Hele bir reisimiz gelsin de. Kızın babasına haddini bildireceğiz.» diyorlar.

— Sen ne dedin?

— Ur'lulara hak verdim. «Ben sizin yerinizde olsaydım, reisi beklemeden, kızın babasını yola getirmenin çaresini arar bulurdum.» dedim.

— Meselâ seni bu işe memur etselerdi, ne yapardın? Kızın babasını nasıl yola getirirdin?

Yolcu dişlerini gıcırdatarak cevap verdi:

— Bir gece baskını yapar, şeyhin kızını kaçırır, Can beye teslim ederdim. Bundan daha kolay bir yol var mıdır?

— Güzel bir çare. Sen galiba Ur'luları çok seviyorsun?

— Ben Ur'luları, Can beyin Leylâyı sevdiğinden çok daha fazla severim.

— Seni onlara bağlayan sebep nedir? Sen bir Arapsın. Onlar Türktür.

— İslâmiyeti yeni kabul ettiler. Onlar da din kardeşimizdir. Eskisi gibi (güneş) e Tanrı diye tapmıyorlar. Allahı ve Muhammedi tanımışlar. Ne güzel mabedleri, mescidleri var. Çölde bizim bir mescidimiz bile yok. Bundan başka büyük bir meziyetleri de var: Merdlikten ve doğruluktan ayrılmazlar. Çölde (Türk) ü sevmiyen bir ferd var mıdır?

Şeyh Mehdi, saf yolcuyu iyice söyletmiş ve Can beyin yaşadığını öğrenince,geniş bir nefes almıştı.

— Ömer şimdi bir kat daha gözüme girdi - diye söylendi - Leylâyı kandırmak için, bundan daha güzel bir hileye başvurulamazdı.

Şeyh Mehdi, Ur'dan gelen yolcuyu hemen yola çıkardı.

— Bu adamın ortalıkta fazla dolaşması doğru olmaz. Leylânın kulağına Can beyin yaşadığı haberi giderse, Ömerin canı sıkılır.

★

Leylânın babası neşeliydi. Fakat, Can beyin ölümden kurtulduğunu öğrendiği için değil. O, bu mühim hadisenin manevî mesuliyetini düşünerek seviniyordu.

Artık iki kabile arasında gerginliği uzatacak ve derinleştirecek bir mesele kalmamıştı. Reis Urman, Leylâyı oğluna alamadığı için, nihayet şeyh Mehdiye muğber olabilirdi. Bu da zamanla unutulup gidecekti. Fakat, Ömer boş bulunup ta (Can) a kıymış olsaydı, şeyh Mehdi bir taraftan Türklerden, diğer taraftan da kardeşi Saidden kimbilir ne kadar tazyik görecekti.

Mehdinin şimdi bir düşüncesi vardı: Kardeşi Said. Ona da Emineyi göndermişti.

— Emine becerikli bir kızdır, diyordu, bir kadın bazan bir ordunun yapamıyacağı işi kolaylıkla yapabilir.

Can beyin ilk mektubu

Bir gün Ur'dan gelen yolculardan biri Leylâyı görmek istiyordu. Leylâyı uçan kuşlar bile kolay göremezdi. O bir çok muhafızların beklediği kale kadar yüksek duvarlı bir havlu içinde yaşıyordu. Şeyhin bütün çadırları birbirine eklenerek bezden bir saray haline getirilmişti.

Yolcu, Leylâyı niçin görmek istiyordu?

Can bey Ur'da çok muztaripti. O gün çöl kafilesinin yola çıkacağını duyarak, Leylâya bir mektup yazmıştı. Mektubu getiren yolcu Can beyin sadık adamlarından biri idi. Can, onun elile gönderdiği mektubun Leylâya varacağından emindi.

Şeyhin sarayına serbes olarak girip çıkan bir kadın vardı: Hatice:

Ur'lu yolcu iki gün yollarda dolaştı. Ve Haticeye raslamak için fırsat kolladı.

Ylocu, üçüncü gün bu fırsatı bulmuştu. Hatice saraya girerken önüne çıktı:

— Can beyden Leylâya bir mektup getridim. Bu mektubu sana verirsem, şeyhin kızına - kimse görmeden- verir misin?

Dedi. Hatice dudağını bükerek güldü:

— Sen ahretten mi geliyorsun? Can beyin şimdiye kadar kemikleri bile çürümüştür.

Ur'lu yolcu şaşaladı:

— Vallahi sapsağlam geziyor. Ne demek istediğini anlıyamadım. Lâfı bırakalım... Şu mektubu al da Leylâya ver. Ben tâ Ur'dan buraya bunun için geldim.

Hatice tereddüdle mektubu aldı, koynuna koydu. Saraydan içeriye girdi.

Hatice, Can beyin ölümüne Leylâdan fazla inanmıştı. Mektubu koşarak Leylâya götürdü:

— Cennetten geliyor... Müjdeler olsun.

Diye gülmekten de kendini alamıyordu.

Hatice mektubu verirken:

—Ur'dan gelen bir adam üç gündür bu mektubu sana ulaştırmak için fırsat arıyormuş, dedi, şimdi yolda bana rasladı, elime tutuşturdu. Her halde düşmanlardan birinin hilesi olsa gerek.

Leylâ mektubu eline aldığı zaman, Can beyin hayali birdenbire gözünün önünde dolaşmağa başlamıştı.

Mektup:

— «Vefasız Leylâcığım!»

Sözlerile başlıyordu.

Leylâ:

— İşte onun kokusu ve onun sesi...

Diye söylenerek, helecandan koparcasına çarpmağa başlayan kalbini tuttu.

— Bayılacağım, Hatice! Can'ım yaşıyormuş... Ömerin hilesini anladım şimdi...

Hatice hâlâ:

— Bu mektupta bir başkasının hilesi olmasın?!

Diyordu. Leylâ biraz sonra şakaklarını uğuşturarak kendine geldi.

— Ben onun yazısını tanırım, Hatice! Mektubu elime alır almza damarlarımın birdenbire tutuştuğunu hissettim. İşte kulağımın dibinde onun inliyen sesini duyuyorum. Bana: «Leylâ, ben yaşıyorum ve yaşıyacağım...» diye haykırıyor.

(Arkası var)

ORMAN

Ormanlarda, korularda dolaşmak çok hoştur. Ağaçlık yalnız insana sıcak yaz günleri gölgenin zevkini vermekle kalmaz, kuşların konserini de dinletir.

bugün bizlere haz veren orman her zaman insana rahat ve huzur vermemiştir.

Evvel zamanda yeryüzünün her tarafını ağaç kaplamıştı. Kıtalar baştanbaşa ormandı. İnsanlar bu bâkir ormanlardan geçecek yol bulamıyor, aramağa kalktığı zaman da büyük vahşi hayvanların hücumuna uğruyordu. İnsanlar ormanların ortasında mahpus gibi yaşıyordu.

Asırlarca orman yolcuların yolunu kesti. Afrikada, Amerikada, Hindistanda kendilerine yol açmak istiyenlerin orman yüzünden

çektikleri sıkıntıyı tasavvur edersiniz.

⁂

İnsanlar asırlarca ormanla mücadele ettiler ve yavaş yavaş orman insanlara esir oldu.

Fakat insanlar da orman sayesinde ateşi keşfettiler. Ateş sayesinde de insan ısındı, yiyeceğini pişirdi, sanayie atıldı.

Ateş sayesinde insanlar ilk evleri, ilk silâhları, ilk âletleri yaptılar. Gemileri tahta ile inşa edip denizleri yendiler.

⁂

Bugün ormanın faydaları saymakla tükenmez. Bir çok işlerde tahta kullanıyoruz. Evlerin çatıları, döşe-

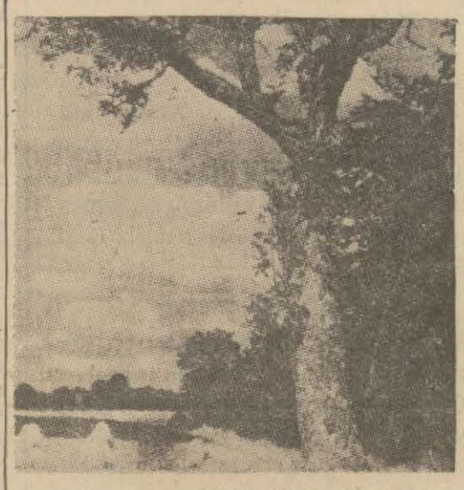

meleri, pervazları tahtadır. Koltuk, kanape, masa, karyola tahtadan yapılıyor. Fakat iş bu kadarla bitmiyor.

Biliyorsunuz ki, yeryüzünde kullanılan kâğıdlar da tahtadan yapılmaktadır.

Sellüloid yapılan sellüloz tahtadan çıkar ve suni ipek sellülozdan yapılır. Yemiş veren ağaçtır, reçineyi, kauçuğu ağaçtan istihsal ederiz. Kakau, kahve ağaç mahsulüdür.

Orman münbit toprakları seylâplardan korur. Ağaçsız sahalar rüzgâr ve yağmur altında çöle benzerler.

Ağacın kökleri, yere düşüp biriken yaprakları ve yaprakların massettiği su buhariyle, orman civarını tufandan korur.

Meşe dikilen bir hektarlık sahadaki ağaçlar günde 30,000 litre su massederler.

Bugün sanayide, kömür ve petrolün oynadığı büyük rolü söylemeğe hacet yoktur değil mi? Bu iki madde sanayi için elzemdir. Petrol ve kömür olmasa hiç bir fabrika işliyemez.

Kömür büyük ormanların mahsulüdür. Topraktan çıkan maden kömürleri de, tarihten evvelki çağlarda yeryüzünü kaplayan ormanlardan kalmadır.

İşte bir zamanlar insana düşman olan orman bugün en büyük dostu, hâmisi ve velinimetidir.

Gördüğünüz ağaçlıklara, ağaçlara dikkatli bakınız. Ağacı sevmek, insan sevmek kadar değerli bir histir. Ağacın ve ormanın kadrini takdir edelim. Fidan kırmak, gönül kırmaktan daha kötüdür.

Dikkat

Herhangi bir şeye dikkatli bakıp herşeyi bir bakışta görebilir misiniz? Dikkatli olmak, gördüğünü kavramak iyi şeydir. Bu resme otuz saniye dikkatli bakıp şu suallere cevap veriniz: 1— Ressamın saçı var mı? 2— Resimde nehir var mı? 3— Görülen bina harap mı? Gökyüzünde kaç tane kuş var 4 — Ağaç ne ağacıdır? Ressamın elbisesinde ne var? Eğer bu suallere doğru cevap verirseniz ne mutlu size.

Golf oyunu

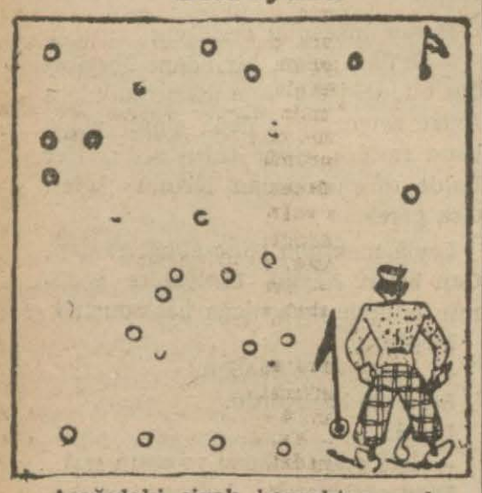

Aşağıdaki siyah bayraktan, yukarıdaki beyaz bayrağa gideceksiniz, fakat hiç yol kesmemek şartile bir delikten bir kere geçeceksiniz.

Usta dişçi

Yugoslavyada kendisine sihirli dişçi ünvanını veren bir adam var. Bu adam diyor ki üç saat zarfında hiç bir ilâç yapmadan ağrısız 2,500 diş çıkartabilirim.

Kâğıd tabaklar

Rusyada iki fabrika vardır, bu fabrikalarda kâğıddan tabak ve bardak yapılır. 1937 senesinde bu iki fabrika 48 milyon kâğıd bardak yapmıştır.

Molière'in dört arkadaşı

Bir yaz gecesi Molière, Otöy'deki evine dört dostunu davet etti.

17 nci asırda Otöy Parisin sayfiyesi idi. Molière de istirahate muhtaç olduğu için yazın Otöye çekilir, dinlenirdi.

O gece Molière, Boileau, La Fontaine, Chapelle ve Furetière'i davet etmişti.

Yemeklerini bahçede yediler. Sofraya otururlarken Boileau arabasından büyük bir sepet indirtti. Sepet şampanya ile dolu idi.

La Fontaine:

— Bu kadar şişe şampanyanın hepsini içemeyiz! dedi.

Furetière bu fikirde değildi.

— Şampanya hafif içkidir, içilir.

Hava sıcak... Yemekler biberli idi. Molière az içiyor, misafirleri çok içiyordu.

Hep edebiyattan bahsediyorlardı. Söz Ovide'e intikal etti.

Fakat şampanya tesirini göstermeğe başladı. İçenler hulyaya daldılar. Hepsine bir hüzün çöktü.

— Beşerin nedir bu çektiği derdler. İnsan hayatta mesud olamaz.

— Ben Ovide'in kahramanlarına hayran oluyorum. Onların kimi ot, kimi ağaç, kimi hayvan, kimi peri oluveriyorlar.

Boileau:

—Ben dedi bir deniz ilâhı olmak isterim. Bütün gün suyun içinde balıklarla oynamak hoş şey.

Hepsinin aklına su geldi. Oh!... Suya girip serinlemek hoş şeydi doğrusu.

La Fontaine:

— Bu kolay, dedi, Sen nehri yanıbaşımızda akıyor. Haydi girelim.

Hep birden:

— Haydi girelim, artık yeryüzünde yaşamaktan bıktık, dediler. Deniz ilâhı olalım.

Kalktılar. Sendeliyerek, yalpalıyarak ilerlediler. Chapelle:

— Adam sen de dedi, biraz sonra

bacağa ihtiyacımız kalmıyacak.

Molière az içtiği için ayıktı:

— Siz deli oldunuz, dedi, bu halde suya girerseniz boğulursunuz.

La Fontaine güldü:

— Deniz ilâhları boğulur mu hiç?...

Furetière ilâve etti:

— Sen bu kara toprakta oturup derdine yan. Bu kara toprak ki durmuyor, sallanıyor. İşte bak ayaklarımızın altından kayıyor.

Pinti müellifi, dostlarına yalvarıyor, onları bu fikirden caydırmağa uğraşıyordu.

Fakat onlar dinlemiyorlar. Yalpa vurarak, sendeliyerek nehre doğru yürüyorlardı.

Kıyıya vardılar. Molière şahid olacağı faciayı gözlerinin önüne getirip ürperiyordu.

Birdenbire aklına başka bir şey geldi:

— Dostlarım, dedi, siz âleme bir mucize göstermek istiyorsunuz. Diyorsunuz ki: Beşer isterse bir deniz ilâhı olur! Güzel, güzel amma bunu gece karanlığında kim görecek? Halbuki bunu bütün âlemin görmesi, bu mucizeye şahid olması lâzımdır.

Boileau:

— Bu doğru!. diye homurdandı.

Diğer üçü tasdik ettiler:

— Molière'ın hakkı var.

Chapelle:

— Yarın sabah girmeliyiz! dedi. Mademki şu anda deniz ilâhı olmaktan vazgeçtik, mademki gene beşer kaldık, haydi gidip şampanyalarımızı içelim.

Ertesi sabah geç vakit kalktılar, Parisin yolunu tuttular. Hiç biri deniz ilâhı olmaktan bahsetmiyordu... Bir kaç gün sonra bu meseleden bahsedildiği zaman - çünkü Molière gevezeydi, herkese analtmıştı - Onlar:

— Yalan, Molière'in uydurması diyorlardı.

Halbuki bu vaka doğrudur. Büyük Racine'in oğlu Jean Racine bu vakayı hatıralarında kaydediyor.

Ağustos Bilmecesi

İsim: .....

Adres: .....

1 — Görüldüğü halde tutulamıyan yüz ne yüzüdür?

2 — Halid - Abdülhak - Refik - Yusuf - Peyami - Orhan edip, şair ve muharrirlerimizden bir kaçının ilk isimleridir, öbür isimlerini yazınız.

3 — Kanatlanmak (2 harfli) ile beyazı (2 harfli) birleştirirseniz havada uçan ne olur?

***

Doğru cevap verenlerden birinciye 10, ikinciye 5 lira, üçüncüye 3 lira, 4 üncü ile beşinciye zarif bir kotra, ayrıca 75 kariimize muhtelif hediyeler verilecektir.

Müselles

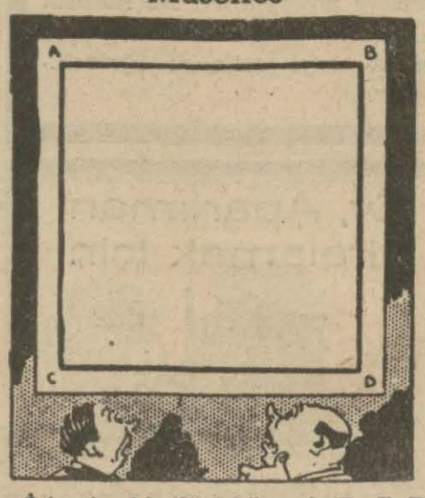

İşte size bir dört köşe: A. B. C. D. dört köşesi. Bu dört köşenin içine 12 düz çizgi ile 96 müselles çiziniz.

Olmaz demeyiniz, çalışırsanız olur.

Afetler

Yeryüzünde her sene 95 tufan, 83 tayfun, 32 zelzele, 23 yangın 11 çekirge yağmuru, 10 kuraklık, 7 kıtlık, 3 volkan olur.

10 lira kazanan

Mayıs 1939 bilmecemizi doğru halledenlerden Davutpaşa ortaokul talebesi 36 numaralı Muzaffer Gökaşar birinci hediyemizi kazanmış ve heriyesi olan 10 lirayı almıştır.

Yaya devriâlem

Bir insan gece gündüz saatte 4 kilometre hızla 415 gün yürüyecek olsa küremizi bir baştan öbür başa kadar dolaşmış olur.

1 lira kazanan

Mayıs 1939 bilmecemizi doğru halledenlerden Fatih ortaokul talebesi 215 numaralı Bahaeddin Bayraktar 4 üncü hediyemizi kazanmış, hediyesi olan 1 lirayı almıştır.

Dikkat

Ben bu oyunu çok sevdiğim için sizi de sever sanıyorum. Tekrar edeyim, herhangi bir şeye dikkatli bakıp görüleni kavramak iyi şeydir. Bu resme 30 saniye dikkatli bakıp suallere cevap veriniz: 1— Kaç tane tüy var? 2— Gökyüzünde uçak var mı? Hava açık mı yağmurlu mu? Kaç tane tepe var? Kaç tane çadır var?

Yelkenliler

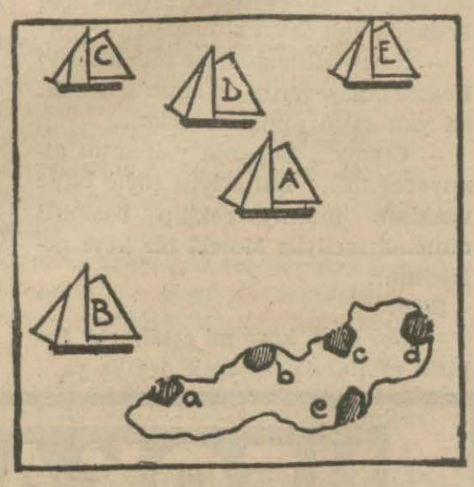

Bu yelkenli gemiler sıra ile limanlarına girecekler. Ancak hiç biri biribirinin yolunu kesmiyecektir.

Acaba kaptanlar nasıl hareket edecekler dersiniz? Siz bu yolu bulabilir misiniz?

En uzun köprü

Yeryüzünün en uzun köprüsü San-Fransiskoda Okland köprüsüdür. 15 kilometre uzundur. Geceleri mevcud ışıklar 2 milyon mum kuvvetindedir. Yaya olarak köprü üç saatte geçilir.

Reisicümhur İnönü dün Istanbulu şereflendirdi

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Dahiliye Vekili B. Faik Öztrak tarafından vilâyet hududunda istikbal edilen Millî Şef, Haydarpaşada trenden indikten sonra karşılamağa gelenlerin birer birer ellerini sıkmış, beşuş bir çehre ile kendilerine iltifat etmiştir.

Millî Şef, 10,15 de Suvat vapuruna binmiştir. Suvat vapuru, rıhtımdan ayrılmadan önce Millî Şef, Orgeneral Fahreddin Altaya sormuştur:

— Manevraya ne vakit gidiyorsunuz?

Orgeneral, yarın (bugün) hareket edeceğini söyleyince Reisicümhur İsmet İnönü, şu arzuyu izhar etmiştir:

— Beni de oraya götürün.

Vapur, Haydarpaşa iskelesinden hareket ederken Millî Şefi, Kadıköy postasını yapan vapurdaki yolcular ile rıhtımı dolduran kalabalık bir halk kütlesi şiddetle alkışlamıştır.

Suvat vapurunda

Vapur, Dolmabahçeye müteveccihen hareket ettikten sonra Millî Şef, nekahat devresini geçirmekte bulunan Nafia Vekili general Ali Fuad Cebesoya dönerek:

— Ne idi hastalığınız? sualini sormuş, general Ali Fuad:

«— Paratifo idi, sonra sıtmaya çevirdi. Fakat şimdi çok iyiyim. Müsaadeniz olursa manevraya gideceğim» demiştir.

Müteakiben, Nafia Vekili, Reisicümhura Erzurum seyahati intibaatını şöyle anlatmıştır:

«— Erzurum çok güzelleşti, çok değişti. Şimendifer inşaatı 20 eylûlde bitecek. Fakat büyük trenlerin işlemesi 20 teşrinievveli bulacak. Müsaadeniz olursa hattın küşad resmini o gün yapacağız.»

Nafia Vekilinin izahatını büyük bir dikkatle takip eden Reisicümhur İsmet İnönü, bir ara Samsun limanındaki vaziyeti sormuş, general Ali Fuad Cebesoy, buna şu cevabı vermiştir:

— Samsunda mühim bir keşifte bulunduk. Amazonlar devrinde Samsunda büyük bir mendirek yapmışlar. Bakiye eserlerini bulduk. İçinden blok halinde taşlar çıktı. Bunlardan mendirek inşaatında istifade edeceğiz. Taşların çıktığı ocağı da bulduk. Asırlarca sular altında kaldıkları halde bozulmamaları şayanı dikkattir. Keşfettiğimiz taş ocağı sayesinde mendireğin masrafının çok azalacağını tahmin ediyorum.»

Suvat vapuru Kızkulesi önlerine geldiği esnada, Reisicümhur, Maarif Vekili B. Hasan - Âli Yücele sormuştur:

— Nasıl, Trakya seyahatinden memnun musunuz?

Maarif Vekili, Millî Şefe, seyahatinden memnun kaldığını, müsaadeleri olursa, Trakya manevralarına iştirak arzusunda bulunduğunu beyan etmiştir. Bundan sonra Reisicümhur, Trakya manevraları kumandanı olan Orgeneral Fahreddin Altaya:

— Görüyorsunuz ya, bu sefer kalabalık geliyoruz. Bizi nerede barındıracaksınız? sualini sormuş, şu cevabı almıştır:

— Edirnede paşam.

— Kâfi yeriniz var mı?

— Hazırlıklıyız.

Vapur, Dolmabahçe rıhtımına yanaşmak üzere iken, Reisicümhur, Denizyolları umum müdürü B. İbrahim Kemal Bayborayı nezdlerine çağırarak şu suali sormuştur:

— Yollarda vapurlarınız var mı?

— Kadeş yoldadır. Tırhanın da tecrübeleri yapıldı. Muvafık görüldü. Mukavele mucibince saatte 13,5 mil yapması lâzım gelirken ferah ferah 15 mil yapıyor. Doğu da hazırdır. Egemen hazır gibidir. Arkasından Savaşı indirecekler. Heyeti Vekile kararı ile Doğuyu tesellüm etmiş bulunuyoruz. Almanyadaki gemilerin hepsi, bir iki ay zarfında limanımıza gelecektir.

— 5000 tonluklar da geliyor mu?

— Evet geliyor.

Dolmabahçede

Suvat vapuru, 10,30 da Dolmabahçe rıhtımına yanaşmış, Reisicümhur ile refikaları rıhtıma çıkarak saraydaki dairelerine çekilmişlerdir. Reisicümhurumuza bu seyahatinde, Hariciye Vekili B. Şükrü Saracoğlu ile fahrî yaveri Şarkî Erdün Emîri Abdullahın oğlu prens Naif refakat etmekte idi.

Apartıman sahipleri

Boş dairelerinize hemen iyi kiracı bulmak için «Akşam» ın **KÜÇÜK İLÂNLARI**'ndan istifade ediniz.

★ İstanbul Belediyesi ilânları ★

Köprü tamiratı için lüzumu olan köşebend vesair demir malzemenin mübayaası açık eksiltmeye konulmuştur. İhale 14/8/939 pazartesi günü saat 14 te daimî encümende yapılacaktır. Muhammen bedeli 1605 lira 25 kuruş ve ilk teminatı 135 lira 40 kuruştur. Şartnamesi fen işleri müdürlüğünden bedelsiz olarak verilir. Taliplerin ilk teminatı makbuz veya mektuplarile ihale günü muayyen saatte daimî encümende bulunmaları. (5744)

★

İlk teminat	Muhammen bedeli	
220,65	2942,00	Köprü tamiratında kullanılmak üzere alınacak kum, çakıl ve taş
97,50	1300,00	Darülaceze için alınacak 500 metre Ab kumaş

Muhammen bedellerile ilk teminat mikdarları yukarda yazılı işler 2490 numaralı kanunun 43 üncü maddesine tevfikan temdiden açık eksiltmeye çıkarılmıştır. İhale 23/8/939 çarşamba günü saat 14 de daimî encümende yapılacaktır. Şartnameler zabıt ve Muamele müdürlüğü kaleminde görülebilir. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektuplarile ihale günü muayyen saatte daimî encümende bulunmaları. (6202)

Sultanahmet Bölge Sanat okulu arttırma ve eksiltme komisyonu başkanlığından

Cinsi	Mikdarı	M. Fiyat Li	Ku	Eksiltmenin T. G. S.	İlk T. Li	Ku	Şekil
Elektrik malzemesi	99 kalem	3441	30	21/8/939 pazartesi saat. 14	258	15	açık

Sivas bölge Sanat Okulu için satın alınacak olan 99 kalem muhtelif elektrik malzemesi şartnameleri dairesinde eksiltmeye konulmuştur.

1 — Eksiltme Cağaloğlunda Yüksek mektepler muhasebeciliği binasında toplanan komsiyonda yapılacaktır.

2 — Eksiltme şekil gün ve saati muhammen fiatı ve muvakkat teminat miktarı yukarıda gösterilmiştir.

3 — İstekliler ticaret odasının 1939 yılı vesikasını ibraza mecburdurlar. Vekâleten girecekler musaddak vekâletnamelerini ve şirket namına girecekler de 2490 No. lı kanundaki vesaiki ibraza mecburdurlar.

4 — 99 kalem malzemenin cinsi miktarı ve evsafı mektepte mevcut şartnamelerinde yazılmıştır. İstekliler Mektebe müracaatla şartname alabilir. (5820)

Harb bazan hâdiselerin oyuncağı oluverir...

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Bu meselede bizi alâkadar eden tek nokta, Dantzig kavgasının Avrupa sulhüne tesir derecesidir. Zira, herkes biliyor ki bu yüzden Polonya ile Almanya arasında harb olursa felâket ateşinin bütün Avrupaya sirayet etmemesi güçtür.

Dantzig için harb olacak mı?

Aylardanberi dünyanın zihnini işgal eden bu suale Förşterin nutku ne şifa verici, ne de telâş ettirici bir cevab teşkil etmiyor. Söylediği şeyler yeni değildir: Dantzig almandır. Hitler Dantziği kurtaracaktır, yakında Almanyaya iltihak edeceğiz...

Öyle anlaşılıyor ki Dantzig halkının hep birden Almanyaya iltihak kararı vermeleri bu teşebbüsün ilk merhalesi olacaktır. Son zamanlarda Dantzig şehrine, türlü vesilelerle bir çok silâhlı alman sokuldu. Polonyanın her hangi cebrî hareketine Dantzig şehri halkı, kendiliğinden mukavemet göstermek isteyecek, ve nihayet, bir alman kitlesinin sadece Almanyaya iltihak arzusu bu halkın Polonya orduları tarafından vurulmasına sebep olamıyacağı için Almanya işe politika cephesinden müdahale ederek, müzakere kapısı açacak..

Alman ordularının sırf Dantzig şehri için Polonyaya tecavüz edemiyeceklerini sanıyoruz. Çünkü, evvelce de yazdığımız gibi, millî dâva bakımından umduğundan fazlasını en kolay şekilde elde etmiş olan Almanyanın Dantzig şehri yüzünden âkibeti meçhul bir maceraya atılması imkânı insan aklına sığmaz.

Diğer taraftan, Förster, Dantzigde bu nutkunu söyleyip nümayişler yapılırken alman orduları başkumandanı general Brauchitsch, Almanyanın bütün silâh fabrikaları işçilerine radyo ile verilen nutkunda şu cümleyi söylüyor: «Hitlerin en yakın bir arkadaşı sıfatile sizi mukaddesatım üzerine temin ederim ki Hitler bir almanın hayatını asla hiffetle tehlikeye sürüklemiyecektir.»

Romadan gelen haberler İtalyada da Dantzig meselesi için harb olmıyacağı kanaati mevcud olduğunu gösteriyor.

Fakat bütün bunlar demek değildir ki iki taraf ordularının bir barıt fıçısı yanında karşı karşıya bulundukları bir yerde asla harb olmıyacaktır! İki tarafın, hattâ bütün dünyanın arzusuna rağmen, Dantzigde gayri ihtiyarî bir kıvılcım, ansızın büyük yangını tutuşturabilir. Böyle bir tehlikeye muhakkak surette engel olacak serinkanlılık, yazık ki gitgide kayboluyor. Zaman olur ki harb, şuurlu insanların isteğine bağlı kalmaktan ziyade kör hâdiselerin oyuncağı haline girer. İşte bu zamanları yaşıyoruz.

Necmeddin Sadak

Kızılay balosu

Büyükada Anadolu klübü bahçesinde verilecektir

Her sene verilmesi mutad olan Kızılay balosunun bu sene de İstanbul valisi sayın B. Lûtfi Kırdarın himayelerinde 19/8/939 cumartesi günü akşamı Anadolu klübü Büyükada şubesinde verilmesi tekarrür etmiştir.

Balonun mükemmeliyetine heyeti tertibiyece son derece çalışılmaktadır. Davetlilerin hoş bir gece geçirmeleri için Şehir tiyatrosu komedi kısmı tarafından (Bir Muhasebeci Aranıyor) komedisi temsil edilecektir.

Felâketzedelere, yoksullara daima şefkat kollarını açan Kızılayın bu balosuna iştirak etmek suretile hem bu hayır müessesesine yardım edilmiş ve hem de pek güzel ve zevkli bir gece geçirilmiş olacaktır.

Doyçe Orient Bank

Dresdner Bank Şubesi

Merkezi: Berlin

Türkiyede Şubeleri :

İstanbul (Galata)

Deposu: Tütün Gümrük

İzmir

Her türlü banka muamelâtı

Harp tehlikesi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

darlıktan vazgeçirmek olan Alman propagandasının esas fikirlerini, bir az daha şiddetli bir tarzda yeniden bildirmiştir.

Diğer taraftan, gerginlik, eskisi kadar vahim devam ediyor: Danzigin yeniden askerileştirilmesi işleri pek yakında sona erecektir. Vistül üzerindeki yeni köprünün 15 ağustosta açılışı, bu faaliyet sahasında mühim bir merhale teşkil edecektir.

Ayni zamanda temizleme işine de devam olunmaktadır: Son zamanlarda beş yüz kadar «suikasdçi» Berline gönderilmiştir. Bunların Berlinde muhakemesi bitirilmiş ve bazısı idam dahi edilmiştir.

Varşova 11 (A.A.) — Polonya gazetelerinin Danzigden aldıkları haberlere göre, Danzig'de bir suikasd teşebbüsü meydana çıkarılmış ve ezcümle on kadar polis memuru da tevkif olunmuştur.

Vaziyet harbi muhik gösterecek hal alırsa

Hidepark 11 (A.A.) — Reisicümhur Roosevelt gazetecilere yaptığı beyanatta, Avrupa veya Uzak Şarkta vaziyet bir harbi muhik gösterecek derecede buhranlı bir hal alırsa parlâmentoyu fevkalâde toplantıya çağıracağını ve bitaraflık kanunun tadilini isteyeceğini söylemiştir.

Reisicümhur, Amerikanın cidden bitaraf kalmasını, yani hukuku düvel kaidelerine kabil olduğu kadar yakın bir siyaset takib eylemesini istediğini söylemiştir.

Polonya hududunda bir hadise

Varşova 11 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre, Şimalî Silezya hududunda Rodolslionska'da bir hâdise vuku gelmiştir.

Polonya hududunu geçen üç şahıs, bir Polonyalı hudut muhafızına hücum etmiştir. Mücadele esnasında hudut muhafızı yere düşmüş, muhafız silâhını muhafaza için uğraşırken tüfek patlamış ve mütecavizlerden birisi derhal ölmüştür. Gürültü üzerine diğer hudut muhafızları da vaka mahalline koşmuşlardır. Bunun üzerine mütecavizlerden sağ kalan ikisi Alman arazisine iltica etmiştir. Vaka mahallinde mütecavizlere ait on bir tabanca bulunmuştur.

Fransız gazetelerinin mütalâaları

Paris 11 — Gazeteler, Förster'in nutkunun büyük bir ehemmiyeti haiz olmadığını yazıyorlar. Petit Parisien diyor ki: «Förster, nazilerin alıştığımız nutuklarından birini söyledi. Bu nutuk Varşovada büyük bir sükûnetle karşılandı. Esasen Polonya, buhranın iptidasındanberi şayanı hayret bir soğukkanlılık göstermektedir.»

Petit Journal diyor ki: «Bir korku havası yaratmak isteniyor. Fakat bu nutuklar kimseyi korkutamaz.» Figaro gazetesi de son nutukla âsabı bozmak istenildiğini yazıyor.

Ecxelsior diyor ki: «Förster, Hitler tarafından dikte edilen bir nutuk irad etti. Bu nutuk Almanyanın tereddüdünü ve sıkıntılı bir vaziyet içinde bulunduğunu gösteriyor. Hitler ağlebi ihtimal düşünmek için vakit bırakmak istemiştir.»

Journal diyor ki: «Hitler katî karar vermezden evvel dünyanın düşüncesini anlamak istiyor. Fakat dünya kendisine cevap vermiştir: Artık yeni bir Münih olamaz.»

Epoque gazetesi diyor ki: «Avusturya, Çekoslovakya ve Memel için olan hareketlerin tekerrürüne şahit oluyoruz. Förşterin sözleri Seiss İnquart, Henlein ve Neumannın sözlerine benziyor. Bugün bir şeyi göz önünde bulundurmalıdır: Danzigin ilhakı için mücadeleye başlanmıştır.»

Polonya mahafili ne diyor?

Varşova 11 (A.A.) — B. Förster'in nutku, Polonya siyasî mahfillerinde fazla alâka uyandırmamıştır. Bu mahfiller, B. Förster'in resmî bir sıfatı bulunmadığını tebarüz ettirmekte ve diğer taraftan da Polonyayı bugünkü vaziyetin müsebbibi gibi göstermek bahsindeki gayretlerin hiç kimseyi ikna eyliyemiyeceğinden emin bulunduklarını söylemektedir.

B. Förster'in nutkunda Almanyanın şark hudutlarının umumî manzarasına yapılan telmihleri kaydeden Polonya siyasî mahfilleri, bu telmihlerin birer itiraf teşkil ettiğini, Almanyanın hakikî plânının ortaya çıkmakta olduğunu ve Danzigin Almanyaya dönmesi talebinin yerini yeni yeni taleplere terkedeceğini müşahede eylemektedir.

Amerika gazeteleri ne diyorlar?

Nevyork 11 (A.A.) — Förster'in nutku hakkında tefsirlerde bulunan sabah gazeteleri bu nutkun vaziyette bir değişiklik husule getirmediğini ve buhranı teşdid etmiyerek vaziyeti halledilmiyecek bir şekle getirmek üzere hesab edildiğini yazmaktadırlar.

Nevyork-Times gazetesi, bilhassa Ciano - von Ribbentrop mülâkatile meşgul olmakta ve Almanyanın Danzigden başka bir yerde bir darbe indirmesi muhtemel bulunduğunu ilâve eylemektedir.

Bu gazete, Almanyanın genişlemesi için Macaristanın, İtalyanın ve Yugoslavyanın bir harbe girerek mağlûb olmaları kâfi geldiğini kaydetmektedir.

Nevyork-Times, bugün yalnız birleşmiş olan ve yeni bir taarruza karşı silâhlanan devletlerde değil, mihver içinde bile Hitlerin maksadlarına mukavemet arzusunun kuvvetlediğini iddia eylemektedir.

BULMACAMIZ

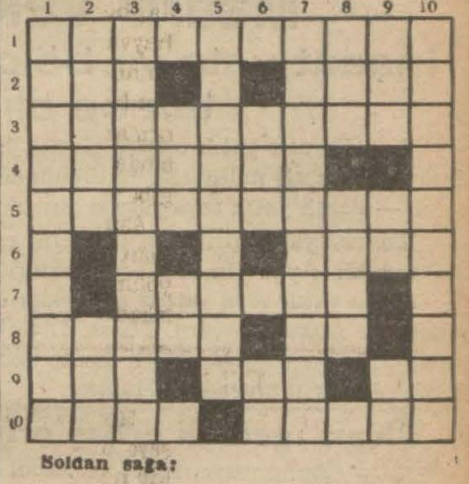

Soldan sağa:

1 — Çürük olmıyan kapı.
2 — Cezire - Zıd.
3 — Demirden akçe dolabı.
4 — Dünyanın beş kıtasından biri.
5 — Üstünde hokka, kalem ve kâğıd bulunur.
6 — Tersi hafriyat demektir.
7 — Kemale ermedi.
8 — Dolanmaktan emir - Yaydan fırlayan.
9 — Kaba bir nevi kumaş - Başına «S» gelirse sorgu olur - Güzel sanat.
10 — Kokulu bir ot - Bir erkek ismi.

Yukardan aşağı:

1 — Doğru yoldan değil.
2 — Vaad - Çadır.
3 — Kin taşıyan.
4 — Bal yapar parasız satar - Nota.
5 — Yasak olan sevgi.
6 — Eski bir Türk reisi - Asmaktan emir.
7 — Para dolabında yer kalmamış.
8 — Başına «Ş» gelirse lâtife olur - Nevale.
9 — Temiz değil - Başına «A» gelirse sopa olur - Tehassür edatı.
10 — Isırılmış yer.

Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa:

1 — Meksika, Aş, 2 — İkaiharik, 3 — Lâhza, Ateş, 4 — İbretamiz, 5 — Mlad, Tam, 6 — Ermeni, Ama, 7 — Arınadan, 8 — Niyabet, 9 — En, Malatya, 10 — Ek, Zık, Ey.

Yukardan aşağı:

1 — Milimetre, 2 — Ekâbir, Ne, 3 — Kahraman, 4 — Sizederim, 5 — İhat, Niyaz, 6 — Ka, Atinalı, 7 — Arama, Abak, 8 — İtimadet, 9 — Akez, Matye, 10 — Zan, Ay.

Banka Komerçiyale İtalyana

Sermayesi ve ihtiyat akçesi: 847.596.198.95 İtalyan liretidir.
Merkezi idare: MİLANO
İtalyanın başlıca şehirlerinde ŞUBELERİ
İngiltere, İsviçre, Avusturya, Macaristan, Yugoslavya, Romanya, Bulgaristan, Mısır, Amerika Cemahiri müttehidesi, Brezilya, Şili, Uruguay, Arjantin, Peru, Ekvatör ve Kolumbiyada

Afilyasyonlar
İSTANBUL ŞUBE MERKEZİ
Galata Voyvoda caddesi Karaköy palas (Tel. 44841 2/3/4/5)
Şehir dahilindeki acenteler:
İstanbulda: Alalemciyan hanında Telef. 22900 /3/11/12/15 Beyoğlunda: İstiklâl caddesi Telef. 41046
İZMİRDE ŞUBE

Erenköy kız lisesi direktörlüğünden

Cinsi	Miktarı Kilo	Muhammen bedeli Kuruş santim	İlk teminatı Kuruş
Ispanak	2000	6	900
Pırasa	2000	5	750
Lâhana	1500	5	563
Havuç	800	6	360
Kök kereviz	500	6	225
Yaprak kereviz	500	5	188
Domates dolmalık	1500	6	675
» Kır	2000	5	750
Bezelye	500	10	375
» Araka	500	10	375
Taze bakla	2000	5	750
Çalı fasulye	1500	8	900 dokuz yüz
Ayşe kadın fasulye	2000	9	1?50
Dolmalık biber	1500	7	788
Sivri biber	250	5	94
Taze yaprak	200	12	180
Taze bamye	800	13	780
Pancar	300	4	90
Semizotu	800	6	360
Kabak yerli	3000	5	1125
Marul	5000	Adet 2	750
Patlıcan baş	17000	» 3	3825
» Orta	15000	» 2	2250
Yeşil salata	3000	» 2	450
Enginar baş	1500	» 5	563
» Orta	1500	» 2	225
Hıyar	2000	» 2	300
Limon	10000	» 3	2250
Dereotu	1000	Demet 1	75
Taze soğan	1000	» 1	75
Maydanoz	2000	» 1	150

Erenköy Kız Lisesinin Mayıs 1939 malî yılı sonuna kadar ihtiyacı bulunan yukarda yazılı sebzenin 24/VIII/1939 tarihine müsadif perşembe günü saat 14 te İstanbul Beyoğlu İstiklâl caddesinde 349 sayılı binada liseler muhasebeciliğinde toplanan okul komisyonunda açık eksiltme suretile ihalesi yapılacaktır. İsteklilerin 1939 yılı ticaret odası vesikası ve teminat makbuzu ile belli gün ve saatte komisyonda bulunmaları. NOT — Şartnamesi okulda görülebilir. (5924)

Maarif Vekilliğinden

İnşaat usta ve bölge sanat okullarına talebe alınacaktır

1 — Parasız yatılı olarak girmek istiyenler bulundukları vilâyet merkezlerinde açılacak müsabaka imtihanında kazanacaklar arasından seçilecektir.

2 — Paralı yatılı veya yatısız girmek istiyenler için imtihan yoktur.

Parasız yatılı girmek istiyenlerin en çok 17 ağustos 939 akşamına kadar bulundukları yerlerin Kültür direktörlüklerine müracaat etmeleri lâzımdır.

Paralı yatılı veya yatısız girecekler doğrudan doğruya Ankara inşaat usta okulu ile Ankara, Aydın, Bursa, Diyarbakır, Edirne, İstanbul, İzmir, Kastamonu, Konya ve Sivas bölge Sanat okulu direktörlüklerine 2 Teşrinievvel tarihine kadar müracaat edebilirler. (3102) (5296)

Deniz gedikli erbaş orta okul müdürlüğünden

1 — Okulumuzun kayıt ve kabul müddeti genelkurmay başkanlığınca 15 ağustos 939 tarihine kadar uzatılmıştır. Bu müddetin nihayetine kadar istekliler bir istida ile okul müdürlüğüne müracaat etmelidirler.

2 — İstidaya şunlar bağlanacaktır.

A — Fotoğraflı nüfus cüzdanı veya musaddak sureti. (Tashih edilmiş nüfus cüzdanı kabul edilmez.)

B — Beş sınıflı ilkokul şehadetnamesi veya orta okul tasdiknamesi (Nihayet üzerinden bir sene müddet geçmiş olanlar kabul edilir.)

C — Üzerinden bir sene geçmemiş çiçek aşısı kâğıdı.

D — Gerek kendisinin ve gerek ailesinin fena şöhret sahibi olmadıkları ve mahkûmiyetleri bulunmadıkları hakkında hüsnühal kâğıdı.

3 — Birinci sınıf için 12 ilâ 16, ikinci sınıf için 13 ilâ 17 ve üçüncü sınıf için 14 ilâ 18 yaşlarında bulunmak ve doğrudan doğruya sınıfı geçmiş olmak.

4 — Gedikli er olarak da ayrıca orta okul mezunları alınarak doğrudan doğruya donanmaya gedikli erbaş yetiştirmek üzere gönderileceklerinden bu gibilerin de yukarıdaki vesaiki bir istidaya bağlıyarak Okul müdürlüğüne müracaatları. (Bu gibilerin yaş hadleri 15 ilâ 19 olacaktır.)

5 — İsteklilerin Kasımpaşada bulunan Okul müdürlüğüne veya mensup oldukları Askerlik şubelerine müracaatları. (5568)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

I — Şartname, Plân ve keşfi mucibince paralayıcı ve patlayıcı maddelerin nakline mahsus tekneye konacak bir adet motör kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

II — Muhammen bedeli (17957,50) lira, muvakkat teminatı (1346,81) liradır.

III — Eksiltme 24/VIII/939 Perşembe günü saat 15 te Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartname, plân, keşifnameler her gün Levazım Şubesi müdürlüğü veznesinde 39 kuruş mukabilinde alınabilir.

V — Münakasaya girecekler mühürlü teklif mektuplarını kanunî vesaikle % 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek kapalı zarfların ihale saatinden bir saat evveline kadar mezkûr komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. (5563)

★

1 — İdaremizin Cibali tütün fabrikasında hazirandan Sonteşrin 939 tarihine kadar çıkacağı tahmin olunan 150,000 kutu fabrikasında çıkacağı tahmin olunan 25,000 ve halen Kabataş şarap imalâthanesinde mevcut 5000 kilo ki ceman 180,000 kilo tahta parçası açık eksiltme usulile satılacaktır.

II — Muhammen bedeli 4500 lira % 15 muvakkat teminatı 675 liradır.

III — Arttırma 18/VIII/939 cuma günü saat 16,30 da Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım satım komsiyonunda yapılacaktır.

IV — Nümuneler her gün Cibali tütün fabrikasile kutu fabrikasında ve Kabataş şarap imalâthanesinde görülebilir.

V — İsteklilerin arttırma için tayin olunan gün ve saatte % 15 miktarındaki teminat paralarile birlikte mezkûr komisyona gelmeleri. (5845)

Inhisarlar Istanbul Baş Müdürlüğünden:

15 Ağustos 939 tarihinden itibaren 50 santilitrelik bira şişeleri perakende olarak 16 ve 62 santilitrelik salon biraları da 20 kuruşa satılacaktır. 14 Ağustos 939 günü akşamı ellerinde eski fiyatlı bira bulunan bayiler mevcut miktarı gösetrir bir beyannameyi en yakın İnhisar satış depolarına vermeleri ilân olunur. (6120)

Adalar Çocuk Esirgeme Kurumu menfaatine

Münir Nureddin

KONSERİ

12 Ağustos 1939 Cumartesi günü saat 22 de Pilâj Oteli salonunda. (6037)

50 yaşında Olmama Rağmen SOLMUŞ BİR CİLTTEN

Nasıl kurtuldum?

«Bütün dostlarım; bu derece genç görünmek için neler yaptığımı soruyorlar. Takriben üç ay evvel. 50 nci senei devriyemi tebrik için misafirlerim gelmişti. Tenim esmer ve sert idi. Gelenlerden bir çok kadınların, cildin unsuru olan Tokalon kreminin istimali ile memnuniyetbahş semereler elde ettiklerini öğrendim. Benim müterreddit olmama rağmen tecrübe etmeğe karar verdim. Her akşam muntazaman yatmazdan evvel pembe renkteki Tokalon kremini ve sabahları da pudralanmadan evvel beyaz renkteki Tokalon kremini kullanmağa başladım. Bir kaç gün sonra, cildimin yumuşayıp tazeleştiğini ve bir hafta nihayetinde daha genç göründüğümü hissettim. Bugün, üç ay oluyor, o derece cazip ve şayanı hayret bir semere elde ettim ki bütün dostlarım ancak 38 yaşında olduğumu söylüyorlar.»

Cild unsuru olan pembe renkteki Tokalon kreminde Viyana üniversitesi profesörlerinden doktor Stejskal idaresinde genç hayvanların ciltlerinden istihsal ve «Biocel» tabir edilen ve tıpkı insan cildininkilerine müşabih genç ve sıhhatli, zengin ve kıymetli cevherler hülâsası vardır. Beyaz renkteki (Yağsız) Tokalon kreminde ise taze krema ve saf Zeytinyağı ve sair besleyici unsurlar vardır. Muntazaman her iki kremi kullanınız. Açık, yumuşak, düzgün bir cilt temin etmiş olacaksınız. Faideli semeresi garantidir. Aksi halde paranız iade olunacaktır.

satılık az kullanılmış bir
BİNEK OTOMOBİL
aranıyor. İstanbul 22615 telefonla müracaat

Kayıp — Tıb fakültesinden aldığım hüviyet varakasını kaybettim, yenisini alacağımdan eskisinin değeri yoktur.
862 numarada mukayyed: Cemal Özemek

Zayi — Üsküdar idadisinden aldığım 28/7/1328 tarihli tasdiknamemi zayi eyledim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü olmadığını bildiririm.
Samatyada Marmara apartımanında (1) numarada Ali Aıza Şakarcan

Dr. IRFAN KAYRA
Röntgen mütehassısı
Türbe, Bozkurd kıraathanesi karşısında eski Klod Farer sokak No. 8 - 10.
Öğleden sonra 3 ten 7 ye kadar

Beşiktaş askerlik Ş.:

1 — 5 Eylûl 939 gününde şubemize mensup piyade yedek asteğmenleri staj görmek üzere kıtaya sevk edilecekleri.

2 — Hükûmet bütçesinden maaş alanlar mensup oldukları müesseselerden musaddak maaş mikdarını gösterir bir vesika ile 25 agustos 939 tarihine kadar şubeye müracaatları ilân olunur.

Dr. FETHİ
LABORATUVARI
Cerrahpaşa hastanesi bakteriyoloğu
Kan, idrar, balgam, mevadı gaita tahlilleri ve (İDRAR VASITASİLE GEBELİĞİN İLK GÜNLERİNDE KATÎ TEŞHİSİ) *yapılır.*
Beyoğlu: Taksime giderken Meşelik sokağı Ferah apartımanı. Tel. 40534

TÜRKİYE SES KRALİÇESİ
HİKMET RİZA
Musiki sahnemizde bu günlerde dinlemeye başlıyacaksınız.

inşaat sahiplerine büyük fırsat

Sultanahmed meydanındaki Umumî Hapishane yıkılıyor. Çıkan kuru kereste 20 metre boyunda meşe tomruklar; tuğla, taş, mermer ve hakikî Marsilya kiremidi, alaturka kiremid ve saire ucuz fiatla satılmaktadır. Yıkım yerindeki memurumuza müracaat. Telefon: 22574 - 20992

İyi bir pipo, büyük bir keyf verdiği gibi

Pentol

da tütün içerken bile beyaz dişler temin eder.
HER YERDE SATILIR
DEPOSU: GALATA, GÜMRÜK SOKAK Nº 36

BİNA İNŞAATI

Zonguldak Ereğli Kömürleri işletmesinden:

30/7/939 tarihinde münakasası ilân edilmiş olan yol ve bina inşaatından, binalar grupunun inşaatı, vahidi fiat cetvelinin bazı maddelerinde tashihat yapıldığı için münakasa işi 18/8/939 Cuma günü saat 15 de pazarlık suretile yapılacaktır. Vahidi fiat cetvelinin tashihine aid zeyl Etibank İstanbul Bürosu ile Zonguldak Ereğli Kömürleri işletmesinden temin edilebilir.

P. T. T. Umum müdürlüğünden:

1 — İdare ihtiyacı için dokuz adet posta vagonu kapalı zarfla eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Muhammen bedel (192.307.5), muvakkat teminat (10865.38) lira olup eksiltmesi 5 Eylûl 939 Salı günü saat 16 da Ankarada P. T. T. Umum müdürlük binasındaki satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — İstekliler muvakkat teminat makbuz veya banka mektubile kanunî vesaiki muhtevi kapalı zarflarını o gün saat 15 e kadar mezkûr komisyona vereceklerdir.

4 — Şartnameler Ankarada P. T. T. Levazım, İstanbulda P. T. T. Levazım Ayniyat şubesi müdürlüklerinden (962) kuruş mukabilinde verilecektir. (3174) (5388)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli 4500 lira olan 150 adet saçtan mamûl takım dolabı 17/8/939 perşembe günü saat (15) on beşte Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 337 lira 50 kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını aynı gün saat (14) on dörde kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (5691)

★

Muhammen bedeli 2325 lira olan 25 X 35 eb'adında 1000 metre bezli ve dışı helezoni telli hortum (Havayı muzayyık âletleri için) 75 M 2 Marşpiye lâstiği 31/8/939 perşembe günü saat (11) on birde Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 174 lira 38 kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (6186)

Devlet Denizyolları İşletme umum müdürlüğü ilânları

Acentalarımız tarafından görülmesi lâzım gelen yolcu ve yük işlerile vapurlarımıza verilen eşyanın nakil, teslim ve tesellümüne aid her hangi bir müracaat veya ihtilâf hakkında yapılacak şifahî ve tahrirî müracaatların doğrudan doğruya alâkadar acentalarımıza yapılması icab ederken umum müdürlüğe yapılmaktadır. Bundan sonra bu gibi hususlara aid şifahî ve tahrirî müracaatların, İstanbul Galatada eski Merkez rıhtım han hâlen Liman hanı olan binanın altındaki (Telefon 42362) baş acentalığı ve vapurlarımızın uğrağı olan iskelelerde de doğrudan doğruya mahallî acentalarımıza yapılması lüzumu ilân olunur. (6175)

Bir muhasebe memuru ve bir daktilo aranıyor

Almanca ve Fransızca muhaberata bihakkın vakıf bir Muhabere memuru ile ayrıca büro işlerini görecek bir Daktiloya ihtiyaç vardır. Karaköy Palas karşısında 84 numaraya müracaatları.

Yavrunun gürbüz, tombul, sağlam, neşeli olmasını istersen **Fasfotin Necati** yedir. Bahçekapı **Salih Necati**

Memurluk Müsabaka imtihanı
T. C. Ziraat Bankasından:

Bankamızın şube ve ajanları için lüzumu kadar memur alınmak üzere müsabaka imtihanı yapılacaktır.

Müsabakaya girebilmek için en az orta mektep mezunu olmak ve yaşı 18 den aşağı, 30 dan yukarı bulunmamak şarttır.

18 den aşağı yaşta olanlar imtihana girebilirlerse de 18 yaşından evvel memurluk sınıfına geçemezler.

Ankara, İzmir ve İstanbuldaki imtihanlara orta mektep mezunları alınmıyacaktır.

Orta mektep mezunları için 6 ay, lise mezunları için âzamî bir sene devam edecek staj müddeti zarfında orta mektep mezunlarına 40 - 50, lise mezunlarına 60 - 75 liraya kadar ve imtihandaki muvaffakıyet derecesile mütenasip surette ücret verilir. Bunların Barem kanunile muayyen derece hakları staj devresinde mahfuz tutulmakla beraber staj devresini takiben yapılacak meslekî imtihanda muvaffak olanlara tekaüdé tabi daimî aylıklı memur kadrosu dahilinde derece maaşı tediyesine başlanır.

Bir yabancı dile (Fransızca, İngilizce, Almancaya) bihakkın vakıf olduğu usulen sabit olacaklara bir üstün derecede maaş verilir.

Henüz askerliğini yapmamış olanların daimî kadroya alınmaları askerliğini ifa edinceye kadar tehir olunur.

Yabancı dil bilen ve asgarî lise tahsili olanlar - talimatnamesindeki şartlar dairesinde - beş senelik muvaffakıyetli bir memuriyet devresinden sonra bir sene için Avrupadaki bankalar nezdinde staja gönderileceklerdir.

Müsabaka imtihanlarına Adana, Afyon, Ankara, Antalya, Balıkesir, Bursa, Çanakkale, Denizli, Diyarbakır, Edirne, Erzurum, Erzincan, Eskişehir G. Antep, Gireson. İstanbul, İzmir, Kars, Kastamonu, Kayseri, Konya, Kütahya, Malatya, Samsun, Sıvas, Ordu, Trabzon, Tokat, Van, Yozgat, Zonguldak şubelerimizde orta mektep mezunları için 25, 26 Ağustosta, lise mezunları için 28 ve 29 ağustosta saat dokuzda başlanacaktır.

Müsabakaya gireceklerden ne gibi vesikalar arandığı ve nelerden imtihan yapılacağı yukarıda isimleri yazılı şubelerimizden elde edilebilcek izahatnamelerde görülebilir.

İsteklilerin müsabakaya iştirak edebilecekleri mahaldeki banka şubesi müdürlüğüne ve Ankarada Bankanın Personel işleri müdürlüğüne 24/8/939 tarihine kadar müracaat etmeleri lâzımdır. (6159)

Scandinavian Near East Agency

Galata Tahir han 3 üncü kat
Tel: 44991 - 2 -3

Svenska Orient Linien Gothenburg

Gothenbur, Stokholm, Oslo, Dantzig, Gdynia Copenhag Abo Reval ve bütün Baltık limanları şark ve Karadeniz başlıca limanları arasında 15 günde bir azimet ve avdet için muntazam postalar.

Gdynia - Dantzig - Gothenburg ve Oslodan beklenen vapurlar:
Gunborg vapuru 13 Asustosa doğru.
İnger Elisabeth vapuru 14 Ağustosa doğru.
Monark vapuru 24 Ağustosa doğru.
Yakında İstanbuldan Hamburg Roterdam - Kopenhag, Gdynia Gothenberg, Dantzig - Stokholm ve Oslo limanları için hareket edecek vapurlar.

Brageland vapuru 14 Ağustosa doğru.
İnger Elisabeth vapuru 15 Ağustosa doğru
Gunborg vapuru 17 Ağustosa doğru.

Fazla tafsilât için Galata'da Tahir han 3 üncü katta kâin acentalığına müracaat.
Tel: 44991 - 2 -3

KANZUK

Saç Eksiri

KOMOJEN

Saçları besler, köklerini kuvvetlendirir, dökülmesini önler, kepeklerini giderir.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
Beyoğlu - İstanbul

Istanbul Mıntıka Liman reisliğinden

Kaptan, makinist, motörcü ve kılavuzların terfii sınıf imtihanları 4 - 9/9/939 günlerinde Yüksek deniz ticaret mektebinde yapılacaktır. İmtihana talip olan namzetlerin istida ile riyasetimize müracaatları ve deniz hayatlarını gösterir vesaiki nihayet 1/9/939 gününe kadar çıkarmaları ve bu tarihten sonra vukubulacak müracaatların kabul edilmiyeceği alâkadarlara bildirilir. (6045)

50 liralık

Bir Elbiseyi Ter Mahvedebilir.

Terin ıslattığı elbise kısa bir zamanda harab olmağa mahkûmdur.

Terkibindeki tuzlu maddelerden dolayı ter, bilhassa, ipekli kumaşları bozar, elbise ve iç çamaşırlarınızı tere karşı muhafaza etmek için

SUDORONO PERTEV kullanınız

Ter elbiseyi bozar!
SÜDORONO PERTEV KORUR

DİKKAT : «Sudorono Pertev» teri, kesmez, sadece mecrasını değiştirir. Bundan dolayı vücude hiç bir fenalığı yoktur.

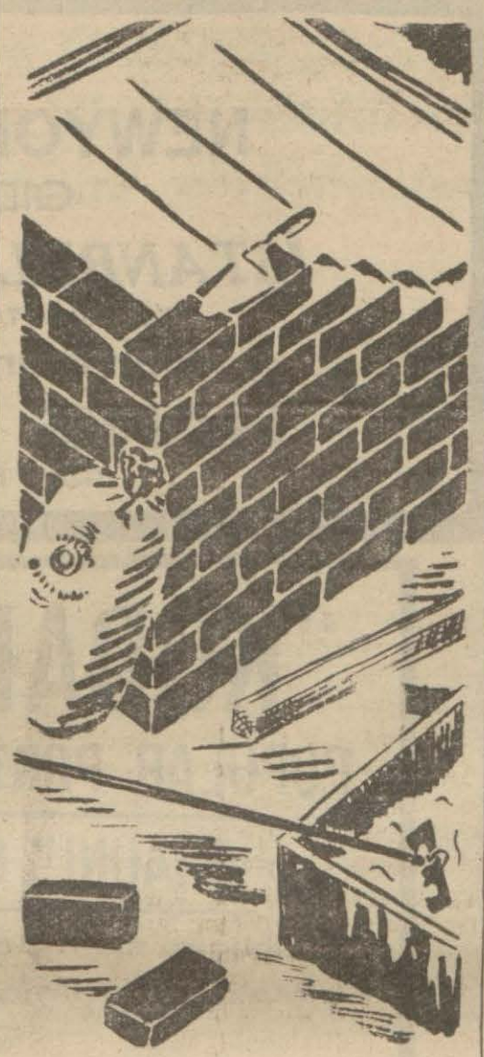

HİÇBİR BAŞLANGIÇ KOLAY OLMAMIŞTIR
Lâkin servetiniz için sağlam bir temel, bir Bankaya yatırılan paradır.

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V. HOOFDKANTOOR AMSTERDAM

HOLANTSE BANKİNİ NV

İNŞAAT ILÂNI

Türkiye Demir ve çelik fabrikaları müessesesi müdürlüğünden:

1 — Türkiye Demir ve Çelik fabrikaları müessesesi işçileri için yaptırılacak 125 adet 2 odalı ev inşaatı vahidi fiyat esasiyle ve kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konmuştur.

2 — İşbu inşaatın muhammen keşif bedeli 374,355.72 liradır.

3 — Eksiltme evrakı 12.50 lira mukabilinde Ankarada Sümer Bank muamelât şubesinden, İstanbulda Sümer Bank şubesinden ve Karabükte Demir ve Çelik fabrikaları müessesesinden alınabilir.

4 — Eksiltme 18/8/1939 cuma günü saat 14 de Karabük Demir ve Çelik fabrikaları müesseesesinde yapılacaktır.

5 — İstekliler teklif evrakı meyanına şimdiye kadar yapmış oldukları bu kabil işlere, bunların bedellerine ve hangi bankalarla muamelede bulunduklarına dair vesikalarını koyacaklardır.

6 — Muvakkat teminat miktarı 18,750 - liradır.

7 — Teklif mektuplarını havi zarflar kapalı olarak ihale günü saat 13 e kadar Karabükte Demir ve Çelik fabrikaları müessesesine teslim edilecektir. Posta ile gönderilen tekliflerin nihayet ihale saatinden bir saat evveline kadar gelmiş ve zarfların kanunî şekilde kapatılmış olması lâzımdır. Postada vaki olabilecek gecikmelerden dolayı müessese mesuliyet kabul edemez.

8 — Bu inşaatı müessese taliplerden dilediğine vermek veyahut münakasayı hükümsüz saymakta tamamen serbesttir.

Yüksek deniz ticareti mektebi müdürlüğünden

Mektebimize 939 yılı zarfında talebe kayıt ve kabulü şeraiti:

1 — Mektebin tahsil müddeti lise ve yüksek sınıflı olmak üzere altı senedir. Yatılı ve parasızdır. Gayesi ticaret gemilerimize kaptan ve makinist ve deniz mesleği için fen adamı yetiştirmektir.

Mektebe kabul olunan talebenin giyimi, yiyimi ve sair hususatı mektep tarafından temin edilir.

2 — Mektebin bu sene hem lise ve hem de yüksek sınıfına talebe alınacaktır.

A — Lise sınıfına alınacak talebelerin orta mektebi bitirmiş ve yaşları on beşten küçük ve on dokuzdan büyük olmamaları şarttır.

B — Yüksek sınıfa alınacak talebelerin de lise mezunu olmaları lâzımdır.

3 — Yazılmak için Pazartesi, Çarşamba ve Cuma günleri mektebe müracaat edilmelidir.

4 — İsteklilerin mektep müdürlüğüne karşı yazacakları istidalarına aşağıdaki vesikaları rapteylemeleri lâzımdır.

A — Hüviyet cüzdanı,
B. — Aşı kâğıdı,
C — Mektep şahadetnamesi, veya tasdiknamesi ve yahut bunların musaddak suretleri,
D — Polisçe tasdik edilmiş iyi hal kâğıdı,
E — Velilerinin izahlı adresleri ve tatbik imzaları,
F — Altı adet kartonsuz fotoğrafları (9X6 eb'adında),

5 — Yazılma işi 26 Ağustos 939 Cumartesi gününe kadardır. Kayıt olanların 28 Ağustos 939 Pazartesi günü sıhhî muayeneleri için sabah saat 8 de mektepte bulunmaları lâzımdır.

6 — Fazla tafsilât için Ortaköyde mektep müdürlüğüne müracaat olunmahdır.

İstanbuldan gayri mahallerden yapılacak müracaatlara matbu mektebe dühul bilgisinden gönderilir. Müracaat için posta pulu gönderilmesi lâzımdır. (5272)

Kaput bezi ve iplik
Malatya bez ve iplik

Fabrikaları T. A. Şirketinden:

Yeni tesisatla faaliyete geçen Adana fabrikamızın

Silindirli 75 ve 90 santim B. (Tip 2 çifçi) kaput bezi, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18 numara vater iplikleri imalâtı piyasaya arzedilmiştir.

Sipariş için Adana fabrikamıza veya Ankara Atatürk bulvarı And apartıman No. 4 daireye müracaat edilmesi.

Telgraf edresi:
Çeşit - Ankara
Çeşit - Adana

İNŞAAT İLÂNI

Türkiye Demir ve Çelik fabrikaları müessesesi müdürlüğünden:

1 — Türkiye Demir ve Çelik fabrikaları müessesesi mühendis ve memurları için

50 adet 4 odalı ev
1 Müdür evi
1 Altı daireli apartıman
1 Hastane

İnşaatı vahidi fiyat esasiyle ve kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konmuştur.

2 — İşbu inşaatın muhammen keşif bedeli 638,969.19 liradır.

3 — Eksiltme evrakı 17.50 lira mukabilinde Ankarada Sümer Bank muamelât şubesinden, İstanbulda Sümer Bank şubesinden, Karabükte Demir ve Çelik Fabrikaları müessesesi müdürlüğünden alınabilir.

4 — Eksiltme 18/8/939 cuma günü saat 16 da Karabükte Demir ve Çelik fabrikaları müessesesinde yapılacaktır.

5 — İstekliler teklif evrakı meyanına şimdiye kadar yapmış oldukları bu kabil işlere, bunların bedellerine ve hangi Bankalarla muamelede bulunduklarına dair vesikalarını koyacaklardır.

6 — Muvakkat teminat miktarı 29.300.- liradır.

7 — Teklif mektuplarını havi zarflar kapalı olarak ihale günü saat 15 e kadar Karabükte Demir ve Çelik Fabrikaları müessesesine teslim edilecektir. Posta ile gönderilen tekliflerin nihayet ihale saatinden bir saat evveline kadar gelmiş ve zarfların kanunî şekilde kapatılmış olması lâzımdır. Postada vaki olabilecek gecikmelerden dolayı müessese hiç bir mesuliyet kabul edemez.

8 — Bu inşaatı müessese taliplerden dilediğine vermek ve yahut münakasayı hükümsüz saymakta tamamen serbesttir.

Ticaret Vekâletinden:

Ölçüler ve Ayar Müdürlüğünde münhal bulunan 300 ve 250 lira ücretli fen müşavirliklerile 200 lira ücretli kontrolörlüklere Barem kanununun hükümleri dairesinde elektrik ve makine mühendisleri ve bir fizisyen alınacaktır.

Talip olanların evrakı müsbiteleri ve bir adet fotoğraflarile birlikte İç ticaret umum müdürlüğüne müracaat etmeleri. (3706) (6156)

Kadıköy ikinci sulh hukuk hâkimliğinden: 938/33

Ölen ve terekesine hâkimliğimizce el konulan müteveffa Aliye ait Kadıköyünde Bahariyede Süleyman paşa sokağında 64 No. lu hanesindeki eşya açık arttırma suretile 17/8/939 perşembe günü saat 14 de satılacağından talip olanların yazılı gün ve saatte mahallinde bulunmaları ilân olunur.

RADYOLİN

ile SABAH - ÖĞLE - AKŞAM HER YEMEKTEN SONRA günde 3 defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

Kendiliğinden 8 plâk değiştiren otomatik gramofonlar	Bauer bisikletleri komple 6 ay vadeli	Marelli masa ve tavan vantilâtörleri 4 - 6 ay vade	Avizeler 6 ay vade
Balda fotograf makineleri 6 ay vade	Kadın-Erkek cep kol, altın metal saatler 6 ay vade	Kappel yazı makineleri 6 ay vade	Havagazı ocakları 6 ay vade
Elektrik ev âletleri 6 ay vade	Kömür sobaları 4 - 6 ay vade	Hediyelik eşyalar 6 ay vade	HORNYPHON radyoları 12 ay vade

5 - 40 mum garantili ampullar 19 kuruş

OSMAN ŞAKAR

Müessesesinde taksitle satılır.

Galata: Bankalar cad. No. 47 Voyvoda han zemin kat Telefon: 42769

Beyazıd: Üniversite cad. No. 28 Elektrik idaresi karşısı.

Kadıköy: İskele cad. No. 33 - 2

DİĞER SATIŞ YERLERİ

Beyoğlu: İstiklâl cad. No. 316 Foto spor mağazası.

Büyükada: Gülistan cad. No. 2 Ligeros mağazası.

HAPAG

NEWYORK SERGİSİ SEYAHATİ

GİDİŞ ve DÖNÜŞ BİLETİ

İSTANBUL - NEWYORK : T. L. 341.40

Yaz fiatı 24/7/939 tarihinden 24/9/939 tarihine kadar

Hamburg Amerika LiNiE Acentesi

HANS WALTER FEUSTEL

Galata Rıhtım caddesi No. 45 Telefon: 41178

Bu Akşam sabaha kadar

Büyükdere: BEYAZ PARK'ta

Mısır Yıldızı KiKi ve Semira Muhammed

Komedi - Dans - Şarkı

1939 senesi Dans birinciliği müsabakaları

Motosiklet Meraklılarına Müjde :

Kendinizi yormayın, çift silindirli Marş otomatik D. K. W. markalı

MOTOSİKLETLERİMİZ GELMİŞTİR.

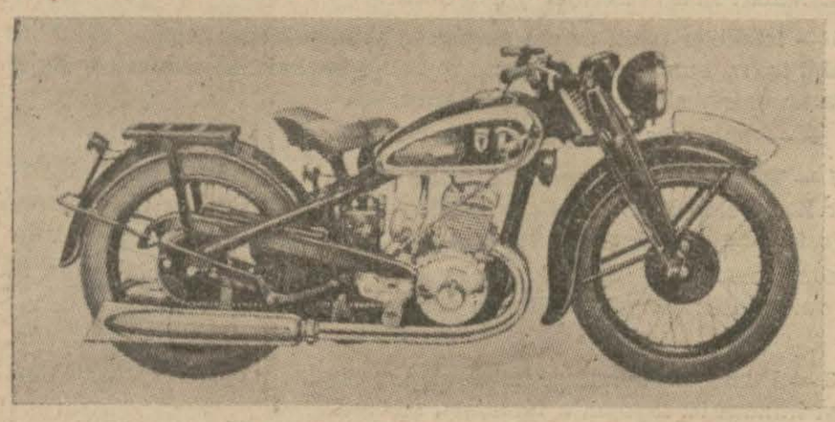

D. K. W. MOTOSİKLETLERİ'nin

Umum Türkiye Acentalığı ve umumî satış deposu

İNDIAN SPOR

Taksim, Cümhuriyet meydanı No. 13, İstanbul

"KODAK"

POPULAR PORTRE

"BRAUNI" 620

Niçin sizin de bir Makineniz olmasın?

6 25 lira

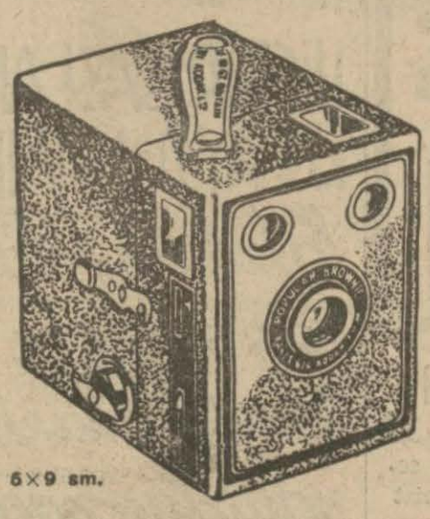

6×9 sm.

Bugün çok uçuza elde edebileceğiniz YARIN IÇIN NE KIYMETLİ BİR HATIRA

"KODAK VERİKROM" 28° Film ile

8 pozdan 8 güzel resim

Bütün KODAK satıcılarından arayınız ve ya şu adrese müracaat ediniz

KODAK Şirketi — Beyoğlu, İstanbul

MÜJDE!

AŞKIN GÖZ YAŞLARI

VE

YAŞASIN AŞK

Filimlerinin yıldızları Abdülvehab ve Leylâ Murad'ın

Bizzat okudukları hakikî filim plâkları geldi

Fevkalâde olan bu plâklar Beyoğlu İstiklâl caddesinde 48/1 No. lı

ODEON

Ticarethanesinde satılmaktadır.

Topkapı sarayı müzesi satınalma komisyonundan:

Cinsi	Miktarı	Muhammen bedel Lira	Kuruş	Muvakkat Te. Lira	Kuruş	İhalenin hangi gün ve saatte ve nerede yapılacağı
Palto	18	301	50	22	62	İhale 24/VIII/939 perşembe gününde ve saat 14 de Topkapı sarayı müdürlüğündeki komisyonda.
Elbise	18 takım	310	50	23	29	

Topkapı sarayı ve Türk islâm eserleri müzeleri hademesi için imal ettirilecek elbise ve palto açık eksiltmeye konmuştur. İsteklilerin şartnameyi görmek üzere çarşambadan maada her gün ve eksiltmeye girecek olanların da ihale gününde Ticaret odasından aldıkları vesika ve teminat makbuzlarile Topkapı sarayı müzesi müdürlüğüne müracaat eylemeleri. (6007)

Bir Mobilya Meşheri

Beyoğlunda sanat zevklerini tatmin eden bütün stilleri ihtiva edecek bir mobilya meşheri açılacaktır. Mobilya meraklıları bu meşherde Avrupanın en büyük ve en mükemmel mobilya fabrikalarının modellerinde modern mobilyalar bulacaklar ve memnun olacaklardır. Meşher, pek yakında BAKER ticarethanesi tarafından Beyoğlunda İstiklâl caddesinde Lebon karşısındaki 461 No. yeni mağazalarında açılacaktır.

Dr. Nihat Tözge

Birinci sınıf cild, saç, frenki ve diğer zührevi hastalıklar mütehassısı her gün 14,30 dan 17,30 a kadar Babıâli caddesi vilâyet karşısı 11 numara. Tel: 21942. Salı günleri ayni saatlerde parasız.

Sahibi: Necmeddin Sadak
Umumî neşriyat müdürü: Şevket Rado
Akşam Matbaası

Münakalât Vekâletinden:

1 — Devlet Denizyolları İşletmesi ihtiyacı için yedi adet takriben 1800 ve dört adet takriben 4800 tonluk muhtelit yük ve yolcu gemisinin inşası İngiliz şantiyeleri arasında eksiltmeye konacaktır.

2 — Bu gemilerin evsafı umumiyesini gösterir fennî şeraiti evveliye ile mukavele ahkâmı esasiyesi 20 ağustos 939 tarihinden 5 Eylûl 939 tarihine kadar İstanbulda Devlet Denizyolları i şletme umum müdürlüğü merkezinde ve İngilterede Londra Türk Ticaret Ateşeliğinde talip İngiliz firmalarına tevdi edilecektir.

3 — Yukardaki maddede yazılı dökümanları alan firmaların en geç 15 Teşrinievvel 939 tarihine kadar mufassal plân ve detay resimleri ve fennî şartnameleri muhtevi nihaî tekliflerini İstanbulda Devlet Denizyolları işletme umum müdürlüğüne vermiş olmaları şarttır.

4 — Teklifler İstanbulda Devlet Denizyolları İşletme Umum müdürlüğünce tetkik edilecek ve en müsait teklifi yapan müesseseler arasında pazarlık yapılarak iş ihale edilecektir.

5 — Tklifler doğrudan doğruya şantiyeler tarafından verilecek ve müzakere ve temaslar da doğrudan doğruya şantiyelerin sahibi selâhiyet mütehassısları ile yapılacaktır. (5930) (3559)

İstanbul Komutanlığından:

4 — Piyade alayından zayi olan cilt 1 varak 6 «6172» numaralı veteriner ayniyat makbuzunun hükümsüz olduğu ilân olunur. (5782)